ކޮންސޮލިޑޭޓް ކުރެވިފައި
20 އޮގަސްޓް 2026

بسم الله الرحمن الرحيم

MALDIVES INLAND REVENUE AUTHORITY

އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދު 2020/R-21

މިއީ އަންނަނިވި ލިޔުންތަކާ އެއްކޮށްލުމުން މި ގަވާއިދު އޮންނާނެ ގޮތް ދައްކުވައިދޭ ލިޔުމެކެވެ.

ގަވާއިދު / ޓެކްސް ރޫލިންގެ ނަންބަރު	ތަފުސީލު	ނެރުނު ތާރީޚު	އިސްލާހުތަކުގެ ޚުލާޞާ
2020/R-21	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދު	10 މާރިޗު 2020	-
2020/R-56	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދަށް ފުރަތަމަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު	20 ޖުލައި 2020	• 100-1 ވަނަ މާއްދާ (އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް ހިސާބުކުރުން) އަދި 102-1 ވަނަ މާއްދާ (ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް މިރާއަށް ހުށަހެޅުން) ގެ ގޮތުގައި ވާ މާއްދާތަކަށް އިޞްލާހުކުރުން. • 99 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން) އަދި 122 ވަނަ މާއްދާ (ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަދީފައިވާ އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަރޑްތައް) އިސްލާހުކުރުން.
2021/R-55	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދަށް ދެވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު	19 އޭޕްރީލް 2021	• 42 ވަނަ މާއްދާ (އާންމުކޮށް ދޫ އުޞޫލުތަކާއި އެކައުންޓިންގ ބޭސިސް އެކައުންޓް އުޞޫލުތަކާއި ގޮތުގައި ނޫން ޖެހުން)، 52 ވަނަ މާއްދާ (ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ބައިނަލް އަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުގެ ލިސްޓު)، 57 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުތައް ބަލަހައްޓާކުރުން)، 97 ވަނަ މާއްދާ (ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިޓަރން ސަބްމިޝަން ބަޔާން)، 98 ވަނަ މާއްދާ (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން)، 101 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމުން އިސްތިސްނާވުން)، 102 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނާއެކު

ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ ހިސާބުތައް)، އަދި 106 ވަނަ މާއްދާ (ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީ) އިސްތިސްނާކުރުން. • 72-1 (އޮޑިޓަރުންގެ ފީސްއަދާގެ ދަށުން ދައްކާ ކުލި)، 91-1 (ކޮޕީރައިޓުކުރާ ބޮޑުވިޔަސް ޗާސްޓް)، 91-2 (ފޯރީންގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިލްޓިމާޓްރާކްޓް ފައިވާ ގުޅޭ ބަދަލުކުރުން)، 102-2 (ބައެއް ގަރާރުތަކާގައި ޓެކްސް ބާރުން ހުށަހަޅަން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އެންގުން) އަދި 128-1 (ޓެކްސް ދައްކާފައިގެ ޖިނާއީ އެއްރިކާބުން) ގެ ގޮތުގައި އަށް މާއްދާތަކެއް އިތުރުކުރުން. • 97 ވަނަ މާއްދާ ގެ (ނ) އުވައިލުން.			
• 14 ވަނަ މާއްދާ (އިނާޔަތާ މަސްރަފު)، 33 ވަނަ މާއްދާ (ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް)، 40 ވަނަ މާއްދާ (ބޭރު ފައިސާއިން ދައްކާ ފައިސާ ރުފިޔާއަށް ބަދަލުކުރުން)، 41 ވަނަ މާއްދާ (މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް)، 42 ވަނަ މާއްދާ (އާންމުކޮށް ނޫ އުޖޫރައިގެ ބަދަލުގައިދޭ ޒަކާތް ބަދަލުގައި އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި ދޭން ޖެހުން)، 58 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު)، 96 ވަނަ މާއްދާ (މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް ބަޔާން) 100-1 ވަނަ މާއްދާ (އިންޓަރިމް ޕޭމެންޓް ހިސާބުކުރުން)، 101 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅުން އިސްތިސްނާވުން)، 102 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ ހިސާބުތައް)، 102-2 ވަނަ މާއްދާ (ބައެއް ގަރާރުތަކާގައި ޓެކްސް ބާރުން ހުށަހަޅަން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އެންގުން)، 107 ވަނަ މާއްދާ (ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ)، 108 ވަނަ މާއްދާ (ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ކަރަންސީ)، 109 ވަނަ މާއްދާ (ޓެކްސް ދައްކާ ފައިސާ ބަދަލުކުރުން)، 123 ވަނަ މާއްދާ (ރިފަންޑު	19 އޮކްޓޫބަރު 2021	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު	2021/R-135

			ދިނުން) އަދި 127 ވަނަ މާއްދާ (ނުއުފުލާ މުދާ) އިސްތިރުދާދުކުރުން. • 35-1 (ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް)، 52-1 (ޑިޕޮޒިޓް ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް)، 99-1 (ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން) އަދި 128-2 (ވަކި ޚިދުމަތްތަކަށް ނުވަތަ ހިންގުމާ ގުޅިގެން ދައްކާ ކޮމިޝަން) ގެ ފަހަތުގައި އަލަށް މާއްދާތަކެއް އިތުރުކުރުން. • 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)، 13 ވަނަ މާއްދާ (އޮޑިޓަރުގެ މަސައްކަތާއި ނުހިފާހެއް އިސްތިސްނާވާ ވަންނާ)، 64 ވަނަ މާއްދާ (ނުއުފުލާ މުދަލުން ލިބޭ އާމްދަނީ)، 95 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ސ)، 102-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ)، 119 ވަނަ މާއްދާ (ކައިވެނީގެ މުސާރަފަތްތަކުގައި ލިބޭ ރަސީދާ) އަދި 120 ވަނަ މާއްދާ (ދިރިއުޅޭ ބޭން ނުވަތަ ދިރިއުޅުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޤާއިމުވެފައިވާ ބޭން) އުވައިލުން.
2022/R-82	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު	17 މޭ 2022	• 3 ވަނަ މާއްދާ (ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން)، 11 ވަނަ މާއްދާ (މައުލޫމާތު ބަދަލުވުން)، 21 ވަނަ މާއްދާ (އެއްގަމު އުޅަނދެއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ޚަރަދު ދިނުން)، 36 ވަނަ މާއްދާ (މުއްދަތު ނުވަތަ ޙަދަފު އޮނގެން ނެތް ޕާޓްނަރޝިޕްތަކުގައި ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުން)، 44 ވަނަ މާއްދާ (ޓެކްސް ރިޓާން ނުވަތަ ޓެމްޕްލޭޓް)، 59 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް)، 101 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމުން އިސްތިސްނާވުން) އަދި 103 ވަނަ މާއްދާ (މީރާއަށް ދެއްކުމަށް ޑިރެކްޓަރުން ބަޔާން ހުށަހެޅުމާއި ފައިސާ ދައްކަން) އިސްލާހުކުރުން. • 36-1 ވަނަ މާއްދާ (ޖެނިބް ނަޖާ ނުވަތަ ކޮރަޖާ ނަޖާ ގުޅިގެން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުން) ގެ ފަހަތުގައި އަލަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.

2024/R-84	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު	12 ސެޕްޓެމްބަރު 2024	• 106 ވަނަ މާއްދާ (ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީ)، 107 ވަނަ މާއްދާ (ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ)، އަދި 108 ވަނަ މާއްދާ (ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ކަރަންސީ) އިޞްލާޙުކުރުން.
2026/R-67	އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދަށް 6 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު	20 އޮގަސްޓު 2026	• 7 ވަނަ މާއްދާ (އުޖޫރަ ލިބޭ މީހުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން)، 12 ވަނަ މާއްދާ (ރަޖިސްޓަރީން އުނިކުރުން)، 17 ވަނަ މާއްދާ (ދިރިއުޅޭ ތަން)، 42 ވަނަ މާއްދާ (އާންމުކޮށް ދޭ އުޖޫރައިގެ އަދަދަށްވުރެ ތަފާތު އަދަދެއް އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި ދޭން ޖެހުން)، 58 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު)، 59 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް)، 60 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުކުރުމުގެ ލިޔެކިޔުންތައް ބެލެހެއްޓުން)، 61 ވަނަ މާއްދާ (ކުންފުނި އުވައިލުން)، 66 ވަނަ މާއްދާ (ގްރޫޕުގައި ހިމެނޭ އެހެން ކުންފުނިތަކަށް ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރުން)، 72-1 ވަނަ މާއްދާ (އޭޖެންޓުންގެ ލިސްޓާ ގުޅިގެން ދައްކާ އަދަދު އުނިކުރުން)، 83 ވަނަ މާއްދާ (ކެޕިޓަލް އެލަވަންސްގެ ރޫލްތައް)، 91-2 ވަނަ މާއްދާ (ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކުރުން)، 101 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުން އިސްތިސްނާވުން)، 102 ވަނަ މާއްދާ (އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ ހިސާބުތައް)، 102-1 ވަނަ މާއްދާ (ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް މީޢާދަށް ހުށަހެޅުން)، 106 ވަނަ މާއްދާ (ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީ)، 107 ވަނަ މާއްދާ (ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ) އަދި 123 ވަނަ މާއްދާ (ރީފަންޑު ދިނުން) އިސްލާޙުކުރުން. • 8-1 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތައް

ރަޖިސްޓަރީކުރުން)، 8-2 (ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުސޫލުތަކަށްޓާ ޓްރާންސްފަރ ރަޖިސްޓަރީކުރުން)، 17-1 (މުވައްޒަފުން ޕްރޮވައިޑް އެހެން މީހަކަށް ދިރިއުޅޭނެ ގޮތަށް، އުޖޫރަދީ ފަރާތުން ޕްރޮވައިޑަރ ދިރިއުޅޭން ތަން)، 61-1 (ޕާޓްނަރޝިޕް އުވައިލުން)، 72-2 (ފައިނޭންސް ލީސް)، 72-3 (ލީސްއެއްގެ ގިންތި ބަދަލުވުން) އަދި 105-1 (ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ) ގެ ގޮތުގައި ހަދާ މާއްދާތަކާއި އިޞްލާހުކުރުން. • 4 ވަނަ މާއްދާ (އުޖޫރަ ނޫން އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތްތަކާއި ރަޖިސްޓަރީކުރުން) ގެ (ރ)، 40 ވަނަ މާއްދާ (ބޭރު ފައިސާއިން ދައްކާ ފައިސާ ރުފިޔާއަށް ބަދަލުކުރުން) އަދި 60 ވަނަ މާއްދާ (ހިސާބުކުރުމުގެ ލިޔެކިޔުންތައް ބެލެހެއްޓުން) ގެ (ހ) އުވައިލުން.			

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު: ފެށުން 12

1. ތަޢާރުފާއި ނަން 12

2. މަޤްޞަދު 12

ދެވަނަ ބާބު: ރަޖިސްޓަރީކުރުން 12

3. ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން 12

4. އުޖޫރަ ނޫން އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުން 13

5. ދާއިމީ މަރުކަޒެއް މެދުވެރިކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުން 14

6. އާމްދަނީ ނުލިބޭ ފަރާތްތަކާއި އިސްތިސްނާ އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުން 14

7. އުޖޫރަ ލިބޭ މީހުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން 14

8. ޖުމްލަ އާމްދަނީއަށް ބަލައި ރަޖިސްޓަރީކުރުން 15

8-1. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުން 16

8-2. ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކަށް ރަޖިސްޓަރީކުރުން 16

9. އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުން 16

10. ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅަން ނުޖެހުން 16

11. މަޢުލޫމާތު ބަދަލުވުން 16

12. ރަޖިސްޓަރީން އުނިކުރުން 17

ތިންވަނަ ބާބު: އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ނުހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަސްރަފު 18

13. އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ނުހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަސްރަފު 18

ހަތަރުވަނަ ބާބު: އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ ބަޔެއް އިނާޔަތާއި މަސްރަފު 18

14. އިނާޔަތާއި މަސްރަފު 18

15. ހިސާބުކުރާ އިނާޔަތާއި މަސްރަފުގެ އަދަދުން ބަޔެއް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ދެއްކުން 18

16. ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުން ދޭ އުޖޫރައާއި ގުޅުންހުރި ފަރާތަކަށް ލިބޭ އުޖޫރަ 18

17. ދިރިއުޅޭ ތަން 19

17-1. މުވައްޒަފުން ފިޔަވައި އެހެން މީހަކަށް ދިރިއުޅުމަށް ދޭތަން، އުޖޫރަދޭ ފަރާތުން ކުއްޔަށްހިފައިގެން ދިރިއުޅެން ދޭތަން 21

18. މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ގަތުން، ވިއްކުން ނުވަތަ ދިނުން 21

19. މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ދިނުން 22

20. ޚިދުމަތެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ދިނުން 24

21. ދެއްކަމު އުޅަނދުއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދުއް ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ދިނުން.......25

22. ލޯން.......29

23. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ޚަރަދުގައި ޙައްޖު ހަމަޖައްސައިދިނުން.......30

24. ޙައްޖު ދަތުރާއި އުމްރާ ދަތުރު.......30

25. ގޭގައި މަސައްކަތްކުރުމަށް ކުލި ހަރަދު.......30

26. ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފޮނުވަން ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ދަތުރު.......31

27. އިންޝުއަރެންސް ޕްރީމިއަމްއާއި އިންޝުއަރެންސްގެ ފައިދާ.......32

28. ދަތުރުފަތުރާއި، ކެއިންބުއިމާއި، މުނިފޫހިފިލުވުމާއި ކުޅިވަރު.......33

29. ސިއްޙީ ފަރުވާއަކަށް ހިނގާ ހަރަދު.......33

30. ފައިސާއެއް ދައްކައިދިނުން.......33

31. ޕެންޝަން ފަންޑު ނުވަތަ ރިޓަޔަރމަންޓް ފަންޑަށް ދައްކާ ފައިސާ.......34

32. އެލަވަންސް.......34

ފަސްވަނަ ބާބު: ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް.......34

33. ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް.......34

34. ހެޑް އޮފީހާއި ދާއިމީ މަރުކަޒަކީ ވަކި ދެ ފަރާތް ކަމުގައި ބެލުން.......34

35. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް ދޭ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރެވޭ އާމްދަނީ.......34

35-1. ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް.......35

36. މުއްދަތު ނުވަތަ އަދަދު އެނގެން ނެތް ޕޭމަންޓްތަކުގައި ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުން.......35

36-1. ޑެބިޓް ނޯޓް ނުވަތަ ކްރެޑިޓް ނޯޓް ދެވިގެން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުން.......36

37. ރީއިމްބަރސްމަންޓްގެ ގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާއިން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދެއްކުން.......37

38. ފައިސާ ދައްކާފައިވަނީ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކޮށްފައިކަމަށް ބެލުން.......37

39. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފެށުމުގެ ކުރީގެ މުއްދަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ފައިސާއިން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަން ނުޖެހުން.......38

40. ބޭރު ފައިސާއިން ދައްކާ ފައިސާ ރުފިޔާއަށް ބަދަލުކުރުން.......38

41. މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް.......38

42. އާންމުކޮށް ދޭ އުޖޫރައިގެ އަދަދަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި ދޭން ޖެހުން.......41

43. މަހު އުޖޫރަ ހިސާބުކުރުން.......43

ހަވަނަ ބާބު: ހިތާސާބަހަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާ.......43

44. ޖަމްޢިއްޔާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތް.......43

45. އާންމު މަންފާއަތް.......44

46. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށް ހުށަހެޅުން 45

47. ރިޕޯޓުކުރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ލިސްޓު 45

48. ރިޕޯޓުކުރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު 45

49. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާއެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު 46

50. ޖަމްޢިއްޔާއަކަށް ޓްރަސްޓްގެ ގޮތުގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ފައިސާ އުނިކުރުން 46

51. ޖަމްޢިއްޔާތަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިސްތިސްނާވުން 46

ހަތްވަނަ ބާބު: ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް 47

52. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް 47

52-1. މީރާއިން ޤަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް 47

53. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ބައިނަލް އަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުގެ ލިސްޓު 47

އަށްވަނަ ބާބު: ބައިނަލްއަޤުވާމީ ދަފުތަރުކުރުމުގައި ކަނޑައެޅިގެން ނުވަތަ މަޢުލޫމާތުދިނުމުގައި ދޫވާ އިސްތިސްނާ 48

54. އިސްތިސްނާއަށް އެދި ހުށަހެޅުން 48

55. އިސްތިސްނާއަށް އެދޭ ފަރާތް ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޝަރުތު 49

56. އިސްތިސްނާ ދޭނެ ތާރީޚު 49

ނުވަވަނަ ބާބު: ރިޕޯޓުކުރުން 49

57. ރިޕޯޓުތައް ތައްޔާރުކުރުން 49

58. ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތު 49

59. ރިޕޯޓުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް 50

60. ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ލިޔެކިޔުންތައް ބެލެހެއްޓުން 52

61. ކުންފުނި އުވައިލުން 53

61-1. ޕާޓްނަރޝިޕް އުވައިލުން 55

62. ރެވެނިއު އެކައުންޓާއި ކްލޯޒްކޮށް އެކައުންޓުގައި ހުރި މުދަލާއި ދަރަނި ކަނޑައެޅުން 55

63. ހެޖިންގެ އަދި އެކައުންޓްސް އުފެދި މުޢާމަލާތްތަކުގެ ބަދަލުކުރާނެ ގޮތް 56

64. ނުއްފާ މުދަލަކުން ލިބޭ އާމްދަނީ 57

65. ބިނާކުރާ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރުވާ އާމްދަނީ ރިޕޯޓުކުރުން 57

66. ގްރޫޕްގައި ހިމެނޭ އެހެން ކުންފުނިތަކަށް ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރުން 59

ދިހަވަނަ ބާބު: އުނިކުރުން 61

67. ހަރަދުގެ ނިސްބަތް ބަހައިލުން 61

68. މުދަލު ޖަހާތް 61

69. ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ހުޅު އޮފީސް 61

70. ހުޅު އޭޕީސް ހަރަދު 62
71. އެކްސެސިވް ކޮމްޕެންސޭޝަން 62
72. ގެއްލުން ކުރިއަށްހުރި ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި އުނިކުރުން 62
72-1. އޮޑިޓަރުންގެ ފީސްއާ ގުޅިގެން ދައްކާ ޖަދަރު އުނިކުރުން 62
72-2. ފައިނޭންސް ލީސް 64
72-3. ލީސްއެއްގެ ދިނުމި ބަދަލުވުން 65
އެގާރަވަނަ ބާބު: ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް 65
73. ކެޕިޓަލް އެލަވަންސާގުޅޭ 65
74. ކެޕިޓަލް ހަރަދު އަގުކުރުން 67
75. ބާޒާރުގައި ކެޕިޓަލް އެސެޓްގެ އަގު 67
76. ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތުން ބޭރުގައި ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބޭނުންކުރުން 67
77. ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ނޫން ގޮތަކަށް ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބޭނުންކުރުން 68
78. ކެޕިޓަލް ހަރަދު އެއްފަހަރާ އުނިކުރުން 68
79. އެއް ހަރަދެއް ދެ ފަހަރު އުނި ނުކުރުން 68
80. ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށި ދުވަހު ކެޕިޓަލް އެސެޓް އަގުކުރުން 68
81. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފެށި ދުވަހު ހުރި ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރުން 70
82. ކެޕިޓަލް އެލަވަންސްއާ ގުޅޭ އާންމު މާއްދާތައް 70
83. ކެޕިޓަލް އެލަވަންސްގެ ޖަދުވަލް 70
84. އިންޓަންޖިބަލް އެސެޓަށް އުނިކުރެވޭ އެލަވަންސް 75
85. ބިން ހިއްކުމާ ގުޅޭ ކެޕިޓަލް ހަރަދަށް އުނިކުރެވޭ އެލަވަންސް 75
86. ވިޔަފާރި ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާ ހަރަދުތައް 76
87. ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނި ނުކުރެވޭ އެސެޓުތައް 76
88. ބެލެންސިންގ އެލަވަންސް އަދި ބެލެންސިންގ ޗާޖް 77
89. ތަބައްރުޢުކުރި އަގު 78
90. ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރުމާ ގުޅިގެން ބަދަލުކުރެވޭ އެސެޓް 80
91. ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކޮށްފައިވާ ކެޕިޓަލް އެސެޓް ތަބައްރުޢުކުރުން 81
91-1. ކެޕިޓަލްގައިޖެހުނު ބޮޑުވުންގެ ޓެސްޓް 82
91-2. ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކުރުން 82
ބާރަވަނަ ބާބު: އިންޝުއަރެންސްގެ ވިޔަފާރި 83
92. އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުން 83

ތޭރަވަނަ ބާބު: ކެޕިޓަލް ގެއިންސާއި ލޮސް 84

93. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގާ ދުވަހުގެ ކުރިން ހޯދާފައިވާ މުދާ 84

94. ގުޅުންހުރި ދެ ފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި ގަތްވިއްކާ މުދާ 84

95. ކެޕިޓަލް ލޮސް އުނިކުރުން 84

ސާދަވަނަ ބާބު: ޓެކްސް ބަޔާން އަދި ޓެކްސް ދެއްކުން 84

96. މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން 85

97. ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން 85

98. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން 86

99. އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން 86

99-1. ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން 87

100. އިންޓެރިމް ބަޔާން 87

100-1. އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް ހިސާބުކުރުން 87

101. އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމުން އިސްތިސްނާވުން 87

102. އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ ހިސާބުތައް 91

102-1. ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް މީރާއަށް ހުށަހެޅުން 94

102-2. ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އެންގުން 95

103. މީރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމާއި ފައިސާ ދެއްކުން 98

104. މާލީ ހިސާބުތައް އޮޑިޓްކުރުން 99

105. މާލީ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ 99

105-1. ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ 100

106. ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީ 101

107. ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ 102

108. ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ކަރަންސީ 103

109. ޓެކްސް ދައްކާ މީހަކު މަރުވުން 104

ފަނަރަވަނަ ބާބު: ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާ ޓެކްސަކަށް ދެވޭ ކްރެޑިޓް 107

110. ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބޭ އާމްދަނީން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު 107

111. ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ބަދަލުވުން 107

112. ކްރެޑިޓްގެ ގޮތުގައި އަދަދެއް އުނި ނުކުރެވޭނެ ހާލަތްތައް 108

113. ކޮންޓްރޯލްޑް ފޮރިން އެންޓިޓީ ކޮންޓްރޯލަރު ފަރާތްތަކަށް ދެވޭ ޓެކްސް ކްރެޑިޓް 108

ސޯޅަވަނަ ބާބު: އާއްމު މާއްދާތައް 109

114. ފައިސާ ދައްކާ ތާރީޚު 109

115. ފައިސާ ދައްކަންޖެހުން ތާރީޚު 109

116. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަކުރާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިދާރާތައް 110

117. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ތަޢުލީމު ދޭ މަރުކަޒުތަކާއި ރިސާޗް މަރުކަޒުތައް 110

118. ތަޢުލީމާގުޅޭ އެހީއާއި ސްކޮލަރޝިޕް 110

119. ކައިވެނީގެ މުނާސަބަތުގައި ހިބާ ހަދިޔާ 111

120. ދިރިއުޅޭ ތަން ނުވަތަ ދިރިއުޅުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ތަން 111

121. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ގަބޫލުކުރެވޭ އަދަދުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް 111

122. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގަބޫލުކުރާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތައް 111

123. ރީފަންޑު ދިނުން 112

124. އެސެޓްގެ ފިރިޔަރާމް 113

125. އުޖޫރަ ހިބާ މީހާއަށް އުޖޫރައިގެ މަޢުލޫމާތު ދިނުން 113

126. ހިންގުމާއި ކޮންޓްރޯލް 113

127. ނުއުފުލޭ މުދާ 114

128. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓްރަސްޓްކޮށްދޭ ހިދުމަތް 115

128-1. ޓެކްސް ދައްކުމުގެ ޖިންސާއިން އެއްކިބާވުން 115

128-2. ވަކި ހިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ހިންގުމާ ގުޅިގެން ދައްކާ ކޮމިޝަން 116

ސަތާރަވަނަ ބާބު: މާނަކުރުން 117

129. މާނަކުރުން 117

އަށާރަވަނަ ބާބު: ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރުން 117

130. ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 117

131. އުވައިލެވޭ ގަވާއިދު 117

އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދު

އެއްވަނަ ބާބު: ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން — 1. (ހ) މިއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 25/2019 (އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން މީރާގެ ބޯޑަށް ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރުގެ ދަށުން ހަދާފައިވާ ގަވާއިދެކެވެ.

(ށ) މި ގަވާއިދަށް ކިޔާނީ "އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދު" އެވެ.

މަޤްޞަދު — 2. މި ގަވާއިދުގެ މަޤްޞަދަކީ، ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުވުން ގޮތް މަގުފަހިކުރުމާއި އެ ފަރާތްތަކެއްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިނގާ ފަރާތްތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތް ކަނޑައެޅުމާއި ޤާނޫނުގައިވާ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތައް ކަނޑައެޅުމެވެ.

ދެވަނަ ބާބު: ރަޖިސްޓްރީކުރުން

ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި އެދި ހުށަހެޅުން — 3. (ހ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުން އެ ކަމަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ، "ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުން" (MIRA 117) ފޯމު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2014 (ވިޔަފާރި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުން، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް، "ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުން" (MIRA 117) ފޯމު، މިނިސްޓްރީއަށް އިތުރަށް ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އުޅަނދު ލިބޭ މީހާއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އުޅަނދު ދޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅަންވާނީ، "އުޅަނދު ލިބޭ މީހާ ރަޖިސްޓްރީކުރުން" (MIRA 118) ފޯމު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެންމެހައި މައުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

(ރ) (އުނިކޮށްފައި).

އުޅަނދު ނޫން އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުން

4. (ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2014 (ވިޔަފާރި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ފަރާތްތައް، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕާޓްނަރޝިޕްތަކަށް މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދެނީ "ޖޮއިންޓް ޕާޓްނަރޝިޕް" މި ގޮތަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ފަރުދުންނާއި ޖޮއިންޓް ޕާޓްނަރޝިޕްތައް އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާއި ފުރިހަމަވާނަމަ ރަޖިސްޓްރީކުރަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ވިޔަފާރި ހަރަކާތެއް ހިންގުމަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއަކުން އެ މީހަކަށް ނުވަތަ އެ ޖޮއިންޓް ޕާޓްނަރޝިޕަށް ހުއްދައެއް ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ދޫކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ މީހާ ނުވަތަ އެ ޖޮއިންޓް ޕާޓްނަރޝިޕުން އެއްވެސް މީހަކަށް ދޭ އުޖޫރައިން، ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ 1 (އެކެއް) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުން ތިބުން؛ ނުވަތަ

(3) އެ މީހާ ނުވަތަ އެ ޖޮއިންޓް ޕާޓްނަރޝިޕުން ހިންގާ ހުރިހާ ވިޔަފާރި ހަރަކާތްތަކުން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި

މަހެއްގެ މުއްދަތަށް އޮފީސްޖެހުން އެ މީހާއަށް ނުވަތަ އެ ފީލްޑް
ޖާބްނަރަސްއެޖަން ލިބޭ ޗުއްޓީ އާމްދަނީ -/40,000 (ސާޅީސް
ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެސް.

(ރ) (އުނިކޮށްފައި).

5. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މަސައްކަތްތެރިޔާ ވަކި ދާއިމީ މަސައްކަތުގެ ގޮތުން ތަރައްޤީކުރުމާ ގުޅޭ އުޅުމުގެ ދަށުން މަސައްކަތްތެރިންގެ ދާއިމީ ގޮތުން ބަލަހައްޓަން ޖެހޭ ގޮތުން މަސައްކަތްތެރިން ހުރުމަށް ޖެހޭނެއެވެ.

ދާއިމީ މަސައްކަތުގެ ގޮތުން ތަރައްޤީކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މަސައްކަތްތެރިން ހުރުމަށް

6. (ހ) އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ނުލިބޭ ޗުއްޓީއަކަށް، ނުވަތަ އެ ޗުއްޓީކަން ލިބޭ ހިނގާ އާމްދަނީއާއި ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާ އާމްދަނީ ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ޗުއްޓީން ތަރައްޤީކުރުމުން ހުރަހަކަށް ނާޖާއިޒު އެ ޗުއްޓީ ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފުންގެ ވިޔަފާރިއާ ބެހޭ އުނިކުރެވޭ 1 (އެކެއް) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުންނަށް އުޖޫރަ ދޭ ޗުއްޓީއެއް ދޭށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާއަށް ޢަމަލުކުރާނީ މި ގަވާއިދުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 5 ވަނަ މާއްދާ ހިމެނުމާ ގުޅޭގޮތުންނެވެ.

އާމްދަނީ ނުލިބޭ ޗުއްޓީއާއި އިސްތިސްނާ އާމްދަނީ ލިބޭ ޗުއްޓީއެއް ތަރައްޤީކުރުން

7. (ހ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހުން ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުރަހެއްވެސް އުޖޫރަ ދޭ ޗުއްޓީގެ ޖިންސާއެކެވެ.

(ށ) އެ ޗުއްޓީން އުޖޫރަ ދޭ މީހުން ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުރަހެއްވުމަށް، އުޖޫރަ ދޭ ޗުއްޓީގެ މައްސަލަ ޙާޟިރުވާނީ އަންނިވި ގޮތްތަކުގެ ގޮތުންނެވެ.

(1) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ އުޖޫރަ ދޭ ޗުއްޓީން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އޮފީސްޖެހުން މަހެއްގެ މައްސަލަ، ވިޔަފާރިންގެ ޖޯލީ ބިނާކުރާ އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރަށް ދޭނެކަމަށް އެންގޭކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ވިދިވިދިގެން 2 (ދޭއް) މަހުގައި، ކޯޓުން މަހަކަށް، ވިޔަފާރިއެއްގެ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދިނުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވެގެން އެ ފަރާތުން އުޖޫރަ ދޭ އެއްވެސް މީހެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް ހުށަހެޅުމަށް ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ ފަރާތުން އުޖޫރަ ދޭ މީހުންގެ ތެރެއިން ވިޔަފާރިއެއްގެ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެވްރެޖްކޮށް މަހެއްގެ މައްޗަށް -/30,000 (ތިރީސް ހާސް) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ އިތުރަށް އުޖޫރަ ދޭ އެންމެން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، 1 (އެކެއް) ފަރާތަކުން ވުރެ ގިނަ ފަރާތުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހެއް ނަމަ، އަދި އުޖޫރަ ދޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ މީހާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ނުވާ ނަމަ، ފުރުޞަތުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީވުމަށް، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އަށް އަމަލުކުރާއިރު 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގައި، އެވްރެޖްކޮށް މަހެއްގެ މައްޗަށް އެ މީހަކަށް ލިބޭ ޖުމްލަ އާމްދަނީ -/40,000 (ސާޅީސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވާނަމައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެއްވެސް ފަރާތަކަށް، ފާއިތުވިދިޔަ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެވްރެޖްކޮށް މަހެއްގެ މައްޗަށް ލިބުނު އާމްދަނީގެ ޖުމްލަ -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުވެއްޖެ ނަމަ، އަދި އުޖޫރަ ދޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ މީހާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ނުވާ ނަމަ، ފުރުޞަތުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީވުމަށް އެ މީހާ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ޖުމްލަ އާމްދަނީއަށް ބަލައި ރަޖިސްޓްރީކުރުން

8. މި ބާބުގެ ދަށުން މާއްދާއެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓްރީކުރަން ޖެހުމާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަނުވި ނަމަވެސް، ފަރުދުން ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތްތަކަށް ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި

ލިބޭން ޖުމްލަ އާމްދަނީ -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތުން ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އިސްތިސްނާވާ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުން	8-1.	(ހ) މި ބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓަރީވުން ލާޒިމުވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަނުވި ނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް، ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާވާ ފަރާތްތަކުން، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އިސްތިސްނާވާ ފަރާތްތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުން	8-2.	(ހ) މި ބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓަރީވުން ލާޒިމުވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަނުވި ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ 50-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޓެކްސް އިސްތިސްނާވާ ފަރާތްތަކުން، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.
އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުން	9.	މި ބާބުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިނގާ ކޮންމެ ފަރާތަކުން ވެސް ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީވުމަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅަން ނުޖެހުން	10.	މި ބާބުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ދުވަހާ ހަމައަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުން އަލުން ރަޖިސްޓަރީކުރަން ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.
މައުލޫމާތު ބަދަލުވުން	11.	(ހ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަނާ ގުޅޭ މައުލޫމާތަކަށް ބަދަލެއް އަތުވެއްޖެނަމަ، އެ ބަދަލު އައި ތާރީޚުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާ

"ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުން" (MIRA 117) ފޯމު މެދުވެރިކޮށް އެ ފަރާތުން މިއާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެއްވެސް ފަރާތަކުން، އެ ފަރާތުން އުޖޫރަ ދޭ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ އެ ފަރާތުން ދީފައިވާ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތަކަށް ބަދަލެއް އަތުވެއްޖެނަމަ، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ބަދަލެއް، މިރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށް މިއާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތަކުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކު ރަޖިސްޓަރީކުރި ފަހުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ބާވަތެއްގެ އާމްދަނީއެއް ލިބޭނަމަ، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ "ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުން" (MIRA 117) ފޯމު މެދުވެރިކޮށް، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ، އެ ކަން މިއާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ރ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތަކުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކު ރަޖިސްޓަރީކުރި ފަހުން، އެ މީހާ އިތުރު ވަޒީފާއެއް އަތުލައިގަނެފިނަމަ އަދި އެ ވަޒީފާ ދިން ފަރާތުން އެ ކަން މިއާރަށް އަންގައިފައި ނުވާނަމަ، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ "ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުން" (MIRA 117) ފޯމު މެދުވެރިކޮށް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ އެ ކަން މިއާރަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީން އުނިކުރުން

12. (ހ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މީހެއް މަރުވެއްޖެނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 109 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އޭނާގެ ވާރިސުން މިއާރަށް އެ ކަން އަންގަމުން، އެ މީހާ ރަޖިސްޓަރީން އުނިކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކޮންފުންޏެއް، ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއް ނުވަތަ ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީއެއް އުވައިލުމުން، އެ ފަރާތެއް ރަޖިސްޓަރީން އުނިކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަގުތީގޮތުން ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން އާމްދަނީ ލިބުން

ނިޔުމަކަށް އަތުވެއްޖެ ނަމަ އަދި އެ ފަރާތަކީ މި ގަވާއިދުގެ 2-8 ވަނަ މާއްދާ ރައްދުވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވާ ނަމަ، ރަޖިސްޓްރީން އުނިކުރަން އެ ފަރާތުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު: އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ނުހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާ

އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ނުހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާ	13.	(އުނިކޮށްފައި).

ހަތަރުވަނަ ބާބު: އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ ބައެއް އިނާޔަތާއި މަންފާ

އިނާޔަތާއި މަންފާ	14.	ޓެކްސް ނެގުމުން އިސްތިސްނާވާނެ ކަމަށް ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީއަކަށް ނުވާ، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް، ފައިސާއިން ނުވަތަ ފައިސާއިން ނޫން ގޮތަކަށް ވިޔަސް ދޭ ކޮންމެ އިނާޔަތަކާއި މަންފާއަކީ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާއެކެވެ. އަދި މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިނާޔަތާއި މަންފާތަކަކީ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ އިނާޔަތަކާއި މަންފާތަކެއް ނޫނެވެ.
ހިސާބުކުރާ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ އަދަދުން ބައެއް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ދެއްކުން	15.	މި ބާބުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ބާބުގެ ދަށުން ހިސާބުކުރާ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ އަދަދުން އެއްވެސް ބައެއް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ދައްކާނަމަ، އެ އަދަދަކީ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާއެއް ނޫނެވެ.
ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ދޭ އުޖޫރައާއި ގުޅުންހުރި ފަރާތަކަށް ލިބޭ އުޖޫރަ	16.	(ހ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އިނާޔަތަކާއި މަންފާއެއް ދީފި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުންނަމަ އެ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ މިންވަރަކީ، އެ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ އަގުން މާކެޓް ވެލިއުއެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް އިސްތިސްނާވާ މަންފާއެއް ލިބޭނީ އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކަށްނަމަ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށްނަމަ، އެއީ އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ލިބޭ އިސްތިސްނާވާ މަންފާއެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "އެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތް" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކޮންޓްރެކްޓަރާ ނުވަތަ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ވަސީލަތްތަކެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ ނުވަތަ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ މުވައްޒަފުން ތަމްސީލުކުރާ ކުންފުނި، ޖަމްޢިއްޔާ، ޖަމާޢަތް، ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީ ފަދަ ތަންތަން ހިމެނެއެވެ.

ދިރިއުޅޭ ތަން

17. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް ޚަރަދުކޮށްދޭ ދިރިއުޅޭ ތަނުގެ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއާއި މަންފާގެ ޤީމަތަކީ އޭގެ މާކެޓް ވެލިއު ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(ހ) އެ ތަނަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ތަނެއްނަމަ، ނުވަތަ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއްގެ ތަނެއްނަމަ ނުވަތަ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއްގެ އަތުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނެއްނަމަ، އެ ތަނުގެ ސަރަހައްދުގެ އެވަރޭޖް މާކެޓް ވެލިއު.

(ނ) އެ ތަނަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތެއްގެ އަތުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ ތަނެއްނަމަ، އެ ތަނަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދައްކާ ކުލި.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަނަކީ ފަރުނިޝްޑް ތަނެއް ނޫންނަމަ އަދި އެ ތަނުގެ ފަރުނީޗަރު އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދޭނަމަ، ފަރުނީޗަރު ހިމަނައި، އެ އަހަރުތަކުގައިވާ ގޮތަށް ހިސާބުކުރާ އަދަދަށް، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބުކުރާ ފަރުނީޗަރުގެ ވެލިއު.

ފަރުނީޗަރު ހިމަނައި ހިސާބުކުރާ އަދަދު × 20%

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ފަރުނިޝްޑް ތަނެއް ކަމަށް ބަލާނީ އެ ތަނުގައި ފިޓިންގްސް ފިޔަވައި އިތުރު ފަރުނީޗަރެއް ހުރިނަމައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ދިރިއުޅޭ ތަނުގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ހަރަދުގައި ފޯރުކޮށްދޭ އަންނަނިވި ވަސީލަތްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކުގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު؛

(1) ކަރަންޓާއި ފެނާއި ކުނި އުކާއިދިނުން ފަދަ ޚިދުމަތްތައް؛

(2) ކޭބަލް ޓީވީއާއި، ބްރޯޑްބޭންޑް އިންޓަރނެޓްގެ ޚިދުމަތް؛

(3) މަރާމާތުކުރުމާއި، ޑެކޮރޭޝަން؛

(4) ކޮޓަރި ސާފުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަސީލަތްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކުގެ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތެއް ކަމުގައި، އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(1) އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ ސީދާ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު؛

(2) އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ ސީދާ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުންނަމަ އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރާ ހަރަދު.

(ނ) މި ގާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ގޮތަށް ފޯރުކޮށްދޭ، ދިރިއުޅެން ތަނަކީ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް ނޫނެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީހުން ދިރިނޫޅޭ ރަށެއްގައި ފޯރުވައިދޭ ދިރިއުޅެން ތަން؛

(2) ކަނޑު އުޅަނދެއްގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ މީހަކަށް އެ އުޅަނދުގައި ފޯރުކޮށްދޭ، ދިރިއުޅޭނެ ތަން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށެއް ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި މާނަކޮށްދީފައިވާ، މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްތައް ފިޔަވައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަށްތަކާއި އަވަށްތަކާއި ސަރަހައްދުތަކަށެވެ.

މުވައްޒަފުން ފިޔަވައި އެހެން މީހަކަށް ދިރިއުޅުމަށްވާ ޖާގަ، އުޖޫރަދޭ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދޭ ދިރިއުޅޭނެ ތަން

17-1. (ހ) ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި، "މުވައްޒަފުން ފިޔަވައި އެހެން މީހަކަށް ދިރިއުޅުމަށްވާ ޖާގަ، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދޭ ދިރިއުޅޭނެ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދޭ، އެހެން މީހަކަށް ދިރިއުޅެވޭނެ ފަދަ ތަނެއް ފިޔަވައި އެހެން ތަންތަނެވެ.

(ށ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދޭ ދިރިއުޅޭނެ ތަނަކީ، އެ ތަނުގައި ދިރިއުޅޭ މުވައްޒަފު އެކަނި ބޭނުންކުރުމަށް ހާއްސަ އަދި އެހެން މުވައްޒަފުންނާއި ހިއްސާކުރަންނުޖެހޭ ފާޚާނާއާއި ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިދީފައިވާ ތަނެއް ނަމަ، އެއީ އެހެން މީހަކަށް ދިރިއުޅެވޭނެ ފަދަ ތަނެއް ކަމުގައި (ތަނުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަކާއި ފެންވަރަކަށް ބެލުމެއްނެތި) ބެލެވޭނެއެވެ.

މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ގަތުން، ވިއްކުން ނުވަތަ ދިނުން

18. (ހ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް އޭގެ އާންމު އަގަށް މާކެޓު ވެލިއުއަށްވުރެ ބޮޑު އަގެއްގައި ގަނެފިނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ ޢަދަދަކީ އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއްގެ އާންމު އަގަށް މާކެޓު ވެލިއުއަށްވުރެ އެ މުދާ ނުވަތަ ހިދުމަތް ގަތް އަގު ބޮޑުވި މިންވަރެވެ.

(ށ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް އޭގެ އާންމު އަގަށް މާކެޓު ވެލިއުއަށްވުރެ ކުޑަ އަގަކަށް ވިއްކައިފިނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ ޢަދަދަކީ އެ މުދަލުގެ ނުވަތަ ހިދުމަތުގެ އާންމު އަގަށް މާކެޓު ވެލިއުއަށްވުރެ އެ މުދާ ނުވަތަ ހިދުމަތް ވިއްކި އަގު ކުޑަވި މިންވަރެވެ.

(ނ) އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ހިލޭ ދިނީނަމަ، އުޖޫރައިގެ މުސާރައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ ޢަދަދަކީ މުދަލުގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއެވެ.

(ރ) އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ބޭނުމަށް ތިންވަނަ ފަރާތަކުން މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ގަތުމަށްފަހު، އެ މުދާ ނުވަތަ ޚިދުމަތް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ފޯރުކޮށްދީފިނަމަ އަދި އޭގެ މުޤާބިލުގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތަށް ދައްކާ އަގަކީ އެ މުދާ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއަށްވުރެ ކުޑަ އަގެއްނަމަ، އުޖޫރައިގެ މުސާރައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ ޢަދަދަކީ އެ މުދާ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތަށް ދައްކާ އަގާއި، އެ މުދާ ނުވަތަ ޚިދުމަތުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުގެ ތަފާތެވެ.

19. މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ދިނުން

(ހ) އެއްގަމުގައި ނުވަތަ ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދެއް ފިޔަވައި، އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމަކަށް ނޫން ގޮތަކަށް، މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ހިލޭ ނުވަތަ އޭގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއަށް ވުރެ ކުޑަ އަގަކަށް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ދީފިނަމަ، އުޖޫރައިގެ މުސާރައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާ މަހަކަށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ މުދަލަކީ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުގެ މުދަލެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times 20\% \times \frac{1}{12}$$

A = އެ މުދަލުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު

(2) އެ މުދަލަކީ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއްގެ އަތުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ ނުވަތަ ހިލޭ ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ހޯދައިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ، އެ މުދަލުގެ މަހު ކުލީގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު؛

(3) އެ މުދަލަކީ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތެއްގެ އަތުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ، އެ މުދަލުގެ މަހު ކުލީގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން ދައްކާ އަދަދު.

(ނ) އެއްގަމުގައި ނުވަތަ ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދެއް ފިޔަވައި، އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމަށާއި އެނޫން ކަމަކަށް މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ހިފާ ނުވަތަ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއަށް ވުރެ ކުޑަ އަގަކަށް އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ދީފައިވާނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތުގެ މަންފާ ވަޒަންކޮށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ މުދަލަކީ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުގެ މުދަލެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން:

$$A \times \frac{2}{7} \times 20\% \times \frac{1}{12}$$

A = އެ މުދަލުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު

(2) އެ މުދަލަކީ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ ނުވަތަ ހިލޭ ބޭނުންކުރުމުގެ ގޮތުން ލިބިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން:

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އެ މުދަލުގެ މަހު ކުލީގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު

(3) އެ މުދަލަކީ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން:

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އެ މުދަލުގެ މަހު ކުލީގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދައްކާ އަދަދު

ހިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ދިނުން

20. (ހ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ނޫން ގޮތަކަށް، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ހިލޭ ނުވަތަ އޯޕަން މާކެޓު ވެލިއުއަށް ވުރެ ކުޑަ އަގެއްގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދީފައިވާނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތުގެ މަންފާ މަހަކަށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ ހިދުމަތަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތެއްނަމަ، އެ މަހަކަށް ހިސާބުކުރެވޭ އެ ހިދުމަތުގެ އޯޕަން މާކެޓު ވެލިއު؛

(2) އެ ހިދުމަތަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތެއްނަމަ، އެ ހިދުމަތަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން މަހަކަށް ކުރާ ޚަރަދު.

(ށ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމާއި އެނޫން ކަމަކަށް ހިދުމަތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ހިލޭ ނުވަތަ އޯޕަން މާކެޓު ވެލިއުއަށް ވުރެ ކުޑަ އަގެއްގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ދީފައިވާނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތުގެ މަންފާ މަހަކަށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ ހިދުމަތަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އެ ހިދުމަތަށް މަހަކަށް ހިސާބުކުރެވޭ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު

(2) އެ ހިދުމަތަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތެއްނަމަ؛

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އެ ހިދުމަތަށް މަހަކަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރާ ހަރަދު

އެއްގަމު އުޅަނދެއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލު ދިނުން

21. (ހ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމަކަށް ނޫން ގޮތަކަށް، އެއްގަމު އުޅަނދެއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލު ހިލޭ ނުވަތަ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއަށްވުރެ ކުޑަ އަގެއްގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް ދީފައިވާނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ އަދަދު މަހަކަށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ އުޅަނދަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ކަނޑު އުޅަނދެއްނަމަ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times 10\% \times \frac{1}{12}$$

A = އުޅަނދު ގަތް އަގު

(2) އެ އުޅަނދަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދެއްނަމަ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times 20\% \times \frac{1}{12}$$

A = އުޅަނދު ގަތް އަގު

(3) އެ އުޅަނދަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ ނުވަތަ އެ ފަރާތަށް ހިލޭ ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބިފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ، އެ އުޅަނދުގެ މަހު ކުލީގެ އާމްސް ލެންތް މާކެޓް ވެލިއު؛

(4) އެ އުޅަނދަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ، އެ އުޅަނދުގެ ކުލީގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން މަހަކަށް ދައްކާ އަދަދު.

(ނ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމަށާއި އެނޫން ކަމަކަށް އެއްގަމު އުޅަނދެއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްޤު ހިލޭ ނުވަތަ އާމްސް ލެންތް މާކެޓް ވެލިއުއަށްވުރެ ކުޑަ އަގެއްގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް ދީފައިވާނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތްތަކާއި މަންފާގެ އަދަދު މަހަކަށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ އުޅަނދަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ކަނޑު އުޅަނދެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times 10\% \times \frac{1}{12} \times \frac{2}{7}$$

A = އުޅަނދު ގަތް އަގު

(2) އެ އުޅަނދަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ އެއްގަމު އުޅަނދެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times 20\% \times \frac{1}{12} \times \frac{2}{7}$$

A = އުޅަނދު ގަތް އަގު

(3) ށ އުޅަނދަކީ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއްގެ އަތުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ ނުވަތަ ގުޅުންހުރި ފަރާތުން ހިފާ ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ދީފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = ށ އުޅަނދުގެ މަހު ކުލީގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު

(4) ށ އުޅަނދަކީ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތެއްގެ އަތުން ކުއްޔަށް ނަގައިފައިވާ އުޅަނދެއްނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އުޅަނދުގެ މަހު ކުލީގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދައްކާ އަދަދު

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އުޅަނދަކާ ގުޅިގެން، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދޭ އަންނަނިވި ވަސީލަތްތަކާއި ޚިދުމަތްތަކުގެ އުޖޫރައިގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ އަދަދު މަހަކަށް ހިސާބުކުރާނީ މި މާއްދާގެ (ރ) އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.

(1) ކެއުން؛

(2) ޑްރައިވަރު، ކެޕްޓަން އަދި ކްރޫއިންގެ އުޖޫރަ؛

(3) އަހަރީފީއާއި އެންތަރައި ޖޫރިމަނާ؛

(4) އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމް؛

(5) ދުއްވުމާއި މަރާމާތުކުރުމާއި މެއިންޓެނަންސް އަދި ސަރވިސްކުރުން؛

(6) ޕާކުކުރާ ތަނަށް ދައްކާ ފީސް؛

(7) ސަރުކާރަށް ސްޓިކަރ ފީ ދެއްކުމަށް ކުރާ ހަރަދު؛

(8) ޓޯލް ޗާޖަސް؛

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާއާއި މަސްރޫފާއި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އުޅަނދަކާ ގުޅުން ހުރި އިސްތިސްނާއާއި މަސްރޫފުއެއްނަމަ، އެ އިސްތިސްނާއާއި މަސްރޫފުގެ އަދަދު މަދުކޮށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ، އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއްގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު؛

(2) އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުންނަމަ، އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން ކުރާ ހަރަދު.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާއާއި މަސްރޫފާއި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އުޅަނދަކާ ގުޅުން ހުރި އިސްތިސްނާއާއި މަސްރޫފުއެއްނަމަ، އެ އިސްތިސްނާއާއި މަސްރޫފުގެ އަދަދު މަދުކޮށް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއްގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު

(2) އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުންނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$A \times \frac{2}{7}$$

A = އެ ވަސީލަތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން މަހަކަށް ކުރާ ހަރަދު

(ށ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ބޭނުމަށް ނޫން ގޮތަކަށް، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއްގެ އެއްގަމު އުޅަނދު ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދު ނުވަތަ އެ ފަރާތުން ކުއްޔަށް ހިފާފައިވާ އެއްގަމު އުޅަނދެއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދެއްގައި ހިލޭ ނުވަތަ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއަށްވުރެ ކުޑަ އަގެއްގައި ދަތުރުކުރާނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތެއް ވަސްތުގެ އަގަކީ އެ ދަތުރުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއެވެ.

(ރ) އެއްގަމު އުޅަނދެއް ނުވަތަ ކަނޑު އުޅަނދެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްގު ދީފައިވާނަމަ ދަތުރުތަކުން ނުވަތަ ދަތުރުތަކުގެ އަދަދުން އާމްދަނީގެ ކަމުގައި ދިނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، އެ އުޅަނދަކީ ދަތުރު ދަތުރުތަކުގެ އާލާތުގެ އުޅަނދެކެވެ.

ފޯނު 22. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް އިންޝުއަރެންސާ ނުލައި (އިންޝުއަރެންސް ފީ) ފޯނެއް ނުވަތަ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއަށްވުރެ ކުޑަ އިންޝުއަރެންސްއެއްގައި ފޯނެއް ދިނުމަކީ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތެއް ވަސްތުގެ އެ ބާވަތުގެ ފޯނުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއިން ހިސާބުކުރާ އިންޝުއަރެންސްގެ ބަދަލާ އެ ފޯނަށް އެ މީހާ ދައްކާ އިންޝުއަރެންސްގެ ތަފާތެވެ.

އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ހަރަދުގައި ޓްރެއިނިންގ ހަމަޖެއްސައިދިނުން

23. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ހަރަދުގައި އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ، ޓްރެއިނިންގއަށް ފޮނުވައިފިނަމަ، އެ ޓްރެއިނިންގ ދޭ، އުޖޫރައިގެ މުސާރައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަސްރޫފުގެ ޝަރުތު ފިޔަވައި ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގައެވެ.

(ހ) ޓްރެއިނިންގ ހަދައިދިނުމަށްފަހު އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅިގެންވާ ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގައި ހުންނަންޖެހޭ އެ ޓްރެއިނިންގގެ އެހީގައި މުއްދަތު ފިޔަވައި؛

(ށ) ޓްރެއިނިންގ ހަދައިދިނުމަށްފަހު އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި ހުންނަންޖެހޭ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅިގެންނުވާ ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގައި ހުންނަންޖެހޭ، އެ ޓްރެއިނިންގއަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރި ހަރަދު.

ޙައްޖު ދަތުރާއި އުމްރާ ދަތުރު

24. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް ޙައްޖު ދަތުރެއް ނުވަތަ އުމްރާ ދަތުރެއް ދިޔުމަށް، އުޖޫރައިގެ މުސާރައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަސްރޫފުގެ އަދަދު ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގައެވެ.

(ހ) ޙައްޖަށް ނުވަތަ އުމްރާއަށް ގެންދާ ފަރާތަކީ، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތް ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅިގެންވާ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ހަރަދުތަކުގެ އިނާޔަތާއި މަސްރޫފު ފިޔަވައެވެ.

(ށ) ޙައްޖަށް ނުވަތަ އުމްރާއަށް ގެންދާ ފަރާތަކީ، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތާ ގުޅިގެންނުވާ ފަރާތެއް ވިޔަސް އަމިއްލަ ފަރާތެއްނަމަ، އެ ހަރަދުތައް ދެވިގެން އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރި ހަރަދެވެ.

ގޭގައި މަސައްކަތްކޮށްދޭ މުވައްޒަފުން ގެންނަ ހަރަދު

25. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ބޭނުމަށް، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ވަޒީފާގެ މައިގަނޑު މަސައްކަތްތަކުގެ އިތުރުން ރާއްޖެ ބޭރުގައި ވަޒީފާގެ މަސައްކަތްތަކުގެ އިތުރުން ވަޒީފާގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ބޭނުމަށް ބަލައި ދިރިއުޅުމާ އަދި އުޅުން ކަމަކަށް ބޭނުން ނުކުރާ ވަސީލަތްތަކާއި ހިދުމަތްތަކުގެ ފައިދާ، އެ ބޭނުމަށް އެކުލެވޭ ހަރަދުތަކުގެ ތެރެއިން އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ހަމަޖައްސައިދޭ ހަރަދުގެ (ދިރިއުޅޭ ތަން ހިމެނޭ ގޮތުން) އުޖޫރައިގެ މުސާރައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަސްރޫފު ފިޔަވައި ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގައެވެ.

(ހ) އެ ވަސިއްޔަތެއް ނުވަތަ ހިބަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ ސީދާ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$A \times \frac{2}{3}$$

A = އެ ވަސިއްޔަތެއްގެ ނުވަތަ ހިބަތެއްގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުގެ ޖުމްލަ

(ށ) އެ ވަސިއްޔަތެއް ނުވަތަ ހިބަތެއް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތަކުންނަމަ، އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން؛

$$B \times \frac{2}{3}$$

B = އެ ވަސިއްޔަތެއް ނުވަތަ ހިބަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރާ ހަރަދު

26. ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފެށުމަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ދަތުރު

(ހ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކު ވަޒީފާ އަދާކުރަން ފެށުމަށްޓަކައި އޭނާ ވަޒީފާގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަމުން ހަމަޖެހިފައިވާ ތަނަށް ދިއުމަށާއި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިވުމާ ގުޅިގެން، އޭނާ ވަޒީފާގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަމުން ހަމަޖެހިފައިވާ ތަނުން އަނބުރައި ދިއުމަށްޓަކައި، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ހަމަޖައްސައިދޭ ދަތުރުގެ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިނާޔަތާއި މަންފާގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ ދަތުރު ކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ އެ ދަތުރުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު؛

(2) އެ ދައުރު ކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ނޫންނަމަ، އެ ދައުރަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރި ޚަރަދު.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުރުގެ ތަފާސްގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ވިޔަސް ގެއްލުމާއި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ވިޔަސް ފުރުޞަތުދެވޭ ހިމެނެއެވެ.

އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމްއާއި އިންޝުއަރަންސްގެ ފައިސާ

27. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އުޖޫރަ ލިބޭ މިހާރަށް ނަގައިދީފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ އުޖޫރައިގެ މިންވަރުގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއި ވަންތާގެ އެޅުނު އެހެން މާލީ ފައިދާ ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނަގައިދީ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއްނަމަ، އެ ޕޮލިސީގެ ޕްރީމިއަމްގެ އެހެނިހެން އަދަދުން މާލީ ފައިދާ؛

(2) އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއަކީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދޫކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ނޫންނަމަ، އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ދޫކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއެއް ނޫންނަމަ، އެ ޕޮލިސީގެ ޕްރީމިއަމްގެ ގޮތުގައި އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދައްކާ އަދަދު.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއާގެ ޕޮލިސީގެ ހޯލްޑަރަކީ އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާ ކަމުގައިވާނަމަ ނުވަތަ އެ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީގެ ހޯލްޑަރަކީ އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާކަމުގައި ނުވާނަމަވެސް، އެ ޕޮލިސީގެ ބެނެފިޝަރީއަކީ އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާކަމުގައިވާނަމަވެސް، އެއީ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއި ވަންތާއެވެ.

(ނ) ހޯލްޑް އިންޝުއަރަންސް ފުރަމަކީ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިންޝުއަރަންސް ޕޮލިސީއާގެ ދަށުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް ލިބޭ

ފައިސާއަކީ، ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިން، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއީ މަންފާއެވެ.

ދަތުރުފަތުރާއި، ކާއިންބުއިމާއި، މުނިފޫހިފިލުވުމާއި ކުޅިވަރު

28. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް ފޯރުކޮށްދޭ ދަތުރުފަތުރާއި، ކާއިންބުއިމާއި، މުނިފޫހިފިލުވުމާއި ކުޅިވަރުގެ އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއީ މަންފާގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު ހިސާބުކުރަންވާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ހ) ދަތުރުފަތުރު ނުވަތަ ކާއިންބުއިން ނުވަތަ މުނިފޫހިފިލުވުމާއި ކުޅިވަރު ފޯރުކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ، އެ ޚިދުމަތުގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު.

(ށ) އެ ދަތުރުފަތުރު ނުވަތަ ކާއިންބުއިން ނުވަތަ މުނިފޫހިފިލުވުމާއި ކުޅިވަރު ފޯރުކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ނޫންނަމަ، އެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރި ޚަރަދު.

ޞިއްޙީ ފަރުވާއަކަށް ހިނގާ ޚަރަދު

29. އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް ޞިއްޙީ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދީފިނަމަ، އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއީ މަންފާގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު ހިސާބުކުރަންވާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(ހ) އެ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުންނަމަ، އެ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތުގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއު؛

(ށ) އެ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނީ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ނޫންނަމަ އަދި އެ ފަރާތާ ގުޅުންހުރި ފަރާތަކުން ނޫންނަމަ، އެ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ކުރި ޚަރަދު.

ފައިސާއެއް ދަރަނިއަށްދިނުން

30. މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، އުޖޫރަ ދޭ މީހާ ދަރަނިއަށްދޭ ފައިސާއެއް އުޖޫރަ ލިބޭ ފަރާތަށް ދަރަނިއަށްދީފިނަމަ، އެ ގޮތުން ދަރަނިއަށްދިން އަދަދު އުޖޫރައިގެ މާނައިގައި ހިމެނޭ އިސްތިސްނާއީ މަންފާގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއެވެ.

ޓްރާންސްޕޯޓް ލީސް ނުވަތަ ރިކްރިއޭޝަން ލީސްގެން ދައްކާ ފައިސާ	31.	(ހ) އުޅަނދު ލީސް ދީފައިވާ ވަގުތު ވިޔަފާރިން ޓްރާންސްޕޯޓް ލީސް ނުވަތަ ރިކްރިއޭޝަން ލީސް ނުވަތަ އުޅަނދު ވިޔަފާރީގެ ފައިސާއަށް ބަދަލުވާނަމަ ގެނެ އެންމެފަހު ލީސް ގެނެވާނެ އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން ދައްކާ ފައިސާގެ އަދަދަކީ އުޅަނދާއި މާލީގޮތުން ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތެއްގެ އެކައުންޓް ދައްކާ ލިބޭ ފައިސާއެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2009 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޓްރާންސްޕޯޓް ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރެޖިސްޓްރީކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރިކްރިއޭޝަން ޓްރާންސްޕޯޓް ސަރވިސް، އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން، އުޅަނދު ވިޔަފާރީގެ ފައިސާ ދައްކާ ފައިސާއަށް އުޅަނދާއި މާލީގޮތުން ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ނަގާ ނުލެވޭނެއެވެ.
އިސްތިސްނާ	32.	އުޅަނދު ދީ ފަރާތުން އުޅަނދު ވިޔަފާރީގެ ފައިސާއިން ކުރުގެ މުއްދަތު ދީ ފާހަގަ ވިޔަފާރިން ޓްރާންސްޕޯޓް ރިކްރިއޭޝަން ބައްލަވާ އިސްތިސްނާ އެވެ. ދީ ފަރާތް ނަހަމަ ހަޤީޤަތެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު: ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް

ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް	33.	މި ބާބުގައި "ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސާއި، ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައި ނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސާއި، ޤާނޫނުގެ 1-50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުނިކުރަންޖެހޭ ޓެކްސާއެވެ.
ހެޑްކުއާޓަރސް ޚަރަދު މެނޭޖްމަންޓް ފީ ދީ ފަރާތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް	34.	ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުން ޚަރަދު މެނޭޖްމަންޓް ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރާނަމަ، ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާއަށް އަމަލުކުރުމުގައި ބަލާނީ އެ ފަރާތަކީ އެ ޚަރަދު މެނޭޖްމަންޓް ފީ، ދީ ފަރާތެއްކަމުގައެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް ދީ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުވުމާ އާމްދަނީ	35.	ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ޚަރަދު މެނޭޖްމަންޓް ފީ އާމްދަނީއަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކާފައިވާކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެ މުއާމަލާތުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކޮށްފައިވާކަން އެނގޭގޮތަށް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ސްޓޭޓްމަންޓް އެ ފަރާތަށް ދީފައިވާނަމައެވެ.

ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް

35-1. (ހ) ޤާނޫނުގެ 50-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުނިކުރަންޖެހޭ ޓެކުހަކީ މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދީފައި "ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް" މި ފަދައިންނެވެ.

(ށ) ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނި ކުރާނީ ފައިސާ ލިބޭ ފަރާތަށް ވިތުހޯލްޑިންގ އޭޖެންޓް ފައިސާ ދައްކައިދިނުމަށް، ވިތުހޯލްޑިންގ އޭޖެންޓް މިޔާރަށް ދައްކަންޖެހޭ ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކުހުގެ އަދަދު ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$A \times 0.1$$

A = ފައިސާ ލިބޭ ފަރާތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު

މުއްދަތު ނުވަތަ އަދަދު އެނގެން ނެތް ޚިދުމަތްތަކުގައި ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުން

36. (ހ) އެ ފައިސާއެއްގެ ޖުމުލަ، އެ ފައިސާ ނިސްބަތްވާ މުއްދަތުގައި އެ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭކަން ނުވަތަ އެ ފައިސާގެ އަދަދު އެނގެން ނެތް ހާލަތެއްގައި، ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ އަދަދު ހިސާބުކުރާނީ، އެ ފައިސާ ނިސްބަތްވާ މުއްދަތާއި ގުޅޭގޮތުން ޕްރޮވިޝަނަލް ހަދަންޖެހޭނަމަ، އެ ޕްރޮވިޝަނަލްގެ އަދަދަކީ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދުކަމުގައި ބަލައިގެންނެވެ. ޕްރޮވިޝަނަލް ހަދަންޖެހޭނީ މި މާއްދާގެ ބަލާނީ، ހިސާބު ތައްޔާރުކުރުމުގައި މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އެ ފަރާތުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިސާބުކުރާ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ އަދަދު، އެ ޕްރޮވިޝަން ނިސްބަތްވާ މުއްދަތުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާނުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި އެއާ ގުޅިގެން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް މިއާއެކު ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތުން އެ އާމްދަނީ ހިމަނަންވާނީ، މި ގާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ނުވަތަ (ބ) އާ އެއްގޮތަށް، އެ އާމްދަނީ ހިމަނަންޖެހޭ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން، ޕްރޮވިޜަނެއްގެ އަދަދުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކޮށް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާނުގައި ހިމަނައިފައި އޮތް ނަމަވެސް، ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު ކަށަވަރުވުމުން އިތުރަށް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ގޮތުން ކަށަވަރުވި މަހުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާނުގައި، އިތުރަށް އުނިކުރަންޖެހޭ އަދަދު ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި އެއާ ގުޅިގެން އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން، ޕްރޮވިޜަނެއްގެ އަދަދުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު ކަށަވަރުވުމުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކޮށް ބަޔާނުގައި ހިމެނިފައި އޮތީ އިތުރަށް ކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ގޮތުން އިތުރުވާ އަދަދު ކަށަވަރުވި މަހު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮވިޜަނެއްގެ އަދަދުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާނުގައި އެ އުނިއިތުރުކުރުން ހިމެނިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި ގާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އެދުނު ރިފަންޑް ލިބޭނީ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ޕްރޮވިޜަނެއްގެ އަދަދުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކޮށް، ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާނުގައި ހިމެނި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރާ ފަހުންނެވެ.

ޑިޖިޓަލް ސާވިސް ނުވަތަ ޕްރޮޑަކްޓް ސޭލް ޕޯޓަލް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުން

36-1. (ހ) ގާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ މުއާމަލާތްތަކުގެ އަދަދު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތުން ޑިޖިޓަލް ސާވިސް ޕްރޮވައިޑަރުން ޕޯޓަލްތަކަށް، އެ ޑިޖިޓަލް ސާވިސް ޕޯޓަލްގެ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ޑިޖިޓަލް

ނޯޓް ހިމަނަންޖެހޭ މުއްދަތުގައި އެ އިތުރުވި މިންވަރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ މުޢާމަލާތުގެ އަދަދު، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތުން ކްރެޑިޓް ނޯޓެއް ދޫކޮށްފިނަމަ، އެ ކްރެޑިޓް ނޯޓް ދީފާ ފަރާތުގެ ހިސާބުތަކުގައި އެ ކްރެޑިޓް ނޯޓް ހިމަނަންޖެހޭ މުއްދަތަކީ ކޮބައިކަމާއި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާންގައި އެ އުނިއިތުރުކުރުން ހިމެނިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެދޭ ރިފަންޑް ދިނުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 123 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.

37. ރީއިމްބަރސްމަންޓްގެ ގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާއިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކުން

(ހ) ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ކަމަކަށް ފައިސާއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް ދައްކާ ފައިސާގެ ތެރޭގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތުން އެ ޚިދުމަތެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ އެ ކަމަކަށް ކޮށްފައިވާ ހަރަދުތަކެއް ރީއިމްބަރސް ކުރުމުގެ ގޮތުން ދައްކާ ފައިސާ ހިމެނެންކުރުމުގައި ވިޔަސް، ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭނީ (ރީއިމްބަރސް ކުރުމަށް ދައްކާ ފައިސާވެސް ހިމެނޭގޮތުން) ދައްކާ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދުންނެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް ދައްކާ ފައިސާއަކީ، ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފައިސާއެއް ރިކަވަރ ކޮށްދިނުމަށް ދައްކާ ފައިސާއެއްނަމަ، އެ ފައިސާއިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

38. ފައިސާ ދައްކާފައިވަނީ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކޮށްފައިކަމަށް ބެލުން

ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއާއި 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފައިސާއަކުން، އެ ފައިސާ ދައްކާ ފަރާތުން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނި ނުކޮށް އެ ފައިސާ ދައްކާފައިވާނަމަ، ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ

ގޮތުގެމަތިން، އެ މުޢާމަލާތުން އުނިކުރަންޖެހޭ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ އަދަދު (މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ކަމަށްވާނަމަ، ކޮންމެ ބަރުދަބަކަށް ވަކިން) ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$\frac{A\times t}{100-t}$$

t = ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ރޭޓު

A = ދެއްކި ފައިސާގެ އަދަދު

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފެށުމުގެ ކުރިން މުއްދަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ފައިސާއިން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަން ނުޖެހުން

39. (ހ) ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާ ހިނގާނީ، ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ތާރީޚުގައި ފެށޭ ނުވަތަ އެ ތާރީޚުގެ ފަހުން ފެށޭ މުއްދަތަކަށް ނިސްބަތްވާ އުޖޫރައަށެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާ ހިނގާނީ، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ތާރީޚުގައި ފެށޭ ނުވަތަ އެ ތާރީޚުގެ ފަހުން ފެށޭ މުއްދަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ފައިސާއަށެވެ.

ބޭރު ފައިސާއިން ދައްކާ ފައިސާ ރުފިޔާއަށް ބަދަލުކުރުން

40. (އުނިކޮށްފައި).

މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް

41. (ހ) ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 0% (ސުމެއް އިންސައްތަ) ގެ ރޭޓުގައި ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ތަންފީޒުވާ އުޖޫރައިގެ ބަރުދަބަށް، މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދީފައިވާ "ޓެކްސް-ފްރީ ތްރެޝްހޯލްޑް" މި ގޮތަށެވެ.

(ށ) (އުނިކޮށްފައި).

(ނ) (އުނިކޮށްފައި).

(ރ) (އުނިކޮށްފައި).

(ބ) އެއް ފަރާތަކަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކަކުން އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކަށް، އެ މީހާގެ ޓެކްސް-ފްރީ ތްރެޝްހޯލްޑް ބޭނުންކުރާނީ އުޖޫރަ ދޭ 1 (އެކެއް) ފަރާތެއް އިޚްތިޔާރު ކުރަންވާނެއެވެ. މި ގޮތުން އިޚްތިޔާރު ކުރުމަށް، އުޖޫރަ ދޭ

ފަރާތްތަކަށް ހުށަހަޅާނީ "އުޖޫރައިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ހުށަހެޅުން" (MIRA 916) ފޯމުގައެވެ.

(ބ-1) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ މިހާރު، އެ މީހާގެ ބޯނަސް-ފީގެ ޕޭމަންޓުގެ ބޭނުންކުރާން ފަރާތުގެ އިލެކްޓްރޯނިކް ނިޒާމަށް، އެ މީހާގެ ބޯނަސް-ފީގެ ޕޭމަންޓުގެ ބޭނުންކުރާން އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތް ކަނޑައަޅާނީ މިޔާރުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އިލެކްޓްރޯނިކްކޮށްފައިވާ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތުން ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ބ-1) ގެ ދަށުން މިޔާރުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތުން، އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އިނިކުރާނީ ބޯނަސް-ފީގެ ޕޭމަންޓުގެ ބޭނުންކުރާ ވެސް ހިމެނޭގޮތުން ކެނޑުމަށް ބޭނުންކުރަނީ ވަކިން ހިސާބުކުރުމަށް ފަރާތެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އިލެކްޓްރޯނިކްކޮށްފައިވާ އުޖޫރަ ދޫ ފަރާތް ފުރަވައި އަދި މި މާއްދާގެ (ބ-1) ގެ ދަށުން މިޔާރުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތް ފުރަވައި، އެއްވެސް ފަރާތުގެ ދަށުން، އެ މިހާރު އެ މަހަކުން ދޫ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރައިގެ ޖުމުލައިން، 8% (އަށެއް އިންސައްތަ) ގެ ރޭޓުގައި، ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ށ) ދަށުން ފަރާތްތަކަށް މަހަކުން ދޫވާ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުވާ އުޖޫރަ -/150,000 (އެއް ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެއްޖެނަމަ، އެ އިތުރުވާ މިންވަރުން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަނީ، އެ އިތުރުވި މިންވަރު ނިސްބަތަކުވާ، ގަވާއިދުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުވާ އުޖޫރައިގެ ބައިތަކުގެ މަތިވެރިން ހިސާބުކޮށްގެންނެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ރ) ގައިވާ އުޖޫރަ ދީފަ މީހާ، އެ އަހަރެއްގެ ތެރެއިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރި ރިޕޯޓް ބައިތަކުގެ ބަޔާނެއް ބެލެހެއްޓުމަށް ބަޔާންކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، "އުޖޫރައިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރި ރިޕޯޓް ބަޔާންކުރަން ހުށަހެޅުން" (MIRA 917) ފޯމު ގެރެޓިވެއް ރިޕޯޓް ބައިތަކުގެ ބަޔާންކުރަން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ވ) ގެ ދަށުން ލިބޭ ހުށަހެޅުމަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، މިޢާދުން ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކޮށްދެއްވުމަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، މި މާއްދާގެ (ކ) ނުވަތަ (އ) ގައިވާ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތްތަކުން އެ މީހާގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަހާކުރާ އުޖޫރައިން، ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނީ، މިޢާދުން ކަނޑައެޅި ރަޖިސްޓަރީ ބަދަލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ފ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކު، އެއްވެސް މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަސް ނުވަތަ އެ ދުވަހުގެ ކުރިން "އުޖޫރައިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ހުށަހެޅުން" ފޯމު (MIRA 916) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތަކަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަންކަމަށް އެ މަހުން ފެށިގެން އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކު، މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ފަހުން "އުޖޫރައިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ހުށަހެޅުން" ފޯމު (MIRA 916) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތަކަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެންމެ ފަސްވެގެން އެ ހުށަހެޅި މަހާ ވިދިގެން ފެށޭ މަހުގައި، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަންކަމަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ދ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހަކު ހުށަހަޅައިފައިވާ "އުޖޫރައިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ބަދަލުކުރަން ހުށަހެޅުން" (MIRA 917) ފޯމާ ގުޅިގެން މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ބަދަލުކުރުމަށް އެ މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަސް ނުވަތަ އެ ދުވަހުގެ ކުރިން މިޢާދުން އަންގައިފިނަމަ އެ މަހުން ފެށިގެން އެކަން އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ތަންފީޛުކުރަންވާނެއެވެ. "އުޖޫރައިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ބަދަލުކުރަން ހުށަހެޅުން" (MIRA 917) ފޯމާ ގުޅިގެން މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރާނެ ގޮތް ބަދަލުކުރުމަށް މިޢާދުން އަންގާފައިވާނީ މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ފަހުން ކަމަށްވާނަމަ، އެންމެ ފަސްވެގެން އެ މަހާ ވިދިގެން ފެށޭ މަހުގައި އެކަން އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ތަންފީޛުކުރަންވާނެއެވެ.

(ތ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރަން ލާޒިމުނުވާ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތްތަކަށް، މި މާއްދާގެ (ބ) އިން ފެށިގެން (ދ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަހުކާމް ހަމައެއް ނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުން ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ އެއްވެސް ގޮތަކުން މީރާއަށް ލިބޭ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، މިޒާތުގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އުޖޫރައިން، މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިން ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ރޭޓު ބޭނުންކޮށްގެން، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތްތަކުން މީރާއަށް އަންގަދޭންވާނެއެވެ. މި ގޮތުން މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ރޭޓު ބްރެކެޓްތަކުގައި މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

42. (ހ) މި މާއްދާ ހިނގާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޓެކްސް-ފްރީ ތްރެޝްހޯލްޑް ބޭނުންކުރުމަށް އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރުމުގައެވެ.

އާންމުކޮށް ދޭ އުޖޫރައިގެ އަދަދަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި ދޭން ޖެހުން

(ށ) އެއްވެސް މީހަކަށް، އާންމުކޮށް މަހެއްގެ މައްޗަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދޭ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އުޖޫރައިގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ، -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވުމުން އަދަދެއް ނަމަ، އަދި އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި އެ މީހަކަށް ދޭ މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އުޖޫރައިގެ ޖުމްލަ -/720,000 (ހަތް ލައްކަ ވިހި ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭނަމަ، އެ މަހުގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އުޖޫރަ -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވިޔަސް، އެ މަހަކު މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަން ލާޒިމެއް ނުވާނެއެވެ.

(1-ށ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އާންމުކޮށް މަހެއްގެ މައްޗަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން ދޭ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އުޖޫރައިގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުވުމުން އަދަދެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ މަހެއްގެ އުޖޫރައިގެ އަދަދު ހިމެނުމުން އެ އަހަރަށް ދެވުނު ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އުޖޫރައިގެ ޖުމްލަ އަދަދު -/720,000 (ހަތް ލައްކަ ވިހި ހާސް) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުވެއްޖެ ނަމަ، އަންނަނިވި ގޮތަށް ހިސާބުކުރުމަށްފަހު، އެ އަހަރު ނިމެންދެން ކޮންމެ މަހަކުން މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންވާނެއެވެ. މި ގޮތުން ހިސާބުކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ވިދްހޯލްޑިންގ

ޓެކްސްގެ އަދަދުގައި، އެ އަހަރުގައި އުނިކުރަންޖެހުނު މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ އަދަދެއް ނުހިމެނޭނެއެވެ.

އެ މަހުގެ ނިޔަލަށް އެ އަހަރަށް ދެވުނު ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބިނާކުރަވާ އުޖޫރައިގެ ޖުމްލަ	މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ރޭޓު
-/720,000 (ހަތް ލައްކަ ވިހި ހާސް) ރުފިޔާ އަށް ވުރެ ބޮޑު، ނަމަވެސް -/1,200,000 (އެއް މިލިއަން ދެ ލައްކަ) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ކުޑަ	5.5% (ފަހެއް ޕޮއިންޓް ފަހެއް އިންސައްތަ)
-/1,200,000 (އެއް މިލިއަން ދެ ލައްކަ) ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު، ނަމަވެސް -/1,800,000 (އެއް މިލިއަން އަށް ލައްކަ) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ކުޑަ	8% (އަށެއް އިންސައްތަ)
-/1,800,000 (އެއް މިލިއަން އަށް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު، ނަމަވެސް -/2,400,000 (ދެ މިލިއަން ހަތަރު ލައްކަ) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ކުޑަ	12% (ބާރަ އިންސައްތަ)
-/2,400,000 (ދެ މިލިއަން ހަތަރު ލައްކަ) ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު	15% (ފަނަރަ އިންސައްތަ)

(ނ-2) މި މާއްދާ ބަޔާންކުރާ އުޖޫރަ ދޭ މުއްދަތަކީ އެ ޓެކްސް އަހަރަކަށް ނުވާ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު 365 (ތިންސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ ކުރުނަމަ، އެ މުއްދަތުގެ ނިސްބަތުން، މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ނ-1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ -/720,000 (ހަތްލައްކަ ވިހި ހާސް) ރުފިޔާގެ ތަނާސުބުވާ އަދި ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރައިގެ ބޮޑުމިނެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ބަޔާންކުރާ ފަރާތުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރަ ވިދިވިދިގެން 2 (ދެ) މަހުގައި -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެއްޖެނަމަ، އަދި އޭގެ ފަހުން އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި އެންމެ މަހަކުގައި އެ ފަރާތުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރަ -/60,000 (ފަސްދޮޅަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިސްނާ ނިމުމަކަށް އަންނާނެއެވެ.

މަހު އުޖޫރަ ހިސާބުކުރުން

43. (ހ) އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުން މަހު އުޖޫރަ ދިނުމުގައި، މަހުގެ ފަށާ ތާރީޚާ ހަމައަށް އުޖޫރަ ހިސާބުކޮށް، މަހު އުޖޫރަ ދޭނަމަ އެ އުސޫލުން އެ މަހަށް ދޭ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރަ ހިސާބު ކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ އޭޕްރިލް މަހަށް ވާ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރަ ހިސާބު ކުރެވޭނީ 1 އޭޕްރިލް 2020 އިން ފެށިގެން، އެ މަހުގެ އުޖޫރަ ހިސާބުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތާރީޚުގެ ނިޔަލަށެވެ.

ހަވަނަ ބާބު: ރިޔާސަބަހަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާ

ޖަމްޢިއްޔާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތް

44. ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، "ޖަމްޢިއްޔާ" އަދި "ޖަމާޢަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އުވަނީ، އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކާ ހަމަވާ ސަރުކާރު ފިޔަވައި ކޮންމެ ޖަމްޢިއްޔާއެއް ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކަށެވެ.

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2003 (ޖަމްޢިއްޔާތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(ހ-1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2022 (ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(ހ-2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 30/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނި ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދައިފައިވާ ފަރާތަކަށްވުން.

އާންމު މަންފާއެއް

45. ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، "އާންމުންނަށް އާންމު މަންފާއެއް ކުރިއަރުވުމަށް" ކުރާ ކަންތައްތައް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ކަންތައްތަކެވެ.

(ހ) އިންސާނީ އެހީ ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(ށ) ތިމާވެށި ނުވަތަ "ވައިލްޑްލައިފް" ހިމާޔަތްކުރުން؛

(ނ) އިޖްތިމާޢީ ދުޅަހެޔޮކަމާއި ފުދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުން؛

(ރ) ތަޢުލީމީ ހަރަކާތްތައް ކުރިއަރުވުން؛

(ބ) ކުޅިވަރާއި މުނިފޫހިފިލުވުމުގެ ހަރަކާތްތައް ކުރިއަރުވުން؛

(ޅ) ވަކި ޕްރޮފެޝަނެއް ނުވަތަ އިންޑަސްޓްރީ ދާއިރާއެއް ކުރިއަރުވުން؛

(ކ) ސަރަހައްދެއްގެ ނުވަތަ ރަށެއްގެ މުޖުތަމަޢު ތަރައްޤީކުރުން؛

(އ) ޘަޤާފަތް ކުރިއަރުވުން؛

(ވ) "ގުޑް ގަވަރނަންސް"؛

(ލ) "އެޑްވާންސް".

46. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ލިބުމަށް ހުށަހެޅުން

(ހ) ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ލިބުމަށް ބޭނުންވާ ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން، "ޗެރިޓަބަލް އޮގަނައިޒޭޝަން ރަޖިސްޓްރޭޝަން" (MIRA 103) ފޯމު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، އެ ފޯމާއި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއެކު މީރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ބޭނުމަށް، ޓެކްސް ރޫލިންގު TR-2014/B38 (ޗެރިޓަބަލް އޮގަނައިޒޭޝަންތައް) ގެ ދަށުން، މީރާއިން ޒަކާތުދޭ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށް، މި ބާބުގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

47. ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ލިސްޓު

(ހ) ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ، ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ލިސްޓު މީރާގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މީރާގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ، މި ބާބުގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ، ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ލިސްޓަށް އުނިއިތުރު ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

48. ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު

(ހ) ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ، ހިޔުސްގާބަރަން މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން ކޮންމެ ކަލަންޑަރު އަހަރަކާ ގުޅޭ އަހަރީ ރިޕޯޓާއި އެ އަހަރެއްގައި ލިބުނު ޑޮނޭޝަންގެ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ގޮތަށް އޮޑިޓްކުރެވިފައިވާ ހަރަދުގެ ބަޔާން ޖެހިގެން އަންނަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުގެ 30 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ފޯމެއްގައި މީރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ޖެހިގެން އަންނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ 31 ވަނަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ހުށަހަޅައިފައި ނުވާނަމަ، އެ ޖަމްޢިއްޔާއެއް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ، ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ލިސްޓުން އުނިކުރެވޭނެއެވެ. އަދި އެ ޖަމްޢިއްޔާއިން އަލުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ހޯދަން ބޭނުންވާނަމަ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދަ ހޯދަން އަލުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާއެއްކަން އަންގައިދޭ ލޯގޯ

49. (ހ) ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ މާކެޓިންގ މެޓީރިއަލްތަކާއި، ލެޓަރހެޑާއި، ވެބްސައިޓާއި، އީމެއިލް އަދި އެ ފަދަ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތަކުގައި، އެ ޖަމްޢިއްޔާއަކީ ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ޖަމްޢިއްޔާއެއްކަން އެންގުމުގެ ގޮތުން މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ލޯގޯއެއް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ، ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތައް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތްތަކުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލޯގޯ ބޭނުންކުރުން ނުވާނެއެވެ.

ޖަމްޢިއްޔާއަކަށް ޑޮނޭޝަންގެ ގޮތުގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ދައްކާ ފައިސާ އުނިކުރުން

50. ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާއަކަށް ޑޮނޭޝަންގެ ގޮތުގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ދޭ ފައިސާ، ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭނީ، އެ ފައިސާ ދިން ތާރީޚުގައި އެ ޖަމްޢިއްޔާއަކީ މި ގަވާއިދުގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޝާއިޢުކުރާ ލިސްޓުގައި ހިމެނޭ ކަމުގައިވާނަމައެވެ.

ޖަމްޢިއްޔާތަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިސްތިސްނާވުން

51. ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމްޢިއްޔާތަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީ، ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އާމްދަނީން ނަގާ ޓެކްސުން އިސްތިސްނާވާނީ، އެ އާމްދަނީ ޓެކްސުން އިސްތިސްނާ ނުވާނަމަ، އެ ޖަމްޢިއްޔާއިން އެ އަހަރަކަށް އާމްދަނީން ނަގާ ޓެކްސްގެ ރިޓަރން ހުށަހަޅަންޖެހޭނެ މުއްދަތުގައި ނުވަތަ އޭގެ ފަހުން އެ ޖަމްޢިއްޔާއަކީ ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާނަމައެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު: ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް

52. ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތަކަކީ:

(ހ) އެ ބޭންކު އޮޕަރޭޓުކުރާ ޤައުމެއްގެ މަރުކަޒީ ބޭންކުން ބޭންކިންގެ ލައިސަންސް ދޫކޮށްފައިވާ ބޭންކުތައް؛

(ށ) އެ ވިޔަފާރި އޮޕަރޭޓުކުރާ ޤައުމެއްގެ މަރުކަޒީ ބޭންކުން ނުވަތަ އެ ވިޔަފާރި ރެގިއުލޭޓުކުރާ ފަރާތުން، ހައުސިންގ ފައިނޭންސް ވިޔަފާރި ނުވަތަ ލީސިންގ ފައިނޭންސް ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ލައިސަންސް ދީފައިވާ ބޭންކު ނޫން މާލީ އިދާރާތައް؛

(ށ-1) ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދީފައިވާ ބޭންކު ނޫން މާލީ އިދާރާތައް؛

(ށ-2) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރިކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ލައިސަންސް ދީފައިވާ ބޭންކު ނޫން މާލީ އިދާރާތައް؛

(ނ) ބައިނަލްއަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކާއި، އެ އިދާރާތަކުން ކޮންޓްރޯލްކުރާ އެޖެންސީތައް.

މީރާއިން ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތައް

52-1. ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، މީރާއިން ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތަކަކީ، މި ގަވާއިދުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގަބޫލުކުރާ ބޭންކުތަކާއި ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާތަކެވެ.

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގަބޫލުކުރާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުގެ ލިސްޓު

53. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ރައްދުވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުގެ ލިސްޓު، މީރާގެ ބޯޑުން ފާސްކުރުމަށްފަހު، މީރާގެ ރަސްމީ ވެބްސައިޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޝާއިޢުކުރާ ލިސްޓަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާއެއް އިތުރުކުރަން ބޭނުންވާނަމަ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ލިޔުމުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މިގޮތުގެ ރަސްމީ ފޮތްސަފުޙާގައި ޝާއިޢުކޮށްގެން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާތަކުގެ ލިސްޓަށް، މިގޮތުގެ ބަދަލު ގެނައުމުގެ ބާރު، އެ ގަވާއިދު އިޞްލާޙު ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި ގަވާއިދުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ތާރީޚުގައި ނުވަތަ އޭގެ ކުރިން ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މާލީ އިދާރާ ޒަބުތުކޮށްފައިވާނަމައެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު: ބައިނަލްއަޤްވާމީ ދަތުރުފަތުރުގައި ކަނޑުބޯޓު ނުވަތަ މަތިންދާބޯޓުތަކަށް ދޭ އިސްތިސްނާ

އިސްތިސްނާއަށް އެދި ހުށަހެޅުން

54. (ހ) ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުން އިސްތިސްނާކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ، އިސްތިސްނާއަށް އެދޭ ފޯމު (MIRA 607) މެދުވެރިކޮށް، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

(ށ) އިސްތިސްނާއަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތުން އެ ހުށަހެޅުމާއެކު އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ފަރާތުގެ ހިންގުމާއި ކޮންޓްރޯލް އޮތީ ކޮން ތަނެއްގައިކަން ބަޔާންކޮށް، އެ ފަރާތުގެ އެކްސްޓަރނަލް އޯޑިޓަރުގެ ލިޔުމެއް؛

(2) އެ ފަރާތުން ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދަތުރުކުރާއިރުގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތެއްކަމުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް

ދައުލަތުގެ މުއާމަލާތާ ގުޅޭ އެއްބަސްވުންތަކާއި އެހެނިހެން
ލިޔެކިޔުންތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށިއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާ ދީފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ލިބޭ، ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީއަކީ މި ބާބުގެ ދަށުން އިސްތިސްނާ ދީފައިވާ އާމްދަނީކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

އިސްތިސްނާއަށް އެދޭ ފަރާތް ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޤައުމު

55. ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާއަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތް ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޤައުމަކީ، އެ ފަރާތެއްގެ ހިންގުމާއި ކޮންޓްރޯލް އޮތް ތަނެވެ.

އިސްތިސްނާ ދޭނެ ތާރީޚު

56. ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދެވުނު ކަމަށް ބެލެވޭނީ ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އެ ފަރާތަކަށް ލިޔުމުން އެ ކަން އެންގުމުން، އެ އެންގުމުގައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު: ހިސާބުކުރުން

ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރުން

57. (ހ) ވިޔަފާރި އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތްތަކުން މާލީ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނު ހިނގާ ކޮންމެ ފަރާތަކުންމެ، އެ ފަރާތަކުން ލިބޭ އާމްދަނީގެ ރެކޯޑު ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު

58. (ހ) ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، ކޮންމެ ފަރާތެއްގެވެސް ހިސާބުކުރާ މުއްދަތަކީ 1 ޖަނަވަރީން 31 ޑިސެންބަރުގެ ނިޔަލަށެވެ.

(ށ) ޓެކްސް އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތެއްގެ ފުރަތަމަ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު، އެ ޓެކްސް އަހަރުގެ 31 ޑިސެންބަރުގައި ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީން އެއްވެސް ފަރާތެއް އުނިކޮށްފި ނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނިމުމަކަށް އަންނާނެއެވެ. މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) އަށް ޢަމަލުކުރާނީ މި އަކުރާ ހިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާއަށް ޢަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 61 ވަނަ މާއްދާއާއި 61-1 ވަނަ މާއްދާއާ ހިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(1) އެ ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖެއިން އާމްދަނީ ލިބުން ނިމުމަކަށް އައި ތާރީޚު؛

(2) އެ ޓެކްސް އަހަރުގެ 31 ޑިސެމްބަރު.

ހިސާބުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް 59. (ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން 1 (އެކެއް) ވިޔަފާރިއަހަރުގައި ގިނަ ވިޔަފާރި ކުރާނަމަ، އެ ހުރިހާ ވިޔަފާރިއަކުން ނިސްބަތްކޮށް ޖުމްލަ ހިސާބެއް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެއްވެސް ދާއިމީ މަރުކަޒެއްގެ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭނަމަ، އެ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި އެ މަރުކަޒަކުން ނުވަތަ މަރުކަޒެއް މެދުވެރިވެގެން ކުރި ވިޔަފާރިއަކަށެވެ. އަދި އެ ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި 1 (އެކެއް) ދާއިމީ މަރުކަޒަށްވުރެ ގިނަ ދާއިމީ މަރުކަޒު މެދުވެރިކޮށް ވިޔަފާރިކުރާނަމަ، އެ ފަރާތަކުން ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، އެ މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރެއިން އެއް ރޫޖޫއްގައި ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މަރުކަޒުތަކަކީ ވަކި އެއް ޝަޚްޞެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައި، އެ ހުރިހާ މަރުކަޒުތަކެއް އެކުލެވޭގޮތަށެވެ.

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަރުކަޒަކުން ކުރާ ވިޔަފާރިއާ އެއްފަދަ އެކަން ވިޔަފާރިއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާނަމަ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަރުކަޒެއް މެދުވެރިކޮށް ވިއްކާ މުދަލެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްދިނުމެއް، ނުވަތަ އެ މުދަލާ ނުވަތަ މަސައްކަތްދިނުމާ އެއް ބާވަތެއްގެ މުދަލެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްދިނުމެއް

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިއްކައިގެން އާމްދަނީ ހޯދާނަމަ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް ބެލެވޭނީ އެއީ އެ ދާއިރާ މަސައްކަތްކުރާ ވިޔަފާރިއެއްކަމުގައެވެ.

(1-ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރާނީ، ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދާ ހިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތިން، "އޯ.އީ.ސީ.ޑީ މޮޑެލް ޓެކްސް ކޮންވެންޝަން އޮން އިންކަމް އެންޑް އޮން ކެޕިޓަލް" (2017) ގެ 7 ވަނަ އާޓިކަލްގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު އުސޫލުންނެވެ.

(ރ) މި ގަވާއިދުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ބަލައިގަންނަ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް، ހިސާބު ތައްޔާރުކުރުމުގެ "އެކްރޫއަލް ބޭސިސް" ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ހުރިހާ ޝަރުޠެއް ފުރިހަމަވާ ނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ހިސާބު ތައްޔާރުކުރުމަށް "ކޭޝް ބޭސިސް" އިޚްތިޔާރު ކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އެ އަހަރަކަށް އެ ފަރާތަކަށް ލިބުނު ޖުމްލަ އާމްދަނީ -/10,000,000 (ދިހަ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުނުވުން؛ އަދި

(2) އެ ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ނޮން-ކަރަންޓް އެސެޓްތަކުގެ ގަތް އަގުގެ ޖުމްލަ -/30,000,000 (ތިރީސް މިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުނުވުން؛ އަދި

(3) އެ ފަރާތުން ތަރައްޤީކުރަމުންދާ އެސެޓްތައް ތަރައްޤީކޮށް ނިމުމުން ނުވަތަ ހޯދުމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ އެސެޓްތައް ލިބުމުން ވެސް ވިޔަފާރި ނޮން-ކަރަންޓް އެސެޓްތަކުގެ ގަތް އަގުގެ ޖުމްލަ -/30,000,000 (ތިރީސް މިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުނުވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވުން.

(ޏ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރުމުގައި މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން "ކޭޝް ބޭސިސް" އިސްތިޢުމާލުކުރަނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ބެލެންސް ޝީޓުގައި ބަލާނީ ހިސާބުކުރެވޭ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފައިސާއިން ލިބުނު އާމްދަނީއާއި އެ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފައިސާއިން ކުރެވުނު ޚަރަދުތަކެވެ.

(ޑ) ކެޕިޓަލް ގައިން ހިސާބުކުރުމާއި ކެޕިޓަލް ލޮސް ހިސާބުކުރަން މި މާއްދާގެ (ބ) އާއި (ޏ) ގައިވާ ފަދައިން ނުވާނެއެވެ.

ހިސާބުކުރުމުގެ ފިހާރިސްތައް ބެލެހެއްޓުން

60. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން މާލީ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކުން، މިޔާއަށް އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިޒްނަސްގެ އާމްދަނީ ދެނެގަނެވޭ ފަދަ ފޮންވަރަކަށް އެ ފަރާތެއްގެ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކޮށް ބެލެހެއްޓެންވާނެއެވެ. އަދި އެ ފަދަ ހިސާބުތައް ހުށަހަޅަންވާނީ އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ އިންނެވެ.

(ށ) (އުނިކޮށްފައި).

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ބަޔާންކުރާ ފަދައިން، ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ ނޫން އެހެން ފައިސާއަކުން ހިސާބު މުޢާމަލާތްތައް ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އެ ފަރާތުން އިސްތިޢުމާލުކުރަންވާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކުގެ މަތީން، އަދި މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ، އެ މުޢާމަލާތް ހިނގި ދުވަހުގެ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓުގެ ±2% ("ޕްލަސް އޯ މައިނަސް" ދެއް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ތަފާތު ބޭރުނުވާ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓެއް ބޭނުންކުރަންވާނެއެވެ.

(1-ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން "ކޭޝް ބޭސިސް" އިސްތިޢުމާލުކުރަންވާ ފަރާތްތަކުން، ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ ނޫން އެހެން ފައިސާއަކުން ހިސާބު މުޢާމަލާތްތައް ރިކޯޑުކުރެވިފައިވާނަމަ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ، އެ މުޢާމަލާތް ހިނގި ދުވަހުގެ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓުގެ ±2% ("ޕްލަސް އޯ މައިނަސް" ދެއް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ތަފާތު ބޭރުނުވާ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓެއް ބޭނުންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް އެކްސްޓެންޝަން ދޭތޯ ބެލުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންވާނީ އެއް މަސްދުވަހަކަށެވެ.

ކުންފުނި އުވައިލުން

61. (ހ) ކުންފުންޏެއް އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ފެށުމުން އެ ކުންފުންޏެއްގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނިމޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް ކުންފުނި އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ފެށުނުކަމަށް ބެލޭނީ:

(1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2023 (ކުންފުނީގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ކުންފުނީގެ ޤާނޫނު") ގެ 196 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޚާއްޞަ ޤަރާރެއް ފާސްކުރުމަށްފަހު، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒަށް އެ ކަން އަންގައި އާންމުކޮށް އިއުލާންކުރުމުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުންފުނީގެ ޤާނޫނުގެ 207 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުންފުނި އުވައިލުމަށް ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒް ކަނޑައަޅައި އެ ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދުވަހަކުގައި އެކަން ރަޖިސްޓަރީކުރުމުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުންފުންޏެއް އުވައިލުމަށް، ކުންފުނީގެ ޤާނޫނުގެ 209 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން އަމުރެއް ކުރުމުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޤަރާރެއް ފާސްކޮށްފި ނަމަ ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އަމުރެއް ކޮށްފި ނަމަ، ކުންފުނީގެ ޤާނޫނުގެ 196 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ 209 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެ ކުންފުނި އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ޢައްޔަންކުރާ ލިކުއިޑޭޓަރު، އެ ޤަރާރު ފާސްކުރާތާ ނުވަތަ އެ އަމުރުކުރާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު، މީޑިއާގައި ޝާއިޢުކޮށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އެންގުމާއެކު، ކުންފުނީގެ ޤާނޫނުގެ 196 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން

ކުރާ އާންމު އިޢުލާނުގެ ކޮޕީއަކާއި ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒްއަށް ފޮނުވާ އެންގުމުގެ ކޮޕީއެއް ނުވަތަ އެ ގާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒްއަށް ފޮނުވާ އެންގުމުގެ ކޮޕީއަކާއި، އެ ގާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ އާންމު އިޢުލާނުގެ ކޮޕީއެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) ޓެކްސް އަހަރެއްގެ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް ދެއްކުމުގެ ސުންގަޑި ނުވަތަ އެ ތާރީޚުގެ ކުރިން ކުންފުންޏެއް އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ފަށައިފިނަމަ، އެ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓާއި އެ ޓެކްސް އަހަރަށް ދައްކަންޖެހޭ އެއްވެސް އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓެއް އެ ކުންފުނިން ދައްކާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

(ބ) ކުންފުނީގެ ގާނޫނުގެ 206 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒްއަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުށަހެޅުން ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން، ކުންފުންޏެއް އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަވެ ނިމޭ ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތަކީ އެ ކުންފުނިން އިންކަމް ޓެކްސް ރިޓާރން ހުށަހަޅައި، އެ މުއްދަތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިނަލް ޕޭމަންޓް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ޅ) ކުންފުނީގެ ގާނޫނުގެ 206 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް ކޮމްޕެނީޒްއަށް ލިކުއިޑޭޓަރ ހުށަހަޅަންޖެހޭ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން، އެ ކުންފުނިން ލިބުނު ދައްކަންޖެހޭ ނުދައްކާހުރި އިންކަމް ޓެކްސް ދައްކައި ހަމަޖެހިފައިވާކަން ލިކުއިޑޭޓަރ ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) ލިކުއިޑޭޓަރ ޢައްޔަނުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގާނޫނުގެ ދަށުން ކުންފުނިން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމުތަކަށް ޒިންމާވާ ފަރާތަކީ އެ ލިކުއިޑޭޓަރެވެ.

(އ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ކުންފުންޏެއް އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ފުރުމުގެ ފަހުން ފުރާ އެއްވެސް 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތެއްގައި އެ ކުންފުންޏަކަށް ޓެކްސް ނެގޭފަދަ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި -/500,000 (ފަސް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރަށް ލިބުނުކަމަށް ނުވަތަ ލިބޭނެކަމަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ގަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ ކުންފުނި އުވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ފުރުމުގެ ފަހުން ފުރާ މުއްދަތަކަށް ނުވަތަ މުއްދަތުތަކަކަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން އިންކަމް

ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅައި ޓެކްސް ދެއްކުމަށް ލާޒިމުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޕާޓްނަރޝިޕް އުވައިލުން

61-1. (ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2011 (ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އުފެއްދާފައިވާ ޕާޓްނަރޝިޕެއް، އެ ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެ ނަމަ، އެ ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތު ނިމޭނެއެވެ.

(ށ) ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނިމުމަކަށް އަތުވެއްޖެ ނަމަ، ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތު ނިމުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތުގެ އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅައި އެ މުއްދަތަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިނަލް ޕޭމަންޓް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ރިޕޯޓުކުރާ މުއްދަތެއް ނިމޭފަހުން ފުރަ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ އެއްވެސް މުއްދަތެއްގައި އެ ޕާޓްނަރޝިޕަކުން ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި -/500,000 (ފަސް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރަށް ލިބޭނެކަމަށް ނުވަތަ ލިބުނުކަމަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، އެ ޕާޓްނަރޝިޕް ނިމުނުފަހުން ފުރަ މުއްދަތަކަށް ނުވަތަ މުއްދަތުތަކަކަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތިން އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅައި ޓެކްސް ދެއްކުމަށް ލާޒިމުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމުތައް އަދާކުރުމަށް ވަކިވަކިންނާއި އެކުގައި ޕާޓްނަރޝިޕްގެ ޕާޓްނަރުން ޒިންމާވާން ވާނެއެވެ.

ރެވެނިއު އެކައުންޓާއި ކްރެޑިޓް އެކައުންޓްގައި ހުރި ފައިސާއިން ދަރަނި ކަނޑައެޅުން

62. (ހ) ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، "ކްރެޑިޓް އެކައުންޓްގައި ހުރި މުދާ" ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެ ފަރާތަކުން ޕޭބަލް ނުކުތް މުދަލާއި، ކްރެޑިޓް އެލަވަންސް ދޫވާ މުދަލާއި، ބައިނަލްއަޤުވާމީ ރިޕޯޓުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ޕްރޮޕަޓީ، ޕްލާންޓް އެންޑް އިކުއިޕްމަންޓް ނުވަތަ އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮޕަޓީ ނުވަތަ އިންޓަންޖިބަލް

އެސެޓް ނުވަތަ މިނޫންވެސް ނޮން-ކަރަންޓް އެސެޓެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ އެސެޓެވެ.

(ނ) ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، "ކެޕިޓަލް އެކައުންޓެއްގައި ހުރި ދަރަނި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ފަދަ ހަރަދެއް އެ ދަރަންޏަކާ ގުޅިގެން ނުހިނގާ، ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގަމިން ނޮން-ކަރަންޓް ލައިބިލިޓީގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ދަރަންޏަކަށެވެ.

(ރ) "ކަރަންޓް އެކައުންޓެއްގައި ހުރި މުދަލާއި ދަރަނި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކެޕިޓަލް އެކައުންޓެއްގައި ހުރި އެސެޓާއި ދަރަނީގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ އެންމެހައި އެސެޓާއި ދަރަންޏަށެވެ.

ހެޖިންގ އަދި އެނޫންވެސް އެފަދަ މުއާމަލާތްތަކަށް އަމަލުކުރާނެ ގޮތް

63. (ހ) ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ހެޖިންގ ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެ ފަދަ މުއާމަލާތްތަކަކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެސެޓަކާ ނުވަތަ ލައިބިލިޓީއަކާ ގުޅޭ ވަކި ރިސްކެއްގެ ސަބަބުން ކެޝް ފްލޯއަށް އަސަރުފޯރާން (އެ ފާއިތުވެއްގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ފައިދާ ނުވަތަ ގެއްލުމަށް އަސަރު ފޯރާފަދަ) ބަދަލުތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރުމުގެ ގޮތުން ހެޖް ކުރުމަށެވެ.

(ށ) ހެޖިންގ ޓްރާންސެކްޝަންތަކުން ލިބޭ އަންރިއަލައިޒްޑް ގެއިން އާއި ލޮސް (އޭގެ ތެރޭގައި ފޮރިން އެކްސްޗޭންޖް ހެޖިންގ ޓްރާންސެކްޝަންތަކުން ލިބޭ އަންރިއަލައިޒްޑް ގެއިން އާއި ލޮސް ވެސް ހިމެނޭ ގޮތުން) އަކީ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ރައްދެއް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރުމުގެ އެކްރޫއަލް ބޭސިސް ފަރާތަކުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާނަމަ، އަދި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ފަދަ ހަރަދެއް އުނިކުރެވޭ މުއާމަލާތަކާ ގުޅިގެން ހެޖިންގ ޓްރާންސެކްޝަނެއްގައި އެ ފަރާތުން ބައިވެރިވާނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ހަރަދުގެ ގޮތުގައި އުނިކުރެވޭ އަދަދަކަށް ވާނީ އެ ހެޖިންގ ޓްރާންސެކްޝަން ގުޅިގެން އެ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދެވެ.

(ރ) ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރުމުގެ އުސޫލުތަކާއި ބޭސިސް އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާނަމަ، އަދި ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ހިމެނޭ އާމްދަނީއެއް އުނިކުރާ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން ހެޖިންގ ޓްރާންޒެކްޝަންސްގައި އެ ފަރާތުން ބައިވެރިވާނަމަ، އެ ހެޖިންގ ކޮންޓްރެކްޓާ ގުޅިގެން އޮޑިޓަރުގެ ގޮތުގައި އެ ފަރާތަކަށް (ޝަރަހު ކަނޑައި ބާރީ) ލިބިގެން އަދަދު، އެ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ތެރޭގައި ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(ބ) ހެޖިންގ ޓްރާންޒެކްޝަނަކުން ލިބޭ ގެއްލުން އާއި ފައިދާ (އޭގެ ތެރޭގައި ފޮރިން އެކްސްޗޭންޖް ހެޖިންގ ޓްރާންޒެކްޝަނަކުން ލިބޭ ގެއްލުން އާއި ފައިދާ ވެސް ހިމެނޭ ގޮތުން) ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ތެރޭގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި، އެ ފަރާތެއްގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނިމުމުން ހެޖިންގ ކޮންޓްރެކްޓެއް ވެލިއުކޮށްގެން ލިބޭ އަންރިއަލައިޒްޑް ގެއްލުން އާއި ފައިދާ ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރިއަކީ ހެޖިންގ ޓްރާންޒެކްޝަންތަކުގައި ބައިވެރިވުންކަމުގައިވާނަމަ، ނުވަތަ ފޮރިން އެކްސްޗޭންޖް، އިންޓްރެސްޓް ސްވޮޕް، ޑެރިވޭޓިވް ނުވަތަ މި ފަދަ ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ މުޢާމަލާތް ހިންގުން ކަމުގައިވާނަމަ، ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ފަދަ މުޢާމަލާތަކުން ލިބޭ އެންމެހައި ރިއަލައިޒްޑް އަދި އަންރިއަލައިޒްޑް ގެއްލުން އާއި ފައިދާ ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ނުއުފުލޭ މުދަލަކުން ލިބޭ އާމްދަނީ

64. (އުނިކޮށްފައި).

ބިނާކުރާ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުން

65. (ހ) މި މާއްދާ ރައްދުވާނީ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށުގައި ބިނާކުރާ ނުއުފުލޭ މުދަލަށް އެކަންޏެވެ.

(ށ) ތިންވަނަ ފަރާތަކަށް އެ މުދާ ކުއްޔަށް ދޫކޮށްލެވުން ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކުން ވިއަސް، ބިނާކުރާ ފަރާތަށް އެ މުދަލުން ލިބޭ އެންމެހައި އާމްދަނީ އެ ފަރާތުގެ އާމްދަނީގެ ތެރޭގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެ މުދަލުން ލިބޭ އާމްދަނިއާ ގުޅިގެން، ބިނާކުރާ ފަރާތަށް ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އިއްތިބާޢުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އިއްތިބާޢުކޮށްފިނަމަ، ބިނާކުރާ ފަރާތުން އެ މުދަލަށް ކުރާ އެއްވެސް ހަރަދަކާ ގުޅިގެން އިތުރު އެއްވެސް ޚަރަދެއް އުނިއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ބ) ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އިއްތިބާޢުނުކުރާނަމަ، ބިނާކުރާ ފަރާތުން އެ މުދާ ބިނާކުރުމަށް ކޮށްފައިވާ ހަރަދު، އެ ފަރާތުން ކެޕިޓަލައިޒް ކުރަންވާނެއެވެ. އެ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ހަރަދު އުނި ކުރަންވާނީ އެ ފަރާތާއި ވެރިފަރާތާއި ކޮށްފައިވާ ކުރީގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތާއި، 25 އަހަރާއި، މި ދެ މުއްދަތުތަކުން ކުރު މުއްދަތަކަށް ސްޓްރެއިޓް ލައިން ބޭސިސްއިން އެ ހަރަދު ބަހައިލައިގެންނެވެ. އަދި މި ޙާލަތުގައި، އެ ފަރާތުން އެ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ކޮށްފައިވާ އެހެނިހެން ހަރަދުތައް، ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އުނިކުރެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މުދަލުގެ އެއްވެސް ބައެއް، ބިނާކުރާ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ބޭނުން ނޫން އެހެން ބޭނުމަކަށް ބޭނުންކުރާނަމަ، އެ ބަޔަކާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އެއްވެސް ޚަރަދެއް އުނިއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ކ) ކުއްޔަށް ދޫކޮށްލެވުން ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކުން ވިއަސް، ވެރިފަރާތަށް އެ މުދަލުން ލިބޭ އެންމެހައި އާމްދަނީ އެ ފަރާތުގެ އާމްދަނީގެ ތެރޭގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(އ) އެ މުދަލުން ލިބޭ އާމްދަނިއާ ގުޅިގެން، ވެރިފަރާތަށް ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އިއްތިބާޢުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ވ) ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އިޚްތިޔާރުކޮށްފިނަމަ، ވެރިފަރާތުން އެ މުދަލަށް ކުރާ އެއްވެސް ހަރަދަކާ ގުޅިގެން އިތުރު އެއްވެސް ޚަރަދެއް އުނިކުރުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(މ) ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އިޚްތިޔާރު ނުކުރާނަމަ، އަދި ވެރިފަރާތުން އެ މުދާ ބިނާކުރުމަށް އެއްވެސް ހަރަދެއް ކުރެވިފައިވާނަމަ، އެ ހަރަދަކީ ޤާނޫނާއި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދުތަކުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވިދާނެއެވެ. އެބަހީ، އެ މުދާ ބިނާކުރުމަށް ވެރިފަރާތުން ކޮށްފައި ނުވާ ހަރަދުކަން، ނުވަތަ ބިނާކުރާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތަކުން ކޮށްފައިވާ ހަރަދުތަކަށް، މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަކުން ކެޕިޓަލް އެލަވަންސެއް އުނިއެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި ޙާލަތުގައި، އެ ފަރާތުން އެ މުދަލަކީ ގުޅިގެން ކޮށްފައިވާ އިންސާން ހަރަދުތަކެއް، ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދު އެއްކޮށް ގޮތުގެމަތިން އުނިކުރެވޭނެއެވެ.

ގްރޫޕުގައި ހިމެނޭ އެހެން ކުންފުނިތަކަށް ކެޕިޓަލް އެސެޓެއް ބަދަލުކުރުން

66. (ހ) މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވާ ޙާލަތުގައި، ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރާ ފަރާތާއި މުދާ ބަދަލުކުރެވޭ ފަރާތަށް މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ރައްދުވާނެއެވެ.

(1) ކުންފުނިތަކުގެ ގްރޫޕުގައި ހިމެނޭ ކުންފުންޏަކުން، އެ ގްރޫޕުގައި ހިމެނޭ އެހެން ކުންފުންޏަކަށް ކެޕިޓަލް އެސެޓެއް ބަދަލުކުރުން، އަދި އެ ދެ ކުންފުންޏަކީވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ، ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ "ޓެކްސް-ފްރީ ޖުރިސްޑިކްޝަނެއް" ހިއްސާކުރާ ދެ ކުންފުނި ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރުމުގެ މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުން، އެސެޓް ބަދަލުކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އެ ފަރާތުގެ ހިއްސާދާރުންނަށް ދޫކުރާ އަދި/ނުވަތަ ބަދަލުކުރާ ހިއްސާ ނޫން އެހެން މުޢާވަޒާއެއް ނެތުން؛ އަދި

(3) އެސެޓް ބަދަލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަދި ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބޭނުންކުރަނީ،
އެސެޓް ބަދަލުކުރުމާ ހަމައަށް އަދި އެސެޓް ބަދަލުކުރާ ގުޅޭގޮތުން
ކުރަމުންދިޔަ ވިޔަފާރި ކުރުމަށް ކަމުގައިވެން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ޢައްދުވާ ހާލަތުގައި، އެސެޓް ބަދަލުކުރާ ގުޅޭގޮތާއި އެސެޓް
ބަދަލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތް އަންނަނިވި ގޮތް އިޢުތިރާފުކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ބަދަލުކުރެވުނު ކެޕިޓަލް އެސެޓަކީ، އަދި އެސެޓް ބަދަލުކުރެވުނު
ވަގުތު އަދި އެސެޓުގެ ޓެކްސް ރިޓަން ޑައުން ވެލިއުގައި
ވިއްކައިލެވުނު އެސެޓެއް ކަމުގައި ބެލެވުން؛ އަދި

(2) ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރުމަށްފަހު އަދި އެސެޓާ ގުޅިގެން ކެޕިޓަލް
އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭ (އެސެޓް ބަދަލުކުރި ގޮތުން އަދި އެސެޓް
ބޭނުންކުރަމުން ގެންދިޔަ ނަމަ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރާނެ
ބާކީއިން) މުދާ ބަދަލުކުރުމުން ގުޅޭގޮތް ކަމުގައިވެން؛ އަދި

(3) ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރުމަށްފަހު އަދި އެސެޓާ ގުޅިގެން
ބެލެންސިންގ އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭ ނުވަތަ ބެލެންސިންގ ޗާޖް
ހިނގާނީ (އެސެޓް ބަދަލުކުރި ގޮތުން އަދި އެސެޓް ބޭނުންކުރަމުން
ގެންދިޔަނަމަ ބެލެންސިންގ އެލަވަންސް އުނިކުރާނެ ނުވަތަ
ބެލެންސިންގ ޗާޖް ހިނގާނެ ބާކީއިން) އެސެޓް ބަދަލުކުރުމުން
ގުޅޭގޮތް ކަމުގައިވެން.

(ރ) އެއް ކެޕިޓަލް އެސެޓަށްވުރެ ގިނަ ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބަދަލުކުރާނަމަ މި މާއްދާގެ
ދަށުން އެ ހުރިހާ ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް ވެސް އިޢުތިރާފުކުރަންވާނީ
އެއްގޮތަކަށެވެ. އަދި މި ގޮތުން އިޢުތިރާފުކުރާ ގޮތް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އިޚްތިޔާރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން އެ ކަމަށް އެދި މިރާއަށް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެ މުޢާމަލާތް ނިސްބަތްވާ ޓެކުސް އަހަރަށް އިންކަމް ޓެކުސް ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ތާރީޚުގެ ކުރިން، "އާމްދަނީން ޓެކުސް ނެގުމުގެ ޤަވާޢިދުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިޚްތިޔާރުކުރުމަށް އެދުން" (MIRA 609) ފޯމު ފުރިހަމަކޮށްގެން ފޮނުވައި، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެންމެހައި މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

ދިހަވަނަ ބާބު: އުނިކުރުން

ހަރަދުގެ ނިސްބަތް ބަހައިލުން

67. (ހ) މި ޤަވާޢިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށް، ޖުމްލަ އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ހިނގާފައިވާ ހަރަދުގެ ނިސްބަތް ބަލާނީ އެ ހަރަދެއް ބަހައިލުމަށް އެކަށީގެންވާ އަދި އަދުލުވެރި އަސާސެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހަރަދެއް ބަހައިލައިފިނަމަ، އެ ހަރަދެއް ބަހައިލުމުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ އަސާސަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އަސާސެއްކަމަށް އެ ފަރާތަކުން ދެއްކުމަށް ސާބިތުކޮށް އެ އަސާސް ހިސާބުކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު ލިޔެ ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

މުދަލު ޒަކާތް

68. ޓެކުސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި، މުދަލު ޒަކާތުގެ ގޮތުގައި އުނިކުރެވޭނީ އެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަށް އެ ފަރާތަކުން މުދަލު ޒަކާތުގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދެވެ. އަދި މި އަދަދު އުނިކުރެވޭނީ، އެ ޤަބޫލުކުރެވޭ ދަލީލުތަކާއި، މުދަލު ޒަކާތުގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދު އަނބުރާ ރަސީދެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް އޮންނަނަމައެވެ.

ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ހެޑް އޮފީސް

69. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދާއިމީ މަރުކަޒެއް ހުރި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތެއްގެ "ހެޑް އޮފީސް" ކަމަށް ބެލެވޭނީ:

(1) ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ވެރިފަރާތް؛ ނުވަތަ

(2) ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ވެރިފަރާތުގެ، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުރި، އެހެން ދާއިމީ މަރުކަޒެއް؛ ނުވަތަ

(3) ދާއިމީ މަރުކަޒާ ގުޅުންހުރި، ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތަކާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް ފަރާތަކަށެވެ.

(ށ) ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، ދާއިމީ މަރުކަޒާއި ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ހެޑް އޮފީހަކީ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކެކެވެ.

ހެޑް އޮފީސް ހަރަދު

70. (ހ) ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، "ހެޑް އޮފީސް ހަރަދު" ގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ ހެޑް އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުންނަ ދާއިމީ މަރުކަޒަކަށް ސަޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ ސުޕަވައިޒްކުރުން ފަދަ ކަންކަމަށްޓަކައިވާނަމަ އެ ހަރަދުތަކެވެ.

(ށ) ހެޑް އޮފީސް ހަރަދު ކެނޑުމަށް ހުއްދަކުރެވޭނީ، އެ ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ އާމްދަނީ ހޯދުމަށް އެކަށީގެންވާ ކަނޑައެޅިގެން ނިސްބަތްކުރެވޭނަމަ، އެ ހަރަދުގެ ސަބަބުން ދާއިމީ މަރުކަޒަށް ލިބޭ މަންފާގެ ނިސްބަތުން، އެ ހަރަދު އަދުލުވެރިކަމާއެކު ބަހައިލުމުން ދާއިމީ މަރުކަޒަށް ނިސްބަތްވާ މިންވަރު ޓެކްސް ބޭނުންކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

އެކްސްޗޭންޖް ޓްރާންސްލޭޝަން

71. ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (11) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ޖ) ގައި މާނަކޮށްދީފައިވާ "އެކްސްޗޭންޖް ޓްރާންސްލޭޝަން" ކަނޑައެޅުމުގެ ބޭނުމަށް، މުއާމަލާތުގެ އަގުކަމުގައި ބަލާނީ އެ މުއާމަލާތްތަކުގެ އޯޑިނަރީ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއެވެ.

ގެއްލުން ކެރީއޯވަރ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި އުނިކުރުން

72. ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގެއްލުމުގެ އަދަދު ޓެކްސް ބޭނުންކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރަންވާނީ ވިޔަފާރީ އާމްދަނީންނެވެ.

އޮފްޝޯރިންގ ލީސްއާ ގުޅިގެން ދިމާވާ ހަރަދު އުނިކުރުން

72-1. (ހ) ޓެކްސް ބޭނުންކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި، އޮފްޝޯރިންގ ލީސްއާ ގުޅިގެން އުނިކުރެވޭނީ، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އެ ފަރާތުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް

ގޮތުގެ މަތީން އެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޚަރަދެއްގެ ގޮތުގައި ހިމަނާފައިވާ އަދަދެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޓެކްސްގެ ދަރަން ޓެކްސް ނަގަން ފެށުމުގެ ކުރީގެ ޓެކްސް އަހަރެއްގައި އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްއަކާ ގުޅިގެން ޓެކްސް ރޫލިންގ ނަންބަރު TR-2018/B64 (ރެންޓް ކެޕިޓަލައިޒޭޝަން) ގެ 11 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އަމޯޓައިޒްކޮށްފައި ނުވާ ބާކީ ބެލެންސް، ލީސްގެ މުއްދަތުގައި އެ ލީސްއާ ގުޅިގެން އުނިކުރެވޭ ޚަރަދު އަދަދު، ލީސްގެ މުއްދަތުގައި ދައްކާ ކުލީގެ ޚަރަދު އަދަދަށްވުރެ ކުޑަވާ ހާލަތުގައި، އެ ކުޑަވާ މިންވަރު ޓެކްސް އަހަރު 2020 ގެ ޓެކްސް ބިޔާނުގައި އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޓެކްސްގެ ދަރަން ޓެކްސް ނަގަން ފެށުމުގެ ކުރީގެ ޓެކްސް އަހަރެއްގައި އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްއަކާ ގުޅިގެން ޓެކްސް ރޫލިންގ TR-2018/64 (ރެންޓް ކެޕިޓަލައިޒޭޝަން) ގެ 11 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އަމޯޓައިޒްކޮށްފައި ނުވާ ބާކީ ބެލެންސް، ލީސްގެ މުއްދަތުގައި އެ ލީސްއާ ގުޅިގެން އުނިކުރެވޭ ޚަރަދު އަދަދު، ލީސްގެ މުއްދަތުގައި ދައްކާ ކުލީގެ ޚަރަދު އަދަދަށްވުރެ އިތުރުވާ ހާލަތުގައި، އެ އިތުރުވާ މިންވަރު ޓެކްސް އަހަރު 2020 ގެ ޓެކްސް ބިޔާނުގައި އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ބަލަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ނ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަޙްކާމް ހިނގާނީ، ޓެކްސް އަހަރު 2026 އަށާއި އޭގެ ކުރީގެ ޓެކްސް އަހަރުތަކަށެވެ.

(ޅ) ޓެކްސް ބިޔާނުގައި އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި، އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްއަކާ ގުޅިގެން އަދަދުތައް އުނިކުރާނީ، އެ ލީސްގެ މުއްދަތުގައި ސްޓްރެއިޓް-ލައިން ބޭސިސްއަކުންނެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އަމަލުކޮށްފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން، އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްގެ މުއްދަތުގައި އެ ލީސްއާ ގުޅިގެން އުނިކުރެވޭ ޚަރަދު އަދަދު، އެ ލީސް އާ

ގުޅިގެން ދައްކާ ޖުމްލަ އަދަދަށް ވުރެ މަދުވާ ހާލަތުގައި، އެ މަދުވާ މިންވަރު ޓެކްސް އަހަރު 2027 ގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަދަލުގެނެސްފައި އޮތުމުގެ ސަބަބުން، އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްގެ މުއްދަތުތަކުގައި އެ ލީސާ ގުޅިގެން އުނިކުރާ ޖުމްލަ އަދަދު، އެ ލީސާ ގުޅިގެން ދައްކާ ޖުމްލަ އަދަދަށް ވުރެ އިތުރުވާ ހާލަތުގައި، އެ އިތުރުވާ މިންވަރު ޓެކްސް އަހަރު 2027 ގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ބަލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ބ) އިން ފެށިގެން (ށ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަޙްކާމުތައް ހިނގާނީ ޓެކްސް އަހަރު 2027 އަށާއި އޭގެ ފަހުން އަންނަ ޓެކްސް އަހަރުތަކަށެވެ.

ފައިނޭންސް ލީސް

72-2. (ހ) ލީސްއަކާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ފުރިހަމަވެއްޖެ ނަމަ، ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހށ) ގެ ބޭނުމަށް، މުދަލެއްގެ މިލްކުވެރިކަމާ ގުޅިފައިވާ ރިސްކާއި ރިވޯޑު އެއްކޮށްހެން ކުއްލިން ހިފާ ފަރާތަށް ބަދަލުވާ ލީސްއެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ލީސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ލީސްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން ކުއްލިން ހިފާ ފަރާތަށް އެސެޓުގެ މިލްކުވެރިކަން ދޭ ލީސްއަކަށް ވުން؛

(2) އެ އިޚްތިޔާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބޭ ތާރީޚުގެ އެސެޓުގެ ފެއާ ވެލިއުއަށް ވުރެ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކުން ދަށް އަގެއްގައި، އެ އެސެޓު ގަތުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކުއްލިން ހިފާ ފަރާތަށް ލިބިދީފައިވާނަމަ، އެ އިޚްތިޔާރު ބޭނުންކުރާނެ ކަމަށް އެ ލީސް ފެށޭއިރު ސަބަބުތަކެއް މިންވަރަކަށް ޔަޤީންކުރެވިފައި އޮތުން؛

(3) މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުނުވިކަމުގައި ވިޔަސް، ލީސްގެ މުއްދަތަކީ އެސެޓުގެ އިޤްތިޞާދީ ޢުމުރުގެ ބޮޑުބައެއް ކަމުގައިވުން؛

(4) ލީސް ފެށުން އިރުގައި މިނިމަމް ލީސް ޕޭމަންޓްތަކުގެ ޕްރެޒެންޓް ވެލިއުއަކީ އެންމެ ކުޑަމިނުން އެ ލީސްކުރެވުނު އެސެޓުގެ އެއްކޮށްހެން ފެއަރވެލިއު ކަމުގައިވުން؛

(5) ލީސްކުރެވުނު އެސެޓުގެ ހާއްސަ ސިފަޔާ، އެ އެސެޓަކީ ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް ނުގެނެސް ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަމައެކަނި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތަށް ކަމުގައިވުން.

(ށ) ލީސްއަކީ ސަބްލީސްއެއް ނަމަ، ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހގ) ގެ ބޭނުމަށް މުޢާމަލާތް ބަލާނީ، ހެޑްލީސްއާ ގުޅިގެން އުފެދޭ "ރައިޓް-އޮފް-ޔޫސް" އެސެޓަށެވެ.

ލީސްއެއްގެ ގިންތި ބަދަލުވުން

72-3. ލީސްއެއްގެ ޝަރުތުތަކަށް ނުވަތަ މުއްދަތަށް ނުވަތަ ލީސްއާ ގުޅޭ އެހެނިހެން ކަމަކަށް އަންނަ ބަދަލުތަކުގެ ސަބަބުން، ފައިނޭންސް ލީސްއެއް ކަމަށް ކުރިން ގިންތިކުރެވުނު ލީސްއެއް އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްއެއްގެ ގޮތުގައި ގިންތިކުރެވިއްޖެ ނަމަ ނުވަތަ އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްއެއްކަމަށް ކުރިން ގިންތިކުރެވުނު ލީސްއެއް ފައިނޭންސް ލީސްއެއްގެ ގޮތުގައި ގިންތިކުރެވިއްޖެ ނަމަ، އެގޮތުން އެ އައި ބަދަލުވުމެއް ހިނގާނީ ކުރިއަށެވެ.

އަށާރަވަނަ ބާބު: ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް

ކެޕިޓަލް އެލަވަންސާގުޅޭ

73. މި ބާބުގެ ބޭނުމަށް:

(ހ) "ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ކެޕިޓަލް ޚަރަދަކާ ގުޅިގެން ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސަށެވެ.

(ށ) "ބެލެންސިންގ އެލަވަންސް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރާ ބެލެންސިންގ އެލަވަންސަށެވެ.

(ނ) "ބެލެންސިންގ ޗާޖް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އިތުރުކުރާ ބެލެންސިންގ ޗާޖަށެވެ.

(ރ) "ޓެކްސް ރިޓަރން ފައިލް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ގޮތުމަތިން ހިނގި ހަރަދާއި، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފާހު ދުވަހު އެ އަހަރުގެ ތެރޭގައި މި ގަވާއިދުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރާ އަހަރެއްގައި، މި ދެ އަހަރުދުވަސްކުރު ކުރީ އަހަރުތަކުން، ކުރީގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި ޓެކްސް އެއަރޕޯޓުގެ ތެރޭގައި އުނިކުރެވިފައިވާ އަހަރުތަކުގެ ޚަރަދު އުނިކުރުމުން އަންނަ އަހަރުންނެވެ.

(ބ) "އިމާރާތް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އިމާރާތްތަކާއި، ޖެޓީތަކާއި، ސްޓޯރޭޖްތަކާއި، މަގުތަކާއި މިނޫންވެސް މި ފަދަ އެހެނިހެން ތަރައްޤީ ބިނާއެއްވެސް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ޅ) "އެއަރކްރާފްޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މަތިންދާބޯޓާއި، ހެލިކޮޕްޓަރާއި، ސީޕްލޭން، އަދި މިނޫންވެސް އުޑުގައި ދުއްވާ ބޯޓުތަކާއި އެންމެހައި އުޅަނދުތައް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ކ) "ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމުންކޮންމެ ކަމަކަށެވެ.

(1) ޓެކްސް އެސެސްމަންޓު ފޮނުވުން ނުވަތަ ދިނުން؛

(2) ޓެކްސް އެސެސްމަންޓުގެ މިންކުރެވިފައިވާ އެ އެސެސްމަންޓުގެ ވެރިފަރާތުން ދާއިމީކޮށް ނިމިދިއުން؛

(3) ހައްލުކުރެވިގެން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމަކަށް ގޮތަކަށް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓު ނިމިދިއުން؛

(4) ކްރިޕްޓޯ އެސެޓް ބޭނުންކުރުން ދާއިމީކޮށް ހުއްޓާލުން ނުވަތަ އެ އެސެޓް ބޭނުންކުރަމުންދިޔަ ވިޔަފާރި ދާއިމީކޮށް ހުއްޓާލުން ނުވަތަ ނިމުމަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ އުވައިލުން؛

(5) ކްރިޕްޓޯ އެސެޓްއެއްގެ ދޫކުރިފަރާތުން އެ އެސެޓް ބޭނުންކޮށްގެން ކުރަމުންދާ ވިޔަފާރިއަކުން ޖެހިގެން ދަރަނިއަށްޖެހުން ނިމުމަކަށް އައުން؛

(6) އިންސޮލްވެންސީގެ ސަބަބުން އެސެޓް ނުވަތަ އެސެޓްގެ ބަޔެއް ވިއްކައިލުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގެ ހައްގު އެހެން ފަރާތަކަށް ދިނުން.

ކްރިޕްޓޯ ހަރަދު އަދާކުރުން

74. މި ބާބުގެ ދަށުން އެ ހަރަދަކާއި ގުޅިގެން ކްރިޕްޓޯ އެލަވަންސް އުނިކުރާތީ އެއްވެސް ހަރަދަކީ ބާޒާރުގައި ހިނގާނެ ހަރަދަކަށްވުރެ އިތުރު ހަރަދެއްނަމަ، އެ ހަރަދެއްގެ ބަދަލު ކަމަށް ބެލެވޭނީ ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބައިނަލްއަގްވާމީ ގޮތުން ބަލައިގަންނަ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިސާބުކުރާ އަގެވެ.

ބާޒާރުގައި ކްރިޕްޓޯ އެސެޓުގެ އަގު

75. މި ބާބުގެ ބޭނުމަށް، މި ގަވާއިދުގެ އެއްވެސް މާއްދާއަކާ ތައާރުޒުނުވާ ގޮތުގެމަތިން، ތިރީގައިވާ ހާލަތްތަކުގައި ކްރިޕްޓޯ އެސެޓެއް ގަތުމަށް ކުރެވުނު ހަރަދުކަމަށް ބަލާނީ އެ އެސެޓެއް އަސްލު ފުރަތަމަ ބޭނުންކުރިއިރު ހުރި އަގު ކަމަށް ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބައިނަލްއަގްވާމީ ގޮތުން ބަލައިގަންނަ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިސާބުކުރާ އަގެވެ.

(ހ) ވިޔަފާރިއެއް ހިންގާ ފަރާތަކުން، އެ ފަރާތެއްގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ފެށުމުގެ ކުރިން ކްރިޕްޓޯ އެސެޓެއް ގަތުމަށް ހިނގާފައިވާ ހަރަދަކާއި ގުޅިގެން ކްރިޕްޓޯ އެލަވަންސް ހޯދުމަށް އެދުން؛

(ށ) އެ ކްރިޕްޓޯ އެސެޓެއް ފުރަތަމަ ބޭނުންކުރި އިރު، އެ އެސެޓް އަސްލު ގަތް އަގަށްވުރެ އޭގެ ބާޒާރުގެ އަގު ކުޑަވުން.

ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުން ބޭރުގައި ކްރިޕްޓޯ އެސެޓް ބޭނުންކުރުން

76. ކްރިޕްޓޯ އެސެޓް ގަނނަ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގައި އެ އެސެޓަކީ ކްރިޕްޓޯ އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭ އެ މުއްދަތެއްގެ ބޭނުމަށް ބަހައްޓައި އެ އެސެޓް ބޭނުންކޮށްފައިވާނަމައެވެ.

އެއީ، ފުރިހަމަ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައިނަމަ މަދުވެގެން 183 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ ތިނެއް) ދުވަހު އެ އެސެޓް ބޭނުންކޮށްފައިވާނަމައެވެ.

ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ނޫން ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރާ ކެޕިޓަލް އެސެޓް ބޭނުންކުރުން

77. އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް ނޫން ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރާ ކެޕިޓަލް އެސެޓެއްނަމަ، އެ އެސެޓަކަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭނީ އެ ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް އެ އެސެޓެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ނިސްބަތަކުންނެވެ.

ކެޕިޓަލް ހަރަދު އެއްފަހަރާ އުނިކުރުން

78. (ހ) މި ބާބުގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެއްވެސް ކެޕިޓަލް އެސެޓެއް ނުވަތަ އެއް ބާވަތެއްގެ ކެޕިޓަލް އެސެޓްތަކެއް އެއްފަހަރާ ގަތުމަށް ދިޔަ ހަރަދު -/5,000 (ފަސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނަމަ އެ ފަރާތަކުން އެ ހަރަދު ހިނގި ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމްލަ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ހަރަދެއް އެއްފަހަރާ އުނިކުރުމަށް އިޚްތިޔާރު ކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއްފަހަރާ އުނިކުރުމަށް އިޚްތިޔާރުކުރާ ހަރަދުގެ ޖުމްލަ އެއްވެސް ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި -/100,000 (އެއް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން، ކޮމްޕޯޒިޝަން ހިސާބު ތައްޔާރުކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެއްވެސް ކެޕިޓަލް އެސެޓެއް ނުވަތަ އެއް ބާވަތެއްގެ ކެޕިޓަލް އެސެޓްތަކެއް އެއްފަހަރާ ގަތުމަށް ދިޔަ ހަރަދު -/50,000 (ފަންސާސް ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނަމަ އެ ހަރަދުކުރި ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި އެ ހަރަދެއް އެއްފަހަރާ އުނިކުރުމަށް އިޚްތިޔާރު ކުރެވިދާނެއެވެ.

އެއް ހަރަދެއް ދެ ފަހަރު އުނި ނުކުރުން

79. މި ބާބުގެ ބޭނުމަށް، އެއްވެސް ހަރަދެއް 1 (އެކެއް) ވިޔަފާރިއަކަށްވުރެ ގިނަ ވިޔަފާރީގެ ހިސާބުތަކުން ނުވަތަ އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭ 1 (އެކެއް) ކެޓެގަރީއަކަށްވުރެ ގިނަ ކެޓެގަރީއަކުން އެއްޗެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ޓޫރިޒަމް ބިލްޑްކުރަން ފަށާ ދުވަހު ކެޕިޓަލް އެސެޓް އަގުކުރުން

80. (ހ) ޓޫރިޒަމްގެ ދަށުން ބިލްޑް ނަގަން ފަށާ ދުވަހު އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ އަތުގައި ހުރި ކެޕިޓަލް އެސެޓު، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2011/R-35 (ވިޔަފާރީގެ

ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤަވާއިދު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން އަދި ކަނޑައަޅައިފައިވާ މުދަލެއްނަމަ، ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ހިސާބުކުރުމުގައި އެ މުދަލުގެ އަގު ކަމަށް ބަލާނީ އެ ޤަވާއިދުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ޢަދަދެވެ.

(ނ) ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ދުވަހު ހުރި ކެޕިޓަލް އެސެޓަކީ، ޤަވާއިދު ނަންބަރު 2011/R-35 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤަވާއިދު) ގެ ދަށުން އަދި ކަނޑައަޅައިފައި ނުވާ އެސެޓެއްނަމަ، އެ އެސެޓްގެ އަގު ކަނޑައަޅާނީ އެ އެސެޓް ގަތް ދުވަހުން ފެށިގެން ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ދުވަހާ ހަމައަށް އެ އެސެޓް ބޭނުންކުރުމުން ކެނޑުނު ޢަދަދަކަށް ނުވަތަ ޢަދަދަކުން ބަޔަކަށް، އެ އެސެޓް ގަތް އަގާއި މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެ މުދަލުގެ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ރޭޓް ގުނަކޮށްގެން އަންނަ ޢަދަދު (ނޯޝަނަލް އެޖަސްޓްމަންޓް)، އެ އެސެޓް ގަތް އަގުން އުނިކޮށްގެންނެވެ.

(ރ) ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުންތަކަށް މި މާއްދާގެ (ނ) ހުކުމެއް ނުފުޅާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެސެޓް ގަތް އަހަރު އުނިކުރާ ޢަދަދަކީ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަކަށް، އެސެޓް ގަތް އަގު އެނގެން ނެތްނަމަ އެ ޢަދަދުގެ އެކަށީގެންވާ އަންދާޒާއެއް ކަނޑައަޅައިގެންނެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަކަށް، އެސެޓް ބޭނުންކުރި މުއްދަތު އެނގެން ނެތްނަމަ އެ މުއްދަތުގެ އެކަށީގެންވާ އަންދާޒާއެއް ކަނޑައަޅައިގެންނެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ޅ) އަދި (ކ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެސެޓް ގަތް އަގު ނުވަތަ އެ އެސެޓް ބޭނުންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ އަންދާޒާއަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު މީރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ދުވަހު ހުރި ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރުން

81. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ދުވަހު އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ އަތުގައި ހުރި ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ހިސާބުކުރާނީ އެ އެސެޓް ގަތް އަގާއި މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެ އެސެޓެއްގެ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ކަޑާ ގުނަކޮށްގެންނެވެ.

ކެޕިޓަލް އެލަވަންސާ ގުޅޭ އާންމު މާއްދާތައް

82. (ހ) ކެޕިޓަލް އެސެޓަކާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ބެލެވޭނީ އެ އެލަވަންސް ދެވުނު މުއްދަތެއްގައި އެ ފަރާތެއްގެ ހަރަދެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

(ށ) މި ބާބުގެ ދަށުން އެއްވެސް ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި އުނިކުރެވޭ އެލަވަންސެއް ހިމެނޭނީ އެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނިމޭ ޓެކްސް އަހަރެއްގެ އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބަލާނުގައެވެ.

(ނ) އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހަށްވުރެ ކުރުނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރަންވާނީ އެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ނިސްބަތުންނެވެ.

(ރ) ކެޕިޓަލް ހަރަދަކާ ގުޅިގެން މި ބާބުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ނުވަތަ އެހާމަނަށް ދުވެސް ޖުމްލަ އެލަވަންސް، އެ ހަރަދުގެ ޖުމްލަ އަދަދަށްވުރެ އިތުރުވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ބ) ކެޕިޓަލް އެސެޓެއްގެ ޓެކްސް ރިޓަންޑައުން ވެލިއު 0 (ސުމެއް) އަށް ވުމަށްފަހު، އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ މުއްދަތުގެ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް އަދަދެއް އުނިކޮށް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ކެޕިޓަލް އެލަވަންސްގެ ރެކޯޑުތައް

83. (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭ އެސެޓުގެ ބާވަތްތަކާއި ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭ ރޭޓް، ތިރީގައިވާ ތާވަލުތަކުގައި އެވަނީއެވެ.

(1) 1 ޖަނަވަރީ 2020 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެންބަރު 2026 ގެ ނިޔަލަށް:

	އެސެޓްގެ ބާވަތް	ރޭޓް (%)
1.1	ޢިމާރާތް	4
1.2	އެއަރކްރާފްޓް	7
1.3	ކަނޑު ދަތުރުކުރާ ކުޑަ އުޅަނދު	7
1.4	ކަނޑު ދަތުރުކުރާ ކުޑަ އުޅަނދު ނޫން އެހެނިހެން އުޅަނދު	5
1.5	ފަރުނީޗަރާއި ފިޓިންގ	10
1.6	އިންޖީނުލީ އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު	20
1.7	އާމު މޫވިންގ ވެހިކަލް	5
1.8	ޕްލާންޓާއި އިކުއިޕްމަންޓް (އޮފީސް އިކުއިޕްމަންޓް ފިޔަވައި)	10
1.9	އޮފީސް އިކުއިޕްމަންޓް	20
1.10	ކޮމްޕިއުޓަރ ސޮފްޓްވެއަރ	33⅓
1.11	ބަދިގޭ ސާމާނު (ދޫ، ތެލި، ސަމުސާ، ތަށި ފަދަ)، ލިނަން، އަތި ހިފާގެންގުޅޭ ސާމާނު	33⅓

(2) 1 ޖަނަވަރީ 2027 އިން ފެށިގެން:

	އެސެޓްގެ ބާވަތް	ރޭޓް (%)
2.1	ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓެއްގެ ނުވަތަ އިންޓެގްރޭޓެޑް ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓެއްގެ ނުވަތަ ރިޒޯޓް ހޮޓަލެއްގެ ނުވަތަ ޕިކްނިކް އައިލެންޑެއްގެ ނުވަތަ ޕްރައިވެޓް އައިލެންޑެއްގެ ނުވަތަ ޔޮޓު ބަނދަރެއްގެ ނުވަތަ ހޮޓަލެއްގެ ނުވަތަ	2.5

	ޓޫރިސްޓް ހޮޓަލްއެއްގެ ނުވަތަ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށެއްގައި ހުންނަ ގެސްޓްހައުސްއެއްގެ އިމާރާތް	
2.2	އިމާރާތް (ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓެއްގެ ނުވަތަ އިންޓެގްރޭޓެޑް ޓޫރިސްޓް ރިޒޯޓެއްގެ ނުވަތަ ރިޒޯޓް ހޮޓަލްއެއްގެ ނުވަތަ ޕިކްނިކް އައިލެންޑެއްގެ ނުވަތަ ޕްރައިވެޓް އައިލެންޑެއްގެ ނުވަތަ ޔޮޓް ބަނދަރެއްގެ ނުވަތަ ހޮޓަލްއެއްގެ ނުވަތަ ޓޫރިސްޓް ހޮޓަލްއެއްގެ ނުވަތަ މީހުން ދިރިއުޅޭ ރަށެއްގައި ހުންނަ ގެސްޓްހައުސްގެ އިމާރާތް ފިޔަވައި)	4
2.3	އެއަރކްރާފްޓް	7
2.4	ކަނޑު ދަތުރުކުރާ ބޮޑެތި އުޅަނދު	7
2.5	ކަނޑު ދަތުރުކުރާ ބޮޑެތި އުޅަނދު ނޫން އެހެނިހެން އުޅަނދު	5
2.6	ފަރުނީޗަރާއި ފިޓިންގ	10
2.7	އިންޖީނުތި އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރު	20
2.8	އާރތް މޫވިންގ ވެހިކަލް	5
2.9	ޕްލާންޓް އަދި އިކުއިޕްމަންޓް (އޮފީސް އިކުއިޕްމަންޓް ފިޔަވައި)	10
2.10	އޮފީސް އިކުއިޕްމަންޓް	20
2.11	ކޮމްޕިއުޓަރ ސޮފްޓްވެއަރ	33⅓
2.12	ބަދަލުގެ ސާމާނު (ޓޫ، ބްލޭޑް، ސަލޫސާ، ޗަކި ފަތަ)، ބިޔަރިން، އަދި ހިފާގެންދާ ސާމާނު	33⅓

(1-ހ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ 2.1 ވަނަ ނަންބަރާއި 2.2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ އެސެޓްއެއްގެ އަގުގެ ތެރެއިން، ޓޫރިޒަމްގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރަން ލާޒިމުވާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާނަމަ

ފަރާތެއްގެ އަތުން ހޯދާ މުދަލަކާން ނުވަތަ ޚިދުމަތަކާން ކުރާ ޚަރަދެއް ނުހިމެނޭނެއެވެ.

(ނ) މި ބާބުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް، އެ އެސެޓް ގަތް އަގާއި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ތަވަލުގައި އެ އެސެޓެއް ނިސްބަތްވާ ބާވަތަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ރޭޓު ގެންގުޅެގެން ހިސާބުކުރުމަށްފަހު، ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ގެންގުޅޭ ބަދިގޭ ސާމާނު (ދޫ، ތެލި، ސަމުސާ، ތަށި ފަދަ)، ފިޔަން އަދި ހިފައި ގެންގުޅޭ ސާމާނުގެ ބަދަލުގައި އަލަށް ގަންނަ އެ ފަދަ އެސެޓް ގަތުމަށް ހިނގާ ޚަރަދު، އެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އެކުގައި އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި އެނގެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އިމާރާތެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއްގެ ބައެއް ހެދުމުގެ ޚަރަދު ހޯދާފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކިންގއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރާ ބޭންކަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/81 (މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ލައިސަންސް ދޫކުރާ ބޭންކު-ނޫން މާލީ އިދާރާއަކުން ގެދޮރު އިމާރާތްކުރުމަށް ނަގާފައިވާ ލޯނަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ޚަރަދަށް، އަންނަނިވި ގޮތަށް ހިސާބުކުރުމަށްފަހު، ޓެކްސް ނުގޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އިމާރާތުގެ އަގުގެ ތެރެއިން ބިމުގެ ޚަރަދު ނުހިމެނޭ ބައަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$(A - B) \times 4\%$$

A = އިމާރާތުގެ ޖުމްލަ އަގު

B = އިމާރާތުގެ ޖުމްލަ އަގުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ބިމުގެ އަގު

(2) އިމާރާތުގެ އަގުގެ ތެރެއިން ލޯނުގެ ހަރަދުގެ ބައަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

(i) ލޯނު ނަގާފައިވަނީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފެށި ދުވަހުގެ ކުރިން ކަމުގައިވާނަމަ:

$$\frac{\mathrm{E} - (\mathrm{E} \times 4\% \times n)}{m}$$

E = އިމާރާތުގެ ހަރަދަށް ލޯނުން ބޭނުންކުރި މިންވަރު

n = އެ ހަރަދުކުރެވުން ތާރީޚުން ފެށިގެން 1 ޖަނަވަރީ 2020 އަށް ހަމަވި މުއްދަތު (އަހަރުން)

m = ލޯނު އަނބުރާ ދައްކުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތުން 1 ޖަނަވަރީ 2020 ގައި ބާކީ އޮތް މުއްދަތު (އަހަރުން)

(ii) ލޯނު ނަގާފައިވަނީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފެށި ދުވަހު ނުވަތަ އޭގެ ފަހުން ކަމުގައިވާނަމަ:

$$\frac{\mathrm{E}}{m}$$

E = އިމާރާތުގެ ހަރަދަށް ލޯނުން ބޭނުންކުރި މިންވަރު

m = ލޯނު އަނބުރާ ދައްކުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތު (އަހަރުން)

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރަން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިލްތިމާސްކޮށްފިނަމަ، އިމާރާތުގެ އަގުގެ ތެރޭގައި 1 (އެކެއް) ލޯނަށްވުރެ ގިނަ ލޯނު ހިމެނޭނަމަ، އެއިން ކޮންމެ ލޯނަކުން އިމާރާތުގެ އަގުގެ ތެރޭގައި ހިމަނާފައިވާ މިންވަރު ވަކިކޮށް އެއިން ކޮންމެ ބައަކަށް ވަކިވަކިން މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ހިސާބުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރަން އެއްވެސް ފަރާތަކުން އިލެކްޓުކުރިނަމަ، އެ އިލެކްޝަނަކީ ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި، ދޫން އަނބުރާ ދެއްކުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތުގެ ގޮތުގައި މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ބޭނުންކުރެވިފައިވާ މުއްދަތު ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

84. އިންޓޭންޖިބަލް އެސެޓަށް އުނިކުރެވޭ އެލަވަންސް

(ހ) ވިޔަފާރިއެއް ކުރަމުންދާ ފަރާތަކުން އިންޓޭންޖިބަލް އެސެޓެއް ގަތުމަށް ހަރަދެއް ކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި އެ ފަރާތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ތިރީގައިވާ ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބުކުރުމުންވާ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

$$\frac{E}{n}$$

E = ހަރަދު

n = އެ އެސެޓެއް ބޭނުންކުރެވޭނެކަމަށް އެ ފަރާތުން އަންދާޒާކޮށްފައިވާ މުއްދަތު (އަހަރުން)

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެ އެސެޓެއް ބޭނުންކުރެވޭނެކަމަށް އެ ފަރާތުން އަންދާޒާކޮށްފައިވާ މުއްދަތަށް ބަދަލު ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު މީރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ތާއަބަދަށް ބޭނުންކުރެވޭނެ އިންޓޭންޖިބަލް އެސެޓެއްނަމަ، އެ އިންޓޭންޖިބަލް އެސެޓް ބޭނުންކުރެވޭނެ މުއްދަތު ކަމުގައި ބަލާނީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރެވެ.

85. ބިން ހިއްކުމާ ގުޅޭ ކެޕިޓަލް ހަރަދަށް އުނިކުރެވޭ އެލަވަންސް

(ހ) ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބިން ހިއްކުމާ ގުޅިގެން ހަރަދެއް ކޮށްފައިވާނަމަ، ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ތިރީގައިވާ ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބުކުރުމުންވާ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

$$\frac{E}{n}$$

E = ބިން ހިއްކުމަށް ކުރި ހަރަދުގެ ޖުމްލަ

n = 25 ނުވަތަ ލިބޭގެ މުއްދަތު (އަހަރުން)، މި ދު ޖަދުވަލުގެ ތެރެއިން ބޭނު ޖަދުވަލު

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ބިން ހިއްކާ ގުޅޭގޮތުން ހިނގާފައިވާ ޚަރަދުތައް ބެލެވޭނީ، އެ ފަރާތުން ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ޚަރަދުތައް ކުރިޔަށް އެސްޓިމޭޓުގެ ގޮތުގައި އެ ފަރާތުގެ ހިސާބުތަކުގައި ހިމަނާފައިވާ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގައި ހިނގާފައިވާ ޚަރަދުތަކުގެ ގޮތުގައެވެ.

86. ވިޔަފާރި ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާ ޚަރަދުތައް

(ހ) ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ވިޔަފާރި ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާ ޚަރަދުކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެ ފަރާތެއްގެ ފުރަތަމަ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ފެށުމުގެ ކުރިން ވިޔަފާރި އާމްދަނީ ހޯދުމަށް ކުރެވިފައިވާ ޚަރަދުތަކެވެ.

(ށ) ވިޔަފާރި ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ޚަރަދުތަކުގެ ތެރެއިން، އެ ޚަރަދަކީ ވިޔަފާރި ފެށުމުގެ ފަހުން ހިނގިނަމަ ކެޕިޓަލް ޚަރަދެއްގެ ގޮތުގައި ނުބަލާނެ ޚަރަދެއްނަމަ، ފުރަތަމަ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ޚަރަދު އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާގޮތާ ޚިލާފުގައި، ވިޔަފާރި ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާ ޚަރަދުތައް މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

87. ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނި ނުކުރެވޭ އެސެޓްތައް

އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ އެސެޓްތަކަށް ކޮށްފައިވާ ޚަރަދުތަކަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނި ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ހ) ބިން؛

(ށ) ގުޑްވިލް؛

(ނ) ސާބިތުކޮށް އަދި ކަނޑައެޅިން ނެތް ފައިދާ މާއްދީ މުދާ؛

(ރ) މި ގަވާއިދުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 84 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 85 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ އެސެޓްތައް ފިޔަވައި އެހެނިހެން އެސެޓްތައް.

ބެލެންސިންގ އެޑްޖަސްޓްމަންޓް އަދި ބެލެންސިންގ ޗާޖް

88. (ހ) މި މާއްދާ ރައްދުވާނީ މި ބާބުގެ ދަށުން ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ދީފައިވާ އެސެޓެއް ޑިސްޕޯޒްކުރެވޭ ހާލަތްތަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއްގައި، އެ އެސެޓް ތަސައްރުފުކުރި އަގަކީ 0 (ސުމެއް) ނަމަ، ނުވަތަ އެ އެސެޓެއްގެ ތަސައްރުފުކުރި އަގަކީ ޓެކްސް ރިޓަން ޑައުން ވެލިއުއަށްވުރެ ދަށް އަދަދެއްނަމަ، ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގައި ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ބެލެންސިންގ އެޑްޖަސްޓްމަންޓްގެ ގޮތުގައި އެ ތަފާތު އަދަދު އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެއްވެސް އެސެޓަކަށް ރައްދުވާނަމަ، އަދި އޭގެ ޓެކްސް ރިޓަން ޑައުން ވެލިއުއަށްވުރެ ތަސައްރުފުކުރި އަގު އިތުރުނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ބެލެންސިންގ ޗާޖްގެ ގޮތުގައި އެ އިތުރުވާ އަދަދު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ރ) (1) ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ރައްދުވާނަމަ އަދި އެ އެސެޓުގެ ޓެކްސް ރިޓަންޑައުން ވެލިއުއަށްވުރެ އޭގެ ތަސައްރުފުކުރި އަގު އިތުރުވާނަމަ؛ އަދި

(2) އެ އެސެޓަކަށް މި ގަވާއިދުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ރައްދުވާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެ ފަރާތެއްގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި ބެލެންސިންގ ޗާޖްގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި އަދަދުތަކުގެ ޖުމްލަ ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(i) އަންނަނިވި އަދަދުތަކުންކުރެ ކުޑަ އަދަދު:

(ހހ) އެ އެސެޓެއްގެ ޓެކްސް ރިޓަރނެއްގައިވާ ވިއްކައިލެވުނު އަގާ ބެލެންސިންގ ޗާޖު އަދި އިތުރުވާ އަދަދު؛ ނުވަތަ

(ހށ) އެ އެސެޓްގެ ޓެކްސް ރިޓަރނުގެ ވެލިއުއާ ޒިޔާދަވެގެން ދިމާވާ ގެއްލުމުގެ އަދަދު؛ އަދި

(ii) އެ އެސެޓް ގެއް ބަލާނީ އަގު ބެލެންސިންގ ޗާޖު އަދި އިތުރުވާ އަދަދު.

89. (ހ) މުދަލުގެ ކަރަންޓް އިންވެސްޓް އެސެޓެއް ވިއްކައިފިނަމަ، އެ އެސެޓްގެ ބެލެންސިންގ ޗާޖު ކަމަށް ބަލާނީ ތިރީގައިވާ އަދަދުތަކުގެ ޖުމްލައެވެ. ބެލެންސިންގ ޗާޖު

(1) އެ އެސެޓް ވިއްކައިލެވުން ލިބުނު އަދަދުން، އެ އެސެޓް ވިއްކައިލުމަށް ދިޔަ ޚަރަދު އުނިކުރުމަށްފަހު ބާކީވާ އަދަދު؛ އަދި

(2) އެ އެސެޓް ވިއްކައިލެވުނު އަހަރު އެއްވެސް އަސާސެއް ކޮންމެ ވަރަކަށް ޑެޕްރިސިއޭޝަން ލިބުނު ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ އިންޝުއަރެންސް ފައިސާގެ އަދަދު؛ އަދި

(3) ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ލިބުނު އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ އޮޅުންވެސް ގޮތަކުން ލިބުނު ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު.

(ށ) މި ގަވާއިދުގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެސެޓް ވިއްކައިފައިވާ ބާޒާރުގައި އެ އެސެޓް ވިއްކައިލެވޭނެ އަގަށްވުރެ ދަށް އަގަކަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ އެސެޓްގެ ބެލެންސިންގ އެޖަސްޓްމަންޓް ބާޒާރު ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބާޒާރުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާމަލާތްތަކުގެ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިސާބުކުރާ އަގަށެވެ.

(ނ) މުދަލުގެ ކަރަންޓް އިންވެސްޓް ފާއިދާގެ ގޮތުން، ނަގުދު ފައިސާ، ނުވަތަ އެސެޓް އޮފީސް ދޫކޮށްލުމަށްފަހު، އެ އެސެޓްގެ ބެލެންސިންގ ޗާޖު ކަމަށް ބަލާނީ ތިރީގައިވާ އަދަދުތަކުގެ ޖުމްލައެވެ.

(1) އެސެޓް ނުވަތަ އެ އެސެޓުގެ ބަދަލަށް ލިބުނު ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ
އެއްވެސް ފައިސާގެ އަދަދު، އަދި؛

(2) އެސެޓަށް ލިބުނު ގެއްލުމާ ގުޅިގެން ނުވަތަ މި ފަދަ އެހެން ވެސް
ސަބަބަކާ ގުޅިގެން ލިބުނު ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ އެއްވެސް
އިންޝުއަރަންސް ފައިސާއެއްގެ އަދަދު، އަދި؛

(3) ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން ލިބުނު
ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު.

(ނ) މުދަލުގެ ރަހަނުގެ އިވެންޓެއްގައި އިންޝުއަރަންސްކޮށްފައިވާ އެސެޓް ނުވަތަ
އެސެޓުގެ ބައެއް ފިޔަވައިގެން ނުވަތަ ބެނެފިޝަލް ބާރު އެހެން
ފަރާތަކަށް ދިނުމަށްޓަކައިވާނަމަ؛

(1) މުޤާބިލުއެއްގެ ގޮތުގައި ދައްކާފައިވަނީ ފައިސާ ނުނަގަނަމަ އެ
އެސެޓް ތަޞައްރުފުކުރި އަދަދަކަށް ބަލާނީ ބާޒާރުގައި އެ
އެސެޓް ބެނެފިޝަރީގެ ބަދަލު އުނިކުރުވާނެ ފައިސާގެ އަދަދަށް.

(2) ބާޒާރުގައި އެ އެސެޓް ބެނެފިޝަރީގެ ބަދަލު ދީފައިވަނީ
މުޤާބިލުއެއްގެ ގޮތުގައި އެ އެސެޓަށް ލިބޭނެ އަދަދަށްވުރެ ދަށް
އަގެއްގައިނަމަ، ތަސައްރުފުކުރި އަގު ކަމަށް ބަލާނީ ބާޒާރުގައި އެ
އެސެޓް ބެނެފިޝަރީގެ ބަދަލު އުނިކުރުވާނެ ފައިސާގެ އަދަދަށް.

(3) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ނުހިމެނޭ ހާލަތެއް މުދަލުބަދަލުވެއްޖެނަމަ، ތަސައްރުފުކުރި އަގުކަމަށް
ބަލާނީ ތިރީގައިވާ އަދަދުތަކުގެ ބޮޑުއަދަދެވެ.

(i) އެ އިންޝުއަރަންސް އެސެޓް ބެނެފިޝަރީގެ ބަދަލު
ދިނުމުން ލިބުނު އަދަދުން، އެ ބަދަލު ދިނުމަށް ދިޔަ
ޚަރަދު އުނި ކުރުމަށްފަހު ލިބުނު ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ
އަދަދު؛

(ii) އެ ޙައްޤު ވިއްކައިލެވުން ނުވަތަ އުނިކުރެވުން އަގަށް އެއްވެސް އަސަރެއް ކުރުވައިފާނެ ފަދަ ޙާލަތަކާ ގުޅިގެން އިންޝުއަރެންސްގެ ގޮތުގައި ލިބެން ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު؛

(iii) އެހެން އެއްވެސް ބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ މުދާބަދަލެއްގެ ގޮތުގައި ލިބެން ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ އަދަދު؛

(ހ) އެހެން އެއްވެސް ރެލެވަންޓް އިވެންޓެއް ދިމާވެއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ތަޞައްރުފުކުރި އަގުކަމަށް ބަލާނީ އެ އިވެންޓެއް ހިނގި ވަގުތު، ބާޒާރުގައި އެ އެސެޓެއް ވިއްކައިލެވޭނެ އަގެވެ.

ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރުމާ ގުޅިގެން ބަދަލުކުރެވޭ އުސޫލު

90. (ށ) އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކާއި ފުރިހަމަވާ ޙާލަތްތަކުގައި، ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރި ފަރާތަކަށް އަދި ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރެވޭ ފަރާތަކަށް މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ) އަދި (ރ) ރައްދުވާނެއެވެ.

(1) ފަރުދެއްގެ ނަމުގައި ކުރާ ވިޔަފާރިއެއް، ގާނޫނުގެ ދަށުން ޤާއިމް ނަގަން ފުރުމުގެ ފަރުން ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ބަދަލުކުރާނަމަ؛ އަދި

(2) ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރުމުގެ މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުގައި އެ ފަރުދަކަށް ކުންފުނީގެ ހިއްސާ ލިބޭނަމަ؛ އަދި

(3) ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރުމުގެ މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުގައި ކުންފުނީގެ ހިއްސާ ނޫން އެހެން އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުލިބޭނަމަ؛ އަދި

(4) ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރުމުގައި، ކުރިން ވެސް ވިޔަފާރީގައި ބޭނުންކުރަމުން އައި ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރި ފަރާތަށް މި ބާބުގެ ދަށުން އެލަވަންސް ދެވިފައިވާ ކެޕިޓަލް އެސެޓެއް ހިމެނޭނަމަ.

(ށ) އެއް އެސެޓަށްވުރެ ގިނަ އެސެޓް ބަދަލުކުރާނަމަ، މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް އެ ހުރިހާ އެސެޓަކަށްވެސް ހިސާބުކުރަންވާނީ އެއްގޮތަކަށެވެ. މި ގޮތުން އިންތިޚާބުކުރާ ގޮތް ބަދަލެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ރައްދުވާނަމަ، އެ އެސެޓެއް ބަދަލުކުރުން އެއީ ރެކަގްނައިޒޭޝަން އިވެންޓެއްކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި އެ ފަދަ ބަދަލެއް ކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން އުނިކުރެވޭ ކެޕިޓަލް އެލަވަންސެއް ނުވަތަ ބެލެންސިންގ އެލަވަންސެއް ނުވަތަ ބެލެންސިންގ ޗާޖެއް އުނިކުރެވޭނީ އެ އެސެޓެއް ބަދަލުކުރުމުން ފަރާތަކަށެވެ. އަދި މިގޮތަށް ބަދަލުކުރުމުން ފަރާތަކަށް އުނިކުރެވޭ އެލަވަންސް އުނިކުރެވޭނީ އެ ބަދަލުކުރި ފަރާތުން އެ ވިޔަފާރިއެއް ކުރަމުންގެންދާކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިސާބުކުރާ ގޮތެއް މީރާއަށް އަންގަންވާނީ ވިޔަފާރި ބަދަލުކުރި ފަރާތް އަދި ބަދަލުކުރާ ފަރާތް ސާފުކޮށް އަންގާ ލިޔުމަކުންނެވެ. އަދި މި ފަދަ އެންގުމެއް އަންގާނީ ތިރީގައިވާ ޝަރުތުތަކާ ބެއިން ކުރިން އަންނަ ޝަރުތުތަކާއެކުގައެވެ.

(1) އެ ފަދަ ބަދަލެއް ކުރުމުން ބިޒްނަސް އަހަރެއް ނިމުމަށްފަހު 6 (ހައެއް) މަސްދުވަސް ފުރުމުގެ ކުރިން، ނުވަތަ

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބިޒްނަސްގެ ތެރެއިން ބިޒްނަސްއެއް ވިއްކައިލާ ދުވަހު.

ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް އުނިކޮށްދިނުމާ ކެޕިޓަލް އެސެޓް ތަޞައްރުފުކުރުން

91. (ހ) މި މާއްދާ ހިނގާނީ އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ގުޅުވިލާ ހާލަތްތަކުގައެވެ.

(1) މި ބާބުގެ ދަށުން ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް ކެޕިޓަލް އެލަވަންސް ދީފައިވަނިކޮށް އެ އެސެޓެއް ވަކިން ނުވަތަ އެހެން އެއްވެސް އެސެޓަކާއެކު ވިއްކައިލައިފިނަމަ ނުވަތަ ހަވާލުކޮށްފިނަމަ، އަދި

(2) ކެޕިޓަލް އެސެޓް ވިއްކައިލުމުން ލިބުނު މިގްދާރަކީ ވިއްކައިލުމުން ހުރިހާ އެސެޓަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްގަމަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ

އިންޝުއަރެންސްގެ ގޮތުގައި ލިބުން ފައިސާއަކީ ހަވާލުވި ހުރިހާ އެސެޓަކަށް ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ އެކަމާއި ގުޅޭ އިންޝުއަރެންސް ޕޮލިސީގެ ދަށުން ކުރެވިފައިވާ ކްލެއިމްއަކަށް ފައިސާދޭނަމަ، އަދި

(3) ވިއްކި އަދި ނުވަތަ އިންޝުއަރެންސްގެ ގޮތުގައި ލިބުން ފައިސާގެ އަދަދު، ވިއްކުން ނުވަތަ ހަވާލުވި އެސެޓްގެ ނިސްބަތުން ބަހައިފައި ނުވާނަމަ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަދު އެ އެސެޓުގެ ޕަވަރ އަދަދުތަކަށް ނިސްބަތްކޮށް އެ އެސެޓުތަކުގެ މުދަލުގައި ޖީއެސްޓީ ދައްކާ ފަރާތުން ބަލަންވާނެއެވެ.

ކެޕިޓަލައިޒްކުރާ ބޮރޯވިންގ ކޮސްޓް **91-1.** (ހ) މި ބާބުގެ ބޭނުމަށް ކެޕިޓަލް އެސެޓެއްގެ އަގަކީ، ބޮރޯވިންގ ކޮސްޓްގެ ގޮތުގައި ކެޕިޓަލައިޒްކޮށްފައިވާ އަދަދު ނުހިމަނައި އޮންނަ އަގެވެ.

(ށ) ބޮރޯވިންގ ކޮސްޓް އުނިކުރެވޭނީ، ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާއާއި 71 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

(ނ) ޓެކްސް އަހަރު 2020 ގެ ކުރީގެ މުއްދަތެއްގައި އެ ކެޕިޓަލް އެސެޓްއެއްގެ އަގުގެ ތެރޭގައި ބޮރޯވިންގ ކޮސްޓް ހިމަނާފައިވާ ކެޕިޓަލް އެސެޓަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ރައްދެއް ނުވާނެއެވެ.

ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކުރުން **91-2.** (ހ) ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ގޮތް، އެ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ކުރިން ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާނަމަ، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ލިޔުމުންނެވެ.

(ހ-1) ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ގޮތް ބަދަލުކުރުމަށް އެދޭނީ އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާންގައި ކުރުގައި ވާ ނަމަ، އެ ބަޔާން ހުށަހަޅުމުގެ ސުންގަޑީގެ ކުރިން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ-2) މި މާއްދާގެ (ހ-1) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިލެކްޓްރޯނިކު ގޮތް ބަދަލުކުރުމަށް އެދޭނީ އިންޓެރިމް ބަޔާނެއްގައި ކުރުގައި ވާ ނަމަ، އެ އިންޓެރިމް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ސުންގަޑި އަންނަ ތާރީޚުގެ ކުރިން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ހ-3) ޓެކްސް އަހަރަކަށް އެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ފުރަތަމަ އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނުގައި ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ގުޅިގެން އެ ފަރާތުން ބަދަލުކުރި ގޮތް، އެ އަހަރަށް ހުށަހަޅާ އިސްޓޭޓްމަންޓްތަކުގައިވާ ޓެކްސް ބަޔާންތަކުގައި ބަދަލެއް ނުގެނެވޭނެއެވެ.

(ށ) ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ކުރިއަށްދާ މައްސަލައެއް ޤާނޫނީ އާމްދަނީގެ ދެމުން އާއްމުން ޓެކްސް އަދަދުގައި ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަދަލުގެނެވުނު އިލެކްޓްރޯނިކުކޮށްފައިވާނަމަ، އެގޮތުން ބަދަލުކުރެވުނު އިލެކްޓްރޯނިކު ނުކުރެވުނަމަ، މި ބާބުގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭން ކޮޅަށް އެގަނޑުގެ އަދަދު، އެ އިލެކްޓްރޯނިކު ބަދަލުކުރެވުނު އަހަރަކަށް އެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޓެކްސް ރިޕޯޓް ގަޔާން ވަކިން ހިސާބުކުރުމުގައި އުނިކުރަންވާނެއެވެ.

ބާރަވަނަ ބާބު: އިންޝުއަރަންސްގެ ޕްރީމިއަމް

އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމްކަމަށް ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުން

92\. (ހ) ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ހަމައެކަނި ލައިފް އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމްކަމަށް ފަރާތްތަކުންނާއި ލައިފް އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމާއި އެހެނިހެން އިންޝުއަރަންސްގެ ޕްރީމިއަމްކަމަށް ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީ ހިސާބުކުރުމުގައި، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ހަމައެކަނި އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމްތަކަށް ހާއްސަ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.

(ށ) ހަމައެކަނި ލައިފް އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމްކަމަށް ފަރާތްތަކުންނާއި ލައިފް އިންޝުއަރަންސް ޕްރީމިއަމާއި އެހެނިހެން އިންޝުއަރަންސްގެ ޕްރީމިއަމްކަމަށް ފަރާތްތަކުގެ ލައިފް އިންޝުއަރަންސްގެ ބައިން ނިސްބަތްވާ ޓެކްސް ބިނާކުރާ

އާމްދަނީއަކީ އިންވެސްޓްމަންޓުން ލިބޭ އާމްދަނީން، ހިންގުމުގެ ޚަރަދުތައް އުނިކުރުމުން އޮންނަ އަދަދެވެ.

(ނ) އިންޝުއަރަންސް ވިޔަފާރީގެ ބާވަތަކީ "މިއުޗުއަލް" ނުވަތަ "ޕްރޮޕްރައިޓަރީ" ކަމުގައި ވިޔަސް، މި މާއްދާގެ (ނ) ހިނގާނެއެވެ.

ތޭރަވަނަ ބާބު: ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ޓެކްސް

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގާ ދުވަހުގެ ކުރިން ހޯދާފައިވާ މުދާ

93. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް ނަގަން ފަށާ ދުވަހުގެ ކުރިން ގަނެފައިވާ މުދަލުގެ އަގުގެ ކަމުގައި، ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ބަލާނީ 1 ޖަނަވަރީ 2020 ގައި އެ މުދަލުގެ އޯޕަން މާރކެޓް ވެލިއުއެވެ.

ގުޅުންހުރި ދެ ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގައި ގަނެވިއްކާ މުދާ

94. ގުޅުންހުރި ދެ ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގައި ހިނގާ މުޢާމަލާތްތަކުގައި، މުދަލުގެ ތަޞައްރުފުތަކުގައި ލިބޭނެ މުޢާމަލާތުގެ އަގަކީ، ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ކަނޑައަޅާނީ، ޤާނޫނުގެ 67 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.

ކެޕިޓަލް ލޯސް އުނިކުރުން

95. (ހ) ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ކެޕިޓަލް ލޯސް އުނިކުރެވޭނީ ކެޕިޓަލް ގެއިންއިންނެވެ.

(ށ) (އުނިކޮށްފައި).

(ނ) (އުނިކޮށްފައި).

(ރ) ކެޕިޓަލް ލޯސް ނޫން އެހެން ގެއްލުމެއް ކެޕިޓަލް ގެއިންއިން އުނިކޮށެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ސާދަވަނަ ބާބު: ޓެކްސް ބަޔާން އަދި ޓެކްސް ދައްކުން

96. މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން

(ހ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން، އެ މަހަކަށް މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ 1 (އެކެއް) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުންނަށް އުޖޫރަ ދޭނަމަ، އެ މަހަކަށް "މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން" (MIRA 601) ފޯމު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ބަޔާނުގައި، އެ ފަރާތަކުން އުޖޫރަ ދޭ މީހުންގެ ތަފްޞީލުން މި ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައަޅާ އުޖޫރަ ލިބޭ ހުރިހާ މީހުން ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެއްވެސް މަހެއްގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަޔާނެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ މަހުން ފެށިގެން ކުރިއަށްއޮތް އެ އަހަރުގެ ބާކީ މަސްތަކަށް އެ ފަރާތުން މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ-1) އެއްވެސް މަހަކަށް މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން، އެ މަހުގެ ކުރިން ނިމިފައިވާ މަސްތަކަށް ހުށަހަޅަން ޖެހިފައިވާ މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅާފައިވާންވާނެއެވެ.

(ރ) އަހަރުގެ ބާކީ އޮތް މުއްދަތުގައި މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ ފަދަ ހާލަތެއް ނުހުންނާނެކަމަށް ޔަގީންކުރެވިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހުމުން އިސްތިސްނާކޮށްދިނުން އެދި ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

97. ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން

(ހ) ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން ނިސްބަތްވާ ޓެކްސް އަހަރުގައި މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާންތައް ހުށަހަޅަން ޖެހުނު ފަރާތްތަކުގެ ތަފްޞީލުން މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކުން، ޓެކްސްގެ 59 މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ސުންގަޑިއަކަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން، އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅަންވާނީ،

"ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިޓާން-ސިވިލް ސަރވިސް ބަޔާން" (MIRA 650) ފޯމު ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، އެ ފޯމުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލަކަށް މަޢުލޫމާތާއި ލިޔެކިޔުންތަކާ އެކުގައެވެ.

(ށ) (އުނިކުރެވިފައި)

98. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން

(ހ) "ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން" (MIRA 602) ހުށަހަޅަންޖެހޭނީ، ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ ފައިސާއެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށް ދައްކާނަމަ، އެ ދައްކާ މަހަކުންނެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ 12 މާއްދާގެ (އ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މުޢާމަލާތެއް ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ނެގުމުން ނުވަތަ އުނިކުރުމުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ ފައިސާއަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ރައްދުވާ ހާލަތުގައި ވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

99. އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން

(ހ) ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެކްސް ބަޔާނަކީ މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދީ "އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން" މި ފަދައިންނެވެ.

(ށ) އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާނީ، "އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން" (MIRA 604) ފޯމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އިންޝުއަރެންސްގެ ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކުން، އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާނީ، "އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން-އިންޝުއަރެންސް ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތް" (MIRA 605) ފޯމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ބޭންކުތަކުން އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާނީ، "އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން - ބޭންކު" (MIRA 606) ފޯމެވެ.

(ބ) ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޓެކްސް އަހަރަކަށް އިންޓެރިމް ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން، އެ ޓެކްސް އަހަރަކަށް އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން އެ ޓެކްސް އަހަރަކަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ އިންޓެރިމް ބަޔާންތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން

99-1. (ހ) ޤާނޫނުގެ 50-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، މީރާއިން ކަނޑައަޅާ ފޯމަށް، މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދެވޭނީ "ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން" މިފަދައިންނެވެ.

(ށ) ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާނީ "ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން" (MIRA 608) ގައެވެ.

އިންޓެރިމް ބަޔާން

100. (ހ) ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓާ ގުޅޭ ބަޔާނަށް މި ގަވާއިދުގައި ހަވާލާދެވޭނީ "އިންޓެރިމް ބަޔާން" މި ފަދައިންނެވެ.

(ށ) އިންޓެރިމް ބަޔާންގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާނީ، "އިންޓެރިމް ބަޔާން" (MIRA 603) ގައެވެ.

އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް ހިސާބުކުރުން

100-1. (ހ) ފުރަތަމަ އިންޓެރިމް ބަޔާނުގައި ނުވަތަ ދެވަނަ އިންޓެރިމް ބަޔާނުގައި ވެސް، އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓުގެ އަދަދު، ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން އަންދާޒާކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ ގޮތުގައި އުނިކޮށްފައިވާ އަދަދު، އެ ފަރާތަކުން އެ މުއްދަތަށް ދައްކަންޖެހޭ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓުގެ އަދަދުން ޓެކްސް ކްރެޑިޓެއްގެ ގޮތުގައި އުނިކުރެވިދާނެއެވެ.

އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމުން އިސްތިސްނާވުން

101. (ހ) އަންނަނިވި ހުރިހާ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވާ ފަރުދަކު އެ ޓެކްސް އަހަރަކަށް އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

(1) އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ 720,000/- (ހަތް ލައްކަ ވިހި ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(2) ފައިބެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ 720,000/- (ހަތް ލައްކަ ވިހި ހާސް) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(3) އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމުލަ އާމްދަނީ 2,000,000/- (ދެ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(4) ފައިބެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމުލަ އާމްދަނީ 2,000,000/- (ދެ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން.

(ނ) އަންނަނިވި ހުރިހާ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާނަމަ، ފަރުދުންނާއި ބޭންކުތައް ފިޔަވައި، އެހެން ފަރާތްތަކުން އެ ޓެކްސް އަހަރަކަށް އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅަން ނުޖެހޭނެއެވެ.

(1) އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ 500,000/- (ފަސް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(2) ފައިބެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޓެކްސް ބިނާކުރެވޭ އާމްދަނީ 500,000/- (ފަސް ލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(3) އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމުލަ އާމްދަނީ -/2,000,000 (ދެ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(4) ފާއިތު ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމުލަ އާމްދަނީ -/2,000,000 (ދެ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރު ނުވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު 365 (ތިން ސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ ކުރު ނަމަ، އެ މުއްދަތުގެ ނިސްބަތުން، އެ އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަދުތައް (ޕްރޮޕޯޝަނޭޓްކޮށް) ކުޑަކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ޝަރުތުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުތެއް ފުރިހަމަކުރާ ނަމަ، އެ ޓެކްސް އަހަރަށް އެ ފަރާތުން އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

(1) އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީއަކީ ވަޒީފާ ދޭ އެންމެ ފަރާތަކުން ލިބޭ އުޖޫރަކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގައި އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ލިބިފައިނުވުން އަދި ފާއިތު ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމުނު ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީއަކީ ވަޒީފާ ދޭ އެންމެ ފަރާތަކުން ލިބޭ އުޖޫރަކަމުގައިވުން.

(ބ) ޓެކްސް އަހަރުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ އަދި އެ ފަރާތުގެ ހާއިލީ މަރުކަޒެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނެތް ފަރާތަކަށް، އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ނިމޭ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތުގައި ދިވެހިރާއްޖެއިން ލިބުނު ޖުމްލަ އާމްދަނީއަކީ ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ޓެކްސް އަހަރަށް އެ ފަރާތުން އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

(ޖ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން އެ ޓެކްސް އަހަރަށް އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ޖ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ލިބޭ ފަރާތްތައް؛

(2) އިންޝުއަރަންސްގެ ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތައް؛

(2-1) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ބްރާންޗް، އެ ފަރާތުގެ ރައީސީ މަރުކަޒެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ފަރާތްތައް؛

(2-2) އެ ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ޓާރން-އޯވަރ އެސެސްމަންޓުގެ ގޮތް އަހަރުގެ ޖުމްލަ -/30,000,000 (ތިރީސް މިލިއަން) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ އިތުރުވާ ފަރާތްތައް؛

(2-3) އެ ފަރާތުން ތަރައްޤީކުރަމުންދާ އެސެޓްތައް ތަރައްޤީކޮށް ނިމުމުން ނުވަތަ ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދާ އެސެޓްތައް ލިބުމުން ވިޔަފާރި ޓާރން-އޯވަރ އެސެސްމަންޓުގެ ގޮތް އަހަރުގެ ޖުމްލަ -/30,000,000 (ތިރީސް މިލިއަން) ރުފިޔާ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ އިތުރުވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭ ފަރާތްތައް؛

(2-4) ޤާނޫނުގެ 12-1 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިސްނާ ލިބިފައިވާ ފަރާތްތައް؛

(3) އަންނަނިވި ހުރިހާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރުދުން.

(i) އެ މީހަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަދާކުރާ ވަޒީފާއަކުން އުޖޫރަ ލިބުން؛

(ii) އެ މީހަކަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކަށްވުން؛

(iii) އެ މީހަކަށް އުޖޫރަ ދޭ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަރުކަޒެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނެތުން؛

(iv) ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޓެކްސްގެ ގޮތުގައި އަދަދެއް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތަކަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ޅ) ގެ ނިހާޔަތަށް ހުރި އަކުރުތަކަށް ހިނގާނީ ޓެކްސް އަހަރު 2021 އިން ފެށިގެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުން އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅަން ނުޖެހޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ (ޅ) އަށް އަމަލުކުރާނީ، މި އަކުރާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(1) ދައުލަތުގެ އޮފީސްތައް؛

(2) ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ، ހިލޭސާބަހަށް މަސައްކަތްކުރާ ޖަމުޢިއްޔާތައް.

އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ މާލީ ހިސާބުތައް

102. (ހ) ވިޔަފާރި ޕާޓްނަރޝިޕް ނޫން ފަރާތްތަކުން އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނާއެކު އަންނަނިވި މާލީ ހިސާބުތައް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އާމްދަނީ އާއި ޚަރަދުގެ ބަޔާން؛

(2) ބެލެންސް ޝީޓް؛

(3) ފައިސާ ލިބުނު ގޮތާއި ހޭދަވި ގޮތުގެ ބަޔާން؛

(4) ހިއްސާގެ ރައުސްމާލަށް އައި ބަދަލުތަކުގެ ބަޔާން؛

(5) މާލީ ހިސާބުތަކާ ގުޅޭ ނޯޓްސް؛

(6) ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓް؛

(7) އޭޖެންޓުގެ ރިޕޯޓް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ހުރިހާ ޝަރުތެއް ފުރިހަމަވާ ނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޭޖެންޓުގެ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުން ލާޒިމެއް ނުވާނެ. އަދި މި ފަދަ ފަރާތްތަކުން، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އިޢްތިމާދުކޮށްފައިވާ ނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި، (3) ވަނަ ނަންބަރާއި، (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ހުށަހެޅުމުން ވެސް އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

(1) އެ އަހަރަކަށް އެ ފަރާތަކުން ލިބުނު ޖުމްލަ އާމްދަނީ -/10,000,000 (ދިހަ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުނުވުން؛ އަދި

(2) އެ ފަރާތެއްގެ ވިޔަފާރި ނޮން-ކަރަންޓް އެސެޓްތަކުގެ ގަތް އަގުގެ ޖުމްލަ -/30,000,000 (ތިރީސް މިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރު ނުވުން؛ އަދި

(3) އެ ފަރާތުން ތަރައްޤީކުރަމުންދާ އެސެޓްތައް ތަރައްޤީކޮށް ނިމުމުން ނުވަތަ ހެދުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދާ އެސެޓްތައް ލިބުމުން ވެސް ވިޔަފާރި ނޮން-ކަރަންޓް އެސެޓްތަކުގެ ގަތް އަގުގެ ޖުމްލަ -/30,000,000 (ތިރީސް މިލިއަން) ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރުނުވާނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ރައްދުވާ ފަރާތަކަށް، ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ލިބޭ ހަމައެކަނި ވިޔަފާރި އާމްދަނީއަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ނުއުފުލޭ މުދަލުގެ ކުއްޔާ ގުޅޭގޮތުން ލިބޭ އާމްދަނީކަމުގައި ވާ ނަމަ، އަދި ޓެކްސް އަހަރެއްގައި އެ ފަރާތަކުން ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއަށް އިޢްތިމާދުކުރާ ނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އިން ފެށިގެން (7) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ހުށަހެޅުމުން އެ ފަރާތް އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. މި އަކުރަކީ އަމަލުކުރާނީ މި މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތެއްގެ މަތީންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި، (ށ) އާއި (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ކުންފުނިތައް ފިޔަވައި އެ ނޫން ފަރާތްތަކުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. ކުންފުނިތަކުން ޑިރެކްޓަރުންގެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2023 (ކުންފުނީގެ ޤާނޫނު) ގެ 185 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ބައިނަލްއަޤްވާމީ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައި ނުވާ ފަރާތްތަކަށް، ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ޓެކްސް އަހަރުގައި ލިބިފައިވާނަމަ، އެ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާންގައި ހިމަނާ އަދަދުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ބައިނަލްއަޤްވާމީ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައި ނުވާ ފަރާތްތަކަށް، ޓެކްސް އަހަރުގައި ލިބިފައިވާ ހަމައެކަނި އާމްދަނީއަކީ ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީ ކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރުގެ ރިޕޯޓު ފިޔަވައި އިތުރު މާލީ ހިސާބެއް އެ ޓެކްސް އަހަރަކަށް ހުށަހަޅާ އިންކަމް ޓެކްސް [illegible] [illegible].

(ކ) ބައިނަލްއަޤްވާމީ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައި ނުވާ ފަރާތްތަކަށް ޓެކްސް އަހަރުގައި، ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާމްދަނީގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެ ވިޔަފާރީގެ ދާއިމީ މަރުކަޒެއް [illegible] [illegible] [illegible] ވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރުގެ ރިޕޯޓުގެ އިތުރުން، އެ ދާއިމީ މަރުކަޒަށް ނިސްބަތްވާ މާލީ ހިސާބުތައް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ

މަތީން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މި އަދަދަށް ޖަމަލުކުރާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ އޮޑިޓަރުންގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއިން ހުއްދަ ދީފައިވާ މުސްތަޤިއްލު އޮޑިޓަރެއް ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް މީޑިއާއަށް ހުށަހެޅުން

102-1. (ށ) ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކީ ގުރޫޕަކަށް ނިސްބަތްވާ އެންޓިޓީއެއް ނަމަ، އިންކަމް ޓެކްސް ބަލަހައްޓާ، އެ އެންޓިޓީ ނިސްބަތްވާ ގުރޫޕުގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ އެންޓިޓީއެއް ހިމެނޭ ގޮތުން، އަލްޓިމޭޓް ޕޭރެންޓް އެންޓިޓީން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް މީޑިއާއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) ގުރޫޕަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްވެސް އެންޓިޓީއަކުން، އިންކަމް ޓެކްސް ބަލަހައްޓާ މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ހުށަހަޅާފައިވާ ނަމަ، އެ ގުރޫޕް ނިސްބަތްވާ ހުރިހާ އެންޓިޓީތަކުން ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މީޑިއާއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް:

(1) ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ ބޭރުގެ ބޭނުމަށް އަލްޓިމޭޓް ޕޭރެންޓް އެންޓިޓީ ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޖުރިސްޑިކްޝަންގައި ބޭރުގެ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރަންޖެހޭ އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަޑާ އެއްގޮތަށެވެ.

(2) އަލްޓިމޭޓް ޕޭރެންޓް އެންޓިޓީއަކަށް ބެލެވޭނީ، ގުރޫޕުގައި ހިމެނޭ އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ އެންޓިޓީއަކަށެވެ.

(i) ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް ގުރޫޕުއްގައި ހިމެނޭ 1 (އެކެއް) ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ އެންޓިޓީތަކުގައި އެ ފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތު އޮނިގަނޑާ އެކަނިގެންވާ

މިންވަރަށް އޮތުމުގެ ސަރަހައްދުން، ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް އެ ފަރާތް ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޖުރިސްޑިކްޝަނުގައި ހިސާބު ތައްޔާރުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެކައުންޓިންގ ހަމަތަކާ ދަށުން ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ތައްޔާރުކުރަން އެ ފަރާތަކަށް ލާޒިމުވުން ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޖުރިސްޑިކްޝަނުގެ ޕަބްލިކް ސެކިއުރިޓީޒް އެކްސްޗޭންޖެއްގައި އެ ފަރާތުގެ އިކުއިޓީ އިންސްޓްރުމަންޓް ގަނޑުވިކޭ ނުވަތަ ކޮންސޮލިޑޭޓެޑް ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްތައް ތައްޔާރުކުރަން އެ ފަރާތަށް ލާޒިމުވުން؛ އަދި

(ii) ސީދާގޮތުން ވިޔަސް ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް ފުރަތަމަ ބަޔާންކުރެވުނު އެންޓިޓީގައި މި ނަންބަރުގެ i. ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އޮތް އެހެން އެއްވެސް އެންޓިޓީއެއް އެ ގްރޫޕުގައި ނެތުން.

ބައެއް ގްރޫޕުތަކުގައި ޓެކްސް ބަހާން ހުރަހެޅުމަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އަންގުން

102-2. (ހ) ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ޤާނޫނުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ އާމްދަނީއަށް ނޯޓިސް އަސަރެއް ކޮށްފާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ ސަރަހައްދުތަކުގެ ގްރޫޕުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމާއި ހަމަޖެހޭ ހިމެނެއެވެ.

(1) އެހެން ޤައުމެއްގައި ދާއިމީކޮށް ދިރިއުޅުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ދިޔުން؛

(2) 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ވަޒީފާއެއް އަދާކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ދިޔުން؛

(3) ޓެކްސް އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި -/10,000,000 (ދިހަ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ގެންދިއުން ނުވަތަ ބަދަލުކުރުން؛

(4) ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު ރައްދުވާ ހާލަތުގައި، ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ނުވަތަ ޓްރަސްޓެއްގެ ވެލިއުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު ބައެއް، ސީދާ ގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުން ވިޔަސް ނިސްބަތްވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ނުއްފުލާ މުދަލަކަށްވެފައި، އެއިން ފަރާތެއްގެ ހިއްސާއެއް ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް ތަސައްރުފުކުރުން؛

(ނ) ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާއަށް އަމަލުކުރުމަށް، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ކަންތައްތައް:

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަރުކަޒަކަށް ނިސްބަތްވާ އެސެޓެއް ނުވަތަ އެސެޓްތަކެއް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ހެޑްއޮފީހަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަރުކަޒަކަށް ބަދަލުކުރުން؛

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ހެޑްއޮފީހަށް ނިސްބަތްވާ އެސެޓެއް ނުވަތަ އެސެޓްތަކެއް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުރި އެ ފަރާތުގެ ދާއިމީ މަރުކަޒަކަށް ބަދަލުކުރުން؛

(3) ހެޑްއޮފީސް ބަދަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ހިންގުމާއި ކޮންޓްރޯލް ބަދަލުކުރުމުގެ ސަބަބުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވުން ނިމުމަކަށް އައުން؛

(4) ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު ރައްދުވާ ހާލަތުގައި، ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ނުވަތަ ޓްރަސްޓެއްގެ ވެލިއުގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު ބައެއް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް ނިސްބަތް ވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ނުއްފުލާ މުދަލަކަށްވެފައި، އެއިން ފަރާތެއްގެ ހިއްސާއެއް ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް ތަސައްރުފުކުރުން؛

(5) ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު ރައްދުވާ ހާލަތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކުން،

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ޓްރަސްޓެއްގެ ހިއްސާއެއް
ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް ތަސައްރުފުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ނުވަތަ (2) ނުވަތަ (3) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި، ބަދަލުކުރެވޭ އަސްލަކީ، ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މުދަލެއްނަމަ، އެ އަސްލެއް ބަދަލުކުރުމަކީ މި ޤާނޫނުގެ 73 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ "ރެލެވަންޓް އިވެންޓް" އެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ނުވަތަ (2) ނުވަތަ (3) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި، ބަދަލުކުރެވޭ އަސްލަކީ، ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މުދަލެއްނަމަ، އެ އަސްލެއް ބަދަލުކުރުމަކީ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ތަސައްރުފުކުރުމެއްކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރާއި (5) ވަނަ ނަންބަރާއި، މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) ގެ ދަށުން، ތަސައްރުފުކުރި އަގުކަމަށް ބަލާނީ، އެ އަސްލު ތަސައްރުފުކުރި ވަގުތުގައި، އެ އަސްލުގެ އޯޕަން މާކެޓް ވެލިއުއެވެ.

(ޅ) މި ގަވާއިދުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ހިނގުމުގެ 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް ކުރިން، އެ ކަމެއް ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރާ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޓެކްސް ބަޔާނުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައިވާ ގޮތަށް އެ އަސްލެއް ތަސައްރުފުކޮށްގެން ލިބޭ އާމްދަނީގެ އިތުރުން، އެ ބަޔާން ތަސައްރުފުކުރަންޖެހޭ މުއްދަތުގެ ނިޔަލަށް އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ލިބިފައިވާ ޖުމުލަ އާމްދަނީ ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ބަޔާންގައި ހިމަނާފައިވާ އާމްދަނީގެ އަދަދު އިތުރުވެއްޖެނަމަ، އެ ބަދަލު އައި ތާރީޚުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިޞްލާޙުކޮށްފައިވާ ޓެކްސް ބަޔާނެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ރ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ޓެކްސް ބަޔާން، ކަނޑައެޅިފައިވާ ސުންގަޑީގައި ހުށަހަޅައިނުދީފިނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖޫރިމަނާ އަރާނެއެވެ.

މީރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށް ބަޔާން ހުށަހެޅުމާއި ފައިސާ ދެއްކުން

103. (ހ) އަންނަނިވި ޓެކްސް ބަޔާންތައް ހުށަހަޅަންވާނީ، މީރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށެވެ. އަދި އެ ބަޔާންތަކާ ގުޅޭ ފައިސާ ދައްކަންވާނީ، މީރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ އެމް.އާރު.ޓީ.ޖީ.އެސް މެދުވެރިކޮށެވެ.

(1) މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން؛

(2) ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން؛

(3) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން؛

(4) ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން.

(ށ) އަންނަނިވި ޓެކްސް ބަޔާންތައް ހުށަހަޅަންވާނީ މީރާކަނެކްޓް މެދުވެރިކޮށެވެ.

(1) އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން؛

(2) އިންޓެރިމް ބަޔާން.

(ނ) އެ ޓެކްސް ބަޔާނެއް ނިސްބަތްވާ ޓެކްސް އަހަރުގެ ކުރިން ވިދިގެން ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގައި -/10,000,000 (ދިހަ މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިން

އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް މި މާއްދާގެ (ނ) ރައްދެއް ނުވާނެއެވެ.

(1) ފަރުދެއް؛

(2) ޕާޓީ ފޮރެންސިކް.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ބިލްސް ބަޔާންތަކާ ގުޅޭ ފައިސާ ދައްކަންވާނީ، މިޤާނޫނުގެ ގުޅުވިގެން ނުވަތަ އެމް.އާރް.ޕީ.ޕީ.އެސް ގުޅުވިގެންނެވެ.

(ށ) އެ ޕާޓީ ބަޔާން ނިސްބަތްވާ ޕާޓީ އަހަރުގެ ކުރިން ވިދިގެން ނިމުނު ޕާޓީ އަހަރުގައި -/20,000,000 (ވިހި މިލިއަން) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލާ ފަރާތްތަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ރައްދެއް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޕާޓީ ދައުލާ ފަރާތުން ހަރަކާތް ހަރަކާތްތަކާ ގުޅިގެން، އެހެން ގޮތްގޮތުން ހަރަކާތް ޕާޓީ ބަޖެޓުގައި ދައުލާ ފައިސާ ބަލައިގަތުމުގެ އިންތިޒާމު، ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަން ޖެހޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް އޮޑިޓަރުގެ މިންވަރު ބަލާނީ، ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރާއި ޤާނޫނުގެ 12-1 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރ ވެސް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

މާލީ ހިސާބުތައް އޮޑިޓްކުރުން

104. މި ޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަރުގެ ރިޕޯޓުގައި، އެ ފަރާތުގެ އިންކަމް ޕާޓީ ބަޔާން ހުށަހަޅާއިރު ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ހުއްދަ ދީފައިވާ މުސްތަޤިއްލު އޮޑިޓަރަކު ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.

މާލީ ހިސާބުތައް ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ

105. މި ޤާނޫނުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާލީ ހިސާބުތަކާއި ޑޮކިއުމަންޓްތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއިންނެވެ.

105-1. (ހ) ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނުވަތަ އެ ޓެކްސް ބަޔާން ނިސްބަތްކޮށްފާ މުއްދަތު ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގެ ކުރިން ފެށިގެން ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގައި، އެ ފަރާތުގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް ލިބުނު ކަރަންސީއަކީ އެ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއެވެ.

(ށ) ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނުވަތަ އެ ޓެކްސް ބަޔާން ނިސްބަތްކޮށްފާ މުއްދަތު ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގެ ކުރިން ފެށިގެން ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގައި އެ ފަރާތުގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް ލިބިފައިވަނީ ރުފިޔާ ނޫން ކަރަންސީއަކުން ކަމަށްވާނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ އެމެރިކާ ޑޮލަރެވެ. މި އަކުރަށް އަމަލުކުރާނީ މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(ނ) ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ނުވަތަ އެ ޓެކްސް ބަޔާން ނިސްބަތްކޮށްފާ މުއްދަތު ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގެ ކުރިން ފެށިގެން ނިމުނު ޓެކްސް އަހަރުގައި، އެ ފަރާތަށް އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ލިބިފައިނުވާ ނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީގެ ގޮތުގައި ރުފިޔާ ނުވަތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު އިޚްތިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) އެ ފަރާތުގެ ފުރަތަމަ ޓެކްސް އަހަރުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ، އެ އަހަރުގައި އެ ފަރާތުގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށްވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ ކަރަންސީއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެ ފަރާތުގެ ފުރަތަމަ ޓެކްސް އަހަރުގައި އެއްވެސް އާމްދަނީއެއް ލިބޭނެ ކަމަށް ލަފާ ނުކުރާނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީގެ ގޮތުގައި ރުފިޔާ ނުވަތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު އިޚްތިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ޅ) އެ ފަރާތުގެ ފުރަތަމަ ޓެކްސް އަހަރުގައި ޖުމްލަ އާމްދަނީގެ 50% (ފަންސާސް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް ލިބޭނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ ކަރަންސީ ނޫން އެހެން ކަރަންސީއަކުން ކަމަށްވާނަމަ، އެ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ އެމެރިކާ ޑޮލަރެވެ. މި އަކުރަށް އަމަލުކުރާނީ މި މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެ މަތީންނެވެ.

(ކ) އޮޑިޓް ފަރާތްތަކުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ށ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަކުރުތަކުގެ ތެރެއިން އަކުރެއްގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިގެން ނުވާ ނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީގެ ގޮތުގައި ރުފިޔާ ނުވަތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު އިޚްތިޔާރުކުރެވިދާނެއެވެ.

ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީ

106. (ހ) ޓެކްސް ބަޔާންތަކާއި، މި ގަވާއިދުގެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާލީ ހިސާބުތަކާއި ލިޔުކިޔުންތައް މީރާއަށް ހުށަހަޅާ ކަރަންސީއަކީ އެ ފަރާތްތަކުގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީއެވެ.

(ނ) އެ ފަރާތްތަކުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ ރުފިޔާ ކަމުގައިވާނަމަ އެ ފަރާތްތަކުގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީއަކީ ރުފިޔާއެވެ.

(ރ) އެ ފަރާތްތަކުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ ރުފިޔާ ފިޔަވައި އެހެން ކަރަންސީއެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީއަކީ އެމެރިކާ ޑޮލަރެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ހިނގާނީ، ޓެކްސް އަހަރު 2024 އިން ފެށިގެންނެވެ.

(ބ-1) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޓެކްސް އަހަރު 2024 އަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފުރަތަމަ އިންޓެރިމް ބަޔާން ތައްޔާރުކުރުމަށް، މި މާއްދާގެ (ރ) ރައްދެއް ނުވާނެއެވެ.

(ޕ) އޮޑިޓް ފަރާތްތަކުގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީއާއި ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީ ތަފާތު ނަމަ، އެ ފަރާތްތަކުގެ މާލީ ހިސާބުތައް އެ ފަރާތްތަކުގެ ޕްރެޒެންޓޭޝަން ކަރަންސީއަށް ބަދަލުކުރަންވާނީ، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އެ ފަރާތުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކުގެ މަތީން، އަދި މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ، އެ ފަދަ ބަދަލުކުރުންތައް ނިސްބަތްވާ ތާރީޚުގެ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓުގެ ±2% ("ޕްލަސް އޯ މައިނަސް" ދޭއް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ތަފާތު ބޮޑުނުވާ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓެއް ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

(ޏ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ދަށުން "ކޮސްޓް ބޭސިސް" އިޚްތިޔާރުކުރާ ނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ މާލީ ހިސާބުތައް އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއިން ބަދަލުކުރަންވާނީ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ، އެ ދުވަހު ބަދަލުކުރުމަށް ނިސްބަތްވާ ތާރީޚުގެ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓުގެ ±2% ("ޕްލަސް އޯ މައިނަސް" ދޭއް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ތަފާތުނުވާ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓެއް ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންޖެހޭ ކަރަންސީ 107.

(ހ) އިންޓެރިމް ބަޔާނާއި އިންކަމް ޓެކްސް ބަޔާން ތައްޔާރުކުރަންވާނީ އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއިންނެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ބަޔާންތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ ދިވެހި ރުފިޔާއިންނެވެ.

(1) މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް ބަޔާން؛

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައި ނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް ބަޔާން؛

(3) ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން؛

(4) ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތްހޯލްޑިންގް ޓެކްސް ބަޔާން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެ ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ ދިވެހި ރުފިޔާ ފިޔަވައި އެހެން ކަރަންސީއެއް ނަމަ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާންތައް ތައްޔާރުކުރަންވާނީ އެމެރިކާ ޑޮލަރުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަށް އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ 31 އޮކްޓޫބަރު 2024 ގައި ނުވަތަ އޭގެ ފަހުން ނިމޭ މުއްދަތުތަކަށް ބަޔާން ތައްޔާރުކުރުމުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ޓެކްސް ބަޔާންތަކަށް ބަލާއިރު، މި ގަވާއިދުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އެ ފަރާތުން އިޚްތިޔާރުކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން، އަދި މޯލްޑިވްސް

މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ، އެ ފަދަ ބަދަލުކުރުމަށް ނިސްބަތްވާ ތާރީޚުގެ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓުގެ ±2% ("ޕްލަސް އޯ މައިނަސް" ދެއް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ތަފާތު ބޭނުމުން އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓެއް ބޭނުންނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، މި ގާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ދަށުން "ކޭޝް ބޭސިސް" އިޚްތިޔާރުކުރާ ނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ މާލީ ހިސާބުތައް އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަށް ބަދަލުކުރަންވާނީ، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ޝާއިޢުކުރާ، އެ ފަދަ ބަދަލުކުރުމަށް ނިސްބަތްވާ ތާރީޚުގެ އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓުގެ ±2% ("ޕްލަސް އޯ މައިނަސް" ދެއް އިންސައްތަ) އަށް ވުރެ ތަފާތުބޭނުމުން އެކްސްޗޭންޖް ރޭޓެއް ބޭނުންނުކުރެވޭނެއެވެ.

108. ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ކަރަންސީ

(ހ) އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ ރުފިޔާ ކަމުގައި ވާ ނަމަ، ޗެޕްޓަރުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް، މީރާއަށް ދައްކަންވާނީ އަދި އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް މީރާއަށް ދައްކަންވާނީ ރުފިޔާއިން ނުވަތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރުންނެވެ.

(ށ) އެ ފަރާތެއްގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ އެމެރިކާ ޑޮލަރު ކަމުގައި ވާ ނަމަ، ޗެޕްޓަރުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް މީރާއަށް ދައްކަންވާނީ އަދި އެ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް މީރާއަށް ދައްކަންވާނީ އެމެރިކާ ޑޮލަރުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ހިނގާނީ ޓެކްސް އަހަރު 2024 އިން ފެށިގެންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ޓެކްސް އަހަރު 2024 އަށް ދައްކަންޖެހޭ ފުރަތަމަ އިންޓެރިމް ޕޭމަންޓް ދެއްކުމަށް މި މާއްދާގެ (ށ) ތަޠުބީޤު ނުވާނެއެވެ.

(ބ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް، މުވައްޒަފުންގެ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އަދި ކެޕިޓަލް ގެއިންސް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންވާނީ ރުފިޔާއިން ނުވަތަ އެމެރިކާ ޑޮލަރުންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، އެ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުގެ ފަންކްޝަނަލް ކަރަންސީއަކީ ރުފިޔާ ފިޔަވައި އެހެން ކަރަންސީއެއް ނަމަ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެކްސްތައް މިރާއަށް ދައްކަންވާނީ އެމެރިކާ ޑޮލަރުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަށް އަމަލުކުރަނީ، 31 ޑިސެމްބަރު 2024 ގައި ނުވަތަ އެ ތާރީޚުގެ ފަހުން ނިމޭ މުއްދަތުތަކަށް ފައިސާ ދެއްކުމުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން އެމެރިކާ ޑޮލަރުން ޓެކްސް ދެއްކުމަށް އިސްތިޢުމާލުކުރުމުން، އެ ފަރާތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު ރުފިޔާއިން އެމެރިކާ ޑޮލަރަށް ބަދަލުކުރަން ބެހިއްޖެ ސަރަބަދަލުކުރަނީ، 42/15 (ފަނަރަ ރުފިޔާ ސާޅީސް ދެ ލާރި) އަށް 1 (އެކެއް) އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ރޭޓުންނެވެ.

ޓެކްސް ދައްކާ މީހަކު މަރުވުން

109. (ހ) ޓެކްސް ދައްކާ މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ އޭނާ މަރުވި ދުވަހުން ފެށިގެން ފަސްވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ ވާރިސުން އެ ކަން މިރާއަށް އަންގަންވާނެއެވެ. މި ގޮތުން އަންގާއިރު އެ މީހާ މަރުވިކަން އެނގޭނެ ރަސްމީ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއްގެ ކޮޕީއެއް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޤާނޫނުގެ 52 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، މަރުވި މީހާގެ ބަދަލާ ގުޅޭ އިންތިޒާމުތަކަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށް ބަލައި، އެ މީހާ މަރުވި ދުވަހުން ފެށިގެން ފަސްވެގެން 60 (ފަސްދޮޅަސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލަ ޝަރުޢީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަކީ އޭނާގެ ވާރިސުންގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، މަރުވި މީހާގެ ވާރިސުން އަމަލުކޮށްފައި ނުވާނަމަ، މަރުވި މީހާގެ ބަދަލުގެ އިންތިޒާމުތަކަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށް ބަޔަކު މިރާއަށް އެ މައްސަލަ ޝަރުޢީ ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ޔ) ބޮންޑް ދައްކާ ފަރާތް މަސްއޫލުވެފައިވާ ނަމަވެސް، ދިރާސާކޮށް މިނިވަން ޗިޓުދޫކޮށް ފަދައިން ޤާނޫނުން ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރު ބަލައިގެން މަތީގެ ބޮންޑުގެ އިންވެސްޓްމަންޓަށް ޚާއްޞަކޮށް ޗިޓުދޫކޮށްފައިވާ.

(ޕ) ބޮންޑް ދައްކާ މިފަދަ މަޢުލޫމާތުދިނުމަށް ފަރާތްތަކުގެ އުސޫލުތަކާއި ބޮންޑު ގަނެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އެންގުމުގެ ޒިންމާ ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(1) ބޮންޑް ދައްކާ މިފަދަ މަޢުލޫމާތުދިނުމަށް ބަލާ މަތީގެ ދުވަހު ބާރުގެ އަދަދުގެ ކުރީން ހުށަހަޅާ ނިންމިދާނެއެވެ.

(2) މަތީގެ ބޮންޑުގެ ފައިސާއިން ބާރުގެ އަދަދުގެ ކުރީން ހުށަހަޅާ މުއްދަތެއް ބޮންޑް ގަތުމުގެ ހަމަހަމަކޮށްދޭ، ނަމަވެސް ބޮންޑް ދައްކަމުން ދޭންޖެހޭ ބޮންޑް ގަތުން ހަމަހަމަކުރުމާއި ބޮންޑް ދައްކުމުގެ ސިޔާސަތާއި ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުގެ ތެރެއިން ފަރުން އަދަދު ދުވަހުކުރެވޭ.

(i) ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތު؛

(ii) މަތީގެ ބޮންޑުގެ ސެކިޔުރިޓީތަކުން ރިޕޯޓުކުރާން ފަދައިން ޚަރަދުކުރީ ކޮބައިން ކަނޑައަޅާ ދުވަހުން ފެށިގެން އަދަދު ފަހަރެއް ހޭނރ މަހުގެ 30 ވަނަ ދުވަހު.

(3) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދުގެ ކުރީން ހުށަހަޅާ މުއްދަތުގައި ދައްކަންޖެހޭ ބޮންޑުގެ އަދަދަށް ބިނާކޮށް އެއްވެސް އިންޓަރެސްޓް ދިމާނުވާނެ ދައްކާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

(ޖ) ބޮންޑް ދައްކާ މިފަދަ މަޢުލޫމާތުދިނުމަށް، ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއާއި 55 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ބޮންޑުގެ ސެކިޔުރިޓީތަކާ ގުޅިގެން އަދަދުކުރާ ނިންމިދާނެއެވެ.

(1) އެ މީހާ މަތީގެ ދުވަހު ހިންގުމުގެ މަރުން ހަމަހަމަކޮށްދޭ، ޤާނޫނުގެ 57 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅުމާއި ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ސުންގަޑިއަކީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުގެ ތެރެއިން ފަހުން އަންނަ ދުވަހެކެވެ.

(i) ޤާނޫނުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚު؛

(ii) މަރުވި މީހާގެ ޓެކްސްގެ އިލްތިޒާމުތަކަށް ޒިންމާވާން ފަރާތެއް ޝަރުޢީ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ދުވަހާ ޖެހިގެން އަންނަ މަހުގެ 15 ވަނަ ދުވަސް.

(2) އެ މީހާ މަރުވި ދުވަހު ހިނގަމުންދާ ޓެކްސް އަހަރަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން ހުށަހެޅުމާއި ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ސުންގަޑިއަކީ، މަރުވި މީހާގެ ޓެކްސްގެ އިލްތިޒާމުތަކަށް ޒިންމާވާން ފަރާތެއް ޝަރުޢީ ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ދުވަސް ހިމެނޭ ޓެކްސް އަހަރަށް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ރިކޮންސިލިއޭޝަން ބަޔާން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ސުންގަޑިއެވެ.

(ރ) މިފަދަ މަރުވިއިރު އޭނާގެ ޓެކްސްގެ އިލްތިޒާމުތައް އޮތްނަމަ، ނުވަތަ އޭނާގެ އެސްޓޭޓުން ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއް ނުވަތަ ތަރިކަން އިލްތިޒާމުތައް އުފެދޭނެކަމަށް އަންދާޒާކުރެވޭނަމަ، މި މާއްދާގެ (ނ) އަށް އަމަލުކުރުން އެ މީހާގެ ވާރިސުންގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވެއެވެ.

(ބ) ޓެކްސް ދައްކާ މީހާ މަރުވުމަށްފަހު، އޭނާގެ ވާރުތަވެރިން ލިބޭ އާމްދަނީ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބޭނުންކުރަމުންދާނަމަ، އެ ގޮތުން ބޭނުންކުރަމުންދާ އާމްދަނީއަކީ، ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް، އެ އާމްދަނީ ބޭނުންކުރަމުންދާ ފަރާތުގެ އާމްދަނީއެކެވެ. އަދި އެ އާމްދަނީން ޓެކްސް ދައްކަންވާނީ އެ އާމްދަނީ ބޭނުންކުރަމުންދާ ފަރާތުން ފުރިހަމައަށް ޒިންމާވާންވާނެއެވެ.

(ވ) ޓެކްސް ދައްކާ މީހާ މަރުވުމަށްފަހު، އޭނާގެ ނަމުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ވިޔަފާރިއެއް އޭނާ ފަރާތުން ހިނގަމުންދާނަމަ، އެ ވިޔަފާރިއަކާ ގުޅިގެން އުފެދޭ ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާއާއި 55 މާއްދާގައި

ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ އަސްލުގައި އިތުރުކުރުމަކީ އެ ވިޔަފާރިއެއް ހިންގާ ފަރާތެއްގެ އިތުރުކުރުމަކަށްވާނެއެވެ.

ފަނަރަވަނަ ބާބު: ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާ ޓެކްސަށް ދޭ ކްރެޑިޓް

ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އަދަދުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު

110. (ހ) ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އާމްދަނީގެ ނިސްބަތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު ހިސާބުކުރާނީ، އަންނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$\frac{A}{B} \times C$$

A = ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އާމްދަނީގެ ނެޓް އަދަދު

B = ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިސާބުކުރާ ޓެކްސް ބިނާކުރާ އާމްދަނީގެ ޖުމްލަ

C = ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު (ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުނިކުރާ ޓެކްސް ކްރެޑިޓް ގެ އަދަދު އުނިކުރުމުގެ ކުރިން)

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އާމްދަނީގެ ނެޓް އަދަދު ހިސާބުކުރުމުގައި، ހިސާބުކުރާ މުއްދަތެއްގައި ވެފައިވާ ގެއްލުމެއް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އާމްދަނީގެ ނެޓް އަދަދު ހިސާބުކުރުމުގައި ވެފައިވާ ގެއްލުމެއް އުނި ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ބަދަލުވުން

111. ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތާއި މި ގަވާއިދުގެ 58 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިސާބުކުރާ މުއްދަތު ބަދަލުވެގެން، ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް "ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާފައިވާ ޓެކްސް" ގެ އަދަދު ހިސާބުކުރާނީ، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ޓެކްސް ދައްކާފައިވާ އާމްދަނީން، އެ ފަރާތެއްގެ ޖުމްލަ އާމްދަނީގައި ހިމަނާފައިވާ އަދަދުގެ ނިސްބަތުންނެވެ.

ކްރެޑިޓްގެ ގޮތުގައި އަދަދެއް އުނި ނުކުރެވޭނެ ހާލަތްތައް

112. އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާ ޓެކްސަށް ދެވޭ ކްރެޑިޓްގެ ގޮތުގައި އަދަދެއް އުނި ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، "ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާފައިވާ ޓެކްސް" ގެ އަދަދަކީ 0 (ސުމެއް) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އާމްދަނީގެ ނެޓް އަދަދުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް" ގެ އަދަދަކީ 0 (ސުމެއް) ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުޑަ އަދަދަކަށްވުން.

ކޮންޓްރޯލްޑް ފޮރިން އެންޓިޓީ ކޮންޓްރޯލްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ދެވޭ ޓެކްސް ކްރެޑިޓް

113. (ހ) ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންޓްރޯލްޑް ފޮރިން އެންޓިޓީއަކުން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާފައިވާ ޓެކްސްގެ އަދަދުން، އެފަދަ ޝަރުކަތް ކޮންޓްރޯލްކުރާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތަށް ނިސްބަތްވާ މިންވަރަކީ، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާފައިވާ ޓެކްސް ކަމަށް ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހާލަތުގައި، ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާފައިވާ ޓެކްސް" ހިސާބުކުރާނީ އަންނަނިވި ފޯމިއުލާ ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

$$\frac{A}{B} \times C$$

A = ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތުގެ ހިއްސާ

B = ހިއްސާގެ ޖުމްލަ

C = އެ ކޮންޓްރޯލްޑް ފޮރިން އެންޓިޓީއިން ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދައްކާފައިވާ ޓެކްސްގެ ޖުމްލަ

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ހާލަތުގައި، ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުން ލިބުނު އާމްދަނީގެ ނެޓް

އިދާރާ" އަކީ ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފުލުހުންގެ ބޭނުންކޮށްގެން ހިސާބުކުރާ އިދާރާއެވެ.

ސެކްޝަން ބާރަ: އާއްމު މާއްދާތައް

ވޯޓު ދެއްކުމުގެ ތަރުތީބު

114. ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، ވޯޓު ދެއްކުމުގެ ތަރުތީބުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ތަރުތީބުތަކެވެ.

(ހ) ވޯޓު ދެއްކުމުގައިވަނީ ނަގުދު ވޯޓަރުން ކަމަށްވާނަމަ، ވޯޓު ލިބިފައިވާ ވަރަށް ނަގަދަ އެ ވަރަށްގެ ބަދަލުގައި ވޯޓު ބަލައިގަންނަ ވަރަށް އެ ވޯޓު ދެއްކި ތަރުތީބެވެ.

(ށ) ވޯޓު ދެއްކުމުގައިވަނީ ޓެސްޓް ނަމަ، އެ ޓެސްޓް ތައްޔާރުކުރާ ތަރުތީބެވެ.

(ނ) ވޯޓު ދެއްކުމުގައިވަނީ ޕޯސްޓަލް ބެލެޓް ޕޭޕަރު ބޭނުންކޮށް ވޯޓުދޭ ފަރާތްތައް ކަމަށްވާނަމަ، އެ ޕޯސްޓަލް ބެލެޓް ޕޭޕަރު ލިބުނު ހިސާބުން ތަރުތީބެވެ.

(ރ) ވޯޓު ދެއްކުމުގައިވަނީ ހިސާބުކުރުން އަވަސްކުރުމަށް ކަމަށްވާނަމަ، ނަގަދަ އެ ވަރަށްގެ (ކަރަންޓް އެކައުންޓް ހިސާބުތަކުން) ކެރެޖްބަދަލު ދިނުން ކަމަށްވާނަމަ، އެ ޗެކްބުކުން ހަދާ އެކައުންޓްގެ އަންޖަމީ ޖުމްލަކުރުމުގައި ދިނުމުގެ ތަރުތީބެވެ.

ވޯޓު ދެއްކުމުގެ ނަތީޖާ ތަރުތީބު

115. (ހ) ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް އެއްވެސް ވަރަށްގެ ހިސާބުކުރުމުގައި އެ ވޯޓުތަކުގެ ދެއްކުމުގެ ވޯޓުތަކުގެ ޖުމްލަގައި ކަނޑައެޅުން ތަރުތީބު ކަމަށް ބެލެވޭ އެންމެ އަންނަނިވި ތަރުތީބުކުރާ ގޮތުން ކުރިން އަންނަ ތަރުތީބެވެ.

(1) ވޯޓު ދެއްކުމުގެ ވަރަށްގެ ހިސާބުކުރުމުގައި، އެ ވޯޓުގެ އިދާރާ އެކަން ވަރަށްކަން ދެއްކުން މާޒީގެ ވޯޓުތަކުގެ ޖުމްލަގައި ކަނޑައަޅާ ތަރުތީބު؛

(2) މާޒީގައި ހިންގާފައިވާ ކަމަކާ ގުޅިގެން، ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުން، އެހެން ފަރާތަކަށް އަދާކުރުން ލާޒިމު ޒިންމާއެއް އުފެދުން ހިމެނޭ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއް އެ ފަރާތަކަށް ދައްކަންޖެހެނީ އެ މަހެއްގެ ކޮން ދުވަހެއްގައިކަން ބަޔާން ކޮށްފައި ނެތް ހާލަތެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ތާރީޚުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައަޅާނީ އެ މަހެއްގެ އެންމެ ފަހު ދުވަހެވެ.

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަދޭ ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިދާރާތައް

116. ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ދ) ގެ ބޭނުމަށް، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަދޭ ބައިނަލް އަޤުވާމީ އިދާރާތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ:

(ހ) ދިވެހިރާއްޖެއިން މެންބަރުކަމުގެ ގޮތުގައި ބައިވެރިވާ އެންމެހައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކާއި ޖަމާޢަތްތަކާއި އިދާރާތައް؛

(ށ) ދުނިޔޭގެ ޤައުމުތަކުގެ މަސައްކަތް އެކުލަވާ އިއްތިޙާދުތަކާއި ޖަމާޢަތްތައް؛

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ކޮންސިއުލާރ އޮފީސްތައް.

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ތަޢުލީމު ދޭ މަރުކަޒުތަކާއި ރިސާޗު މަރުކަޒުތައް

117. ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ހުއްދަ ދީފައިވާ ތަޢުލީމު ދޭ މަރުކަޒުތަކާއި ރިސާޗު މަރުކަޒުތަކަށް، ޑޮނޭޝަން ކޮލިފައިންގ އޮތޯރިޓީން ޤަބޫލުކުރާ ތަޢުލީމު ދޭ މަރުކަޒުތަކާއި ރިސާޗު މަރުކަޒުތަކެވެ.

ތަޢުލީމާގުޅޭ އެހީއާއި ސްކޮލަރޝިޕް

118. (ހ) ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ބޭނުމަށް، ތަޢުލީމާގުޅޭ އެހީއާއި ސްކޮލަރޝިޕްގެ މިންވަރަކީ، އަންނަނިވި އަދަދުތަކުގެ ޖުމްލައެވެ.

(1) ތަޢުލީމު ދޭ މަރުކަޒަށް ނުވަތަ ރިސާޗު މަރުކަޒަށް ދައްކާ ޓިއުޝަން ފީ؛

(2) ސްޓައިޕެންޑް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ހަޔަރ އެޑިއުކޭޝަނުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ރޭޓަށްވުރެ އިތުރު ނޫން މިންވަރަކަށް)؛

(3) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމަށް ނުވަތަ ރިސާޗްކުރުމަށް ދިޔައިވާ އެހީއެއް ނުވަތަ ސްކޮލަރޝިޕްއެއްނަމަ، ދިވެހިރާއްޖެއާ އެ ޤައުމާ ދެމެދު އިކޮނޮމީ ކުލާހުގައި ދަތުރުކުރުމަށް ދާނޭ ޓިކެޓްގެ އަގު (އަހަރަކު 1 (އެކެއް) ފަހަރު)؛

ކައުންސިލުގެ މުސާރަދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ހަދިޔާ

119. (އުނިކޮށްފައި).

ދިރިއުޅޭ ތަން ނުވަތަ ދިރިއުޅުން މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ތަން

120. (އުނިކޮށްފައި).

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ އަގުވަޒަންކުރުމުގެ އުސޫލުތައް

121. އުޖޫރައިގެ ގޮތުގައި ހިލޭ އިނާޔަތެއް ނުވަތަ މަންފާއެއްގެ ފެއަރ މާކެޓް ވެލިއު ހިސާބުކުރާނީ ގޮތް މި ގަވާއިދުގެ ހަތަރު ވަނަ ބާބުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ނުވާ އިނާޔަތާއި މަންފާއާއި ޤާނޫނުގެ 73 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އަގު ކަނޑައަޅާ ނަމޫނާ އުސޫލުތަކުން މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ނުވަތަ މަންފާއެއްގެ ފެއަރ މާކެޓް ވެލިއު ކަނޑައަޅާނީ، ޤާނޫނުގެ 73 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިންގ ސްޓޭންޑަޑް 13 (ފެއަރ ވެލިއު މެޝަރމެންޓް) ގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.

ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތައް

122. ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށް، ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން ބަލައިގަންނަ ހިސާބުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތަކަކީ؛

(ހ) އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިންގ ސްޓޭންޑަޑްސް (IFRS) އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް އެކައުންޓިންގ ސްޓޭންޑަޑްސް (IAS)؛

(ށ) އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ރިޕޯޓިންގ ސްޓޭންޑަޑްސް ފޯރ ސްމޯލް އެންޑް މީޑިއަމް ސައިޒްޑް އެންޓިޓީސް (IFRS for SMEs)؛

(ނ) އެކައުންޓިންގ އެންޑް އޮޑިޓިންގ އޯގަނައިޒޭޝަން ފޮރ އިސްލާމިކް ފައިނޭންޝަލް އިންސްޓިޓިއުޝަންސް (AAOIFI) ސްޓޭންޑަރޑްސް.

ރިޕޯޓް ދިނުން 123. (ހ) ބޭންކް ބަލަހައްޓާ ހަރަކާތްތަކުގެ ނުވަތަ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ނަތީޖާއަކީ، އެ މުއްދަތަށް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރަށް ވުރެ އިތުރަށް ބޭންކް ދައްކައިފައިވުން ކަމަށް ވާ ނަމަ، އިތުރަށް ދައްކައިފައިވާ ބޭނުމުގެ މިންވަރު މީހާއިން އެ ފަރާތަކަށް ރިފަންޑް ކުރުމުގެ އިންތިޒާމުތަކާއި، މި މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) އާއި (ބ) އާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔެކިޔުން، ގަވާއިދު ނަންބަރު -2013/R 45 (ބޭންކް ނުހިމެނޭ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގައިވާ ގޮތަށެވެ.

(ށ) (އުނިކޮށްފައި).

(ނ) މުޢާމަލާތުގެ ވިޔަފާރިގެ ބޭންކުގެ ގޮތުގައި އަދާކުރާ ފަރާތުން މީހަކަށް ދައްކާ ފައިސާއާ، ވިޔަފާރިގެ ބޭންކް އުނިކުރުން މުޢާމަލާތު ދައްކާ ބޭނުން. އަދި، ފޯމުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ އިސްލާމިކްބޭންކިންގއާ މުޢާމަލާތުގެ ވިޔަފާރިގެ ބޭންކް ބައާންއެގެ ނަތީޖާއަކީ އުޖޫރަ ދީ ފަރާތުން އިތުރަށް ބޭންކް ދައްކުން ކަމަކާން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) ފޯމުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ޑިވިޑެންޑާއި ވައްތަރުގެ ފަރާތްތަކާ ރިޒަރވްކުރުމާއެކު ފަރާތަށް ދޭންޖެހޭ ޑިވިޑެންޑާއި ވައްތަރުގެ ފަރާތްތަކާ ވިޔަފާރިގެ ބޭންކުގެ ޑިވިޑެންޑާއި ޕްރޮފިޓްކުރާ ފަރާތަކާ މީހަކަށް ދައްކާ ފައިސާއާ، ވިޔަފާރިގެ ބޭންކް އުނިކުރުން، ޑިވިޑެންޑާއި ވައްތަރުގެ ފަރާތްތަކާ ފައިސާއާ ބޭނުމް. އަދި، ފޯމުގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ އިސްލާމިކްބޭންކިންގއާ، ޑިވިޑެންޑާއި ވައްތަރުގެ ފަރާތްތަކާ ފަރާތުގެ ވިޔަފާރިގެ ބޭންކް ބައާންއެގެ ނަތީޖާއަކީ، ވިޔަފާރިގެ ބޭންކް އުނިކުރި، ޑިވިޑެންޑާއި ޕްރޮފިޓްކުރާ ފަރާތުން އިތުރަށް ބޭންކް ދައްކުން ކަމަކާން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި އެއްސެން ބައާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ފޯމުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޑިވިޑެންޑާއި ވައްތަރުގެ ފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރިގެ ބޭންކް އުނިކުރުން، ޑިވިޑެންޑާއި ޕްރޮފިޓްކުރާ ފަރާތުން،

ޤާނޫނުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މީރާއަށް ދައްކާ ފައިސާއަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތުން ދައްކާ ބެލެވޭނެއެވެ.

އެސެޓްގެ ވެރިފަރާތް

124. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، އެސެޓްގެ ވެރިފަރާތަކީ، އެ އެސެޓުގެ ޤާނޫނީ ވެރިފަރާތެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ފައިނޭންސް ލީސްއެއްގެ ދަށުން ހޯދާފައިވާ އެސެޓްއެއްގެ ވެރިފަރާތަކީ އެ އެސެޓުގެ "ލެސީ" އެވެ. އަދި މި ގަވާއިދުގައި "ލެސަރ" އަކީ، އެސެޓުގެ ވެރިފަރާތެއް ނޫނެވެ.

އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް އުޖޫރައިގެ މަޢުލޫމާތު ދިނުން

125. އެ ފަރާތަކުން އުޖޫރަ ދޭ ކޮންމެ މީހަކަށް، އެ ފަރާތަކުން ދޭ އުޖޫރައިގެ ތަފްޞީލު އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން ލިޔުމުން ދޭންވާނެއެވެ.

(ހ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަންޖެހޭ މީހަކަށް، އެ މަހުގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ހިސާބުކުރާ އުޖޫރައިގެ އަދަދު އެ މަހެއްގެ މުސާރަ ސްލިޕްގައި ހިމަނައިގެން؛

(ށ) އުޖޫރަ ލިބޭ މީހާއަށް މުވައްޒަފުންގެ ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އުނިކުރަން ނުޖެހޭ މީހަކަށް، ޓެކްސް އަހަރު ނިމޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ޓެކްސް އަހަރަށް ދޭން ޖެހުނު އުޖޫރައިގެ ޖުމްލަ އަދަދު.

ހިންގުމާއި ކޮންޓްރޯލް

126. ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ހިންގުމާއި ކޮންޓްރޯލް އޮތް ތަން ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މިއީ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ ޕާޓްނަރޝިޕެއްގެ ހިންގުމާއި މައިގަނޑު މަސައްކަތާއި ކޮންޓްރޯލް އޮތް ތަން ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރާނީ ހަމައެކަނި ކަންތައްތަކެއް ނޫނެވެ.

(ހ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ ބައްދަލުވުންތައް ނުވަތަ ޕާޓްނަރުންގެ ބައްދަލުވުންތައް އާންމު ގޮތެއްގައި ބާއްވާ ތަން؛

(ނ) އާންމު ސިޔާސަތުތަކާއި ސްޓްރެޓެޖިކް މިސްރާބުތަކާއި މުހިއްމު އެއްބަސްވުންތަކާއި މުހިއްމު މާލީ ނިންމުންތައް ފަދަ ކަންކަން ނިންމާ ތަން؛

(ރ) ޕަރފޯމަންސް ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި މޮނިޓަރކުރުން، ޕަރފޯމަންސްއަށް ރިއާޔަތްކޮށް އެކުލަވައިލާ ސްޓްރެޓެޖިކް ރިކޮމެންޑޭޝަންތައް މުރާޖަޢާކުރާ ތަން.

127. ޤާނޫނާއި މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް، "ނުއުފުލޭ މުދާ" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މުދަލަށެވެ. ނުއުފުލޭ މުދާ

(ހ) ޢިމާރާތްތަކާއި، ގޯތިތަކާއި، ފްލެޓްތަކާއި، ކޮޓަރިތަކާއި، ބިންތަކާއި، ފަޅުރަށްރަށާއި، ފަޅުތަކާއި، ފަރުތަކާއި، ގިރި ފަދަ ތަންތަނާއި ބިމާއި އަދި އެހެނިހެން އެފަދަ މުދާ؛

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދަލަކަށް ގެނެވޭ ސްޓްރަކްޗަރަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓް ނުވަތަ އެއިން މުދަލެއްގައި ނުވަތަ ސްޓްރަކްޗަރަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓެއްގައި ހިމެނޭ މަސައްކަތް؛

(ނ) ސަބްލީސް ވެސް ހިމެނޭ ގޮތުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދަލެއްގެ ލީސް ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސްޓްރަކްޗަރަލް އިމްޕްރޫވްމަންޓެއްގެ ލީސް؛

(ރ) ލައިވްސްޓޮކާއި، ދަނޑުވެރިކަމާއި ނުވަތަ ފިޝަރީސްއާއި ބޭނުންކުރާ އިކުއިޕްމަންޓާއި ޕްލާންޓް ޕްރޮޕަޓީއަކާ ގުޅިގެން ޤާނޫނީ ދަށުން ލިބޭ ބައްޓަންކުރުމާއި، ވަގުތީގޮތުން ނުއުފުލޭ މުދަލަކާއި ފައިދާއެއް ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤާއި، މަޢުދިނުތައް ނުވަތަ އެހެނިހެން ޤުދުރަތީ ރިސޯސަސްއާއި ނަގުމުގެ މަސައްކަތާ ގުޅިގެން ލިބޭފައިދާ ޙައްޤާއި، އަދި މަސައްކަތަށް ކުރުމުގެ ޙައްޤާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައްރާ މުދަލެއް ނުވަތަ ހިދުމަތެއް ފުރުސަތުދިނުމުގެ ލައިސަންސް ނުވަތަ ހުއްދަ؛

(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދަލަކަށް އިތުރު ބަދަލުތަކަށް ގެނެސްދިނުން ބޭނުންކުރާ މުދާ.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޑޮކިއުމެންޓަރީ ހިފުމަށް

128. ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ބަލަންވާނީ ހިފުމަށް ޑޮކިއުމެންޓަރީއެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައިކަމަށެވެ.

(ހ) އެ ހިފުމަކީ ނުވަތަ އެ ހިފުމެއް ބައެއް ޑޮކިއުމެންޓަރީއެއް ވަގުތު ހިފުމަށް ޑޮކިއުމެންޓަރީ ފަރާތް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހެދުން؛ ނުވަތަ

(ށ) އެ ހިފުމަކީ ނުވަތަ އެ ހިފުމެއް ބައެއް ޑޮކިއުމެންޓަރީއީ، ހިފުމަށް ދޭ ފަރާތްގެ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި މުވައްޒަފުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި އޮފީހެއް މުދިވެހިކޮށް ކަމަށްވުން.

ޓެކްސް ދެއްކުމުގެ ޒިންމާއިން އެއްކިބާވުން

128-1. (ހ) ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށް، އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުން ކަމެއް ކުރުމަކީ، އެ އިންވެސްޓަރުގެ ނުވަތަ މުއާމަލާތެއްގެ އެއް މަޤްސަދަކީ ޓެކްސް ދެއްކުމުގެ ޒިންމާއިން އެއްކިބާވުން ނުވަތަ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ކުޑަކުރުންކަމުގައި ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ޤަބޫލުކުރުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެވެ.

(1) މުއާމަލާތް ހިންގި ނިޒާމް ތަރުތީބު ނުވުން؛

(2) ވިޔަފާރީގެ ބޭރުފަރާތް ނޯމް މުއާމަލާތެއް ހިންގުން؛

(3) އެ ވިޔަފާރިއެއްގެ ޢާންމު ސިޔާސަތު ގޮތުގައި ބަދަލުކުރުން؛

(4) އިންވެސްޓަރުގެ ނުވަތަ މުއާމަލާތެއްގެ އަސްލު ބަދަލުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މުއާމަލާތަކާ ގުޅިގެން ވިޔަފާރިއެއްގެ ޢާންމު ނަތީޖާ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތެއްކަމަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ދާއިމީ މަރުކަޒެއް ނަމަ، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެކްސް ރޭޓަށްވުރެ ދަށް އިޤްތިޞާދީ ޓެކްސް ރޭޓެއް އެންމެ ގެއްލުމެއްގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތެއް

ނުވަތަ ފަރާތްތަކަށް ގުޅުވެރިވެގެން، ނުވަތަ އެފަދަ ޤައުމެއްގައި ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ދާއިމީ މަރުކަޒެއް ނުވަތަ ދާއިމީ މަރުކަޒުތަކެއް ގުޅުވެރިވެގެން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތުގެ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ މިލްކުވެރިކަން ނުސީދާ ގޮތެއްގައި އެހެން ފަރާތަކަށް ނިސްބަތްވުން؛ ނުވަތަ

(2) ޑަބަލް ޓެކްސް އެގްރީމަންޓެއް ދިވެހިސަރުކާރާއި ވެފައިވާ ޤައުމެއްގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތެއްނަމަ:

(i) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ދާއިމީ މަރުކަޒަށް އެ ފަރާތުން ކޮންޓްރޯލްކުރުން، ނުވަތަ، އެ ފަރާތުގެ ނުވަތަ ދާއިމީ މަރުކަޒުގެ މިލްކުވެރިކަމުގައި އެ ފަރާތުގެ މެނޭޖްމަންޓު އޮތުން، ނުވަތަ އިންޓަރެސްޓް ގޮތުން އެ ފަރާތާ ނުވަތަ ދާއިމީ މަރުކަޒާއި އެ ފަރާތާ ގުޅުން އޮތުން؛ އަދި

(ii) އެފަދަ ޤައުމެއްގައި ވަޒަންވެރިވެފައިނުވާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ ޑަބަލް ޓެކްސް އެގްރީމަންޓެއް ދިވެހިސަރުކާރާއި ވެފައިނުވާ ޤައުމެއްގައި ވަޒަންވެރިވެފައިވާ ފަރާތަކުން، ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށް އެ ފަރާތް ކޮންޓްރޯލްކުރުން ނުވަތަ މިލްކުވެރިކަން އޮތުން.

ވަކި ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ހިންގުމާ ގުޅިގެން ދައްކާ ކަމިޝަން

128-2. ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށް، ދާއިމީ މަރުކަޒަކީ ޚިދުމަތްދިނުމާ ވަކި ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ހިންގުމާ ގުޅިގެން ދައްކާ ކަމިޝަންގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ފައިދާގެ މިންވަރަކީ ނުވަތަ އާމްދަނީގެ މިންވަރަކީ ބޭނުން ވަކި ޚިދުމަތަކަށް ދައްކާ އަސްލުގައި ފައިސާއާއި، ފައިދާގެ މިންވަރަކީ ނުވަތަ އާމްދަނީގެ މިންވަރަކީ ބޭނުން ހިންގުމާ ގުޅިގެން ދައްކާ އަސްލުގައި ފައިސާ ހިމެނުމެވެ.

ސަތާރަވަނަ ބާބު: މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

129. މި ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބުނެފައިނުވާހާ ހިނދަކު:

(ހ) "އިންޓްރެސްޓް" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، ޤާނޫނުގެ 79 ވަނަ މާއްދާގެ (ހށ) ގައި މާނަކޮށްދީފައިވާ ފައިނޭންސް ލީސް ގެ އިންޓްރެސްޓް ހިމެނެއެވެ.

(ހ-1) "އިންޓްރެސްޓް" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، މި ގަވާއިދުގައި މާނަކޮށްދީފައިވާ އޮޕަރޭޓިންގ ލީސްއަކާ ގުޅިގެން ދައްކާ އިންޓްރެސްޓް ނުހިމެނެއެވެ.

(ހ-2) "އޮޕަރޭޓިންގ ލީސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފައިނޭންސް ލީސްގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ ލީސްއަކަށެވެ.

(ށ) "ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 25/2019 (އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) އަށެވެ.

އަށާރަވަނަ ބާބު: ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރުން

ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

130. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ގަވާއިދު، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

އުވައިލެވޭ ގަވާއިދު

131. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ދުވަހުން ފެށިގެން، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2019/R-1090 (އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގަވާއިދު) އުވުނީއެވެ.